جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

فلسفه و کلام اسلامی

Philosophy & Islamic Theology

مقطع کارشناسی پیوسته

برنامه درسی اختصاصی

دانشگاه امام صادق(ع)

گروه علوم انسانی

زیرگروه تحصیلی الهیات

باسمه تعالی

نام رشته: فلسفه و کلام اسلامی **عنوان گرایش:-**

گروه تحصیلی: علوم انسانی **دوره تحصیلی: کارشناسی پیوسته**

زیرگروه تحصیلی: الهیات **نوع مصوبه: بازنگری**

پیشنهادی: دانشگاه امام صادق(ع) **تاریخ تصویب: ۱۴۰۴/۰۸/۱۱**

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی پیوسته فلسفه و کلام اسلامی، در جلسه شماره ۱۸۷ تاریخ ۱۴۰۴/۰۸/۱۱ کمیسیون برنامه ریزی درسی، محتوا و سرفصل رشته های تحصیلی، به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه امام صادق(ع) پذیرفته می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی، جایگزین برنامه درسی رشته فلسفه و کلام اسلامی (کد ۱۶۱۳۱) مصوب جلسه ۸۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی می‌شود.

ماده سه – این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه امام صادق (ع) پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر رضا نقی‌زاده
مدیر کل دفتر برنامه ریزی آموزش عالی
و دبیر کمیسیون

دکتر ابوالفضل واحدی
معاون آموزشی و رئیس کمیسیون

برنامه درسی و سرفصل دروس

رشته «فلسفه و کلام اسلامی»

(دوره کارشناسی)

سال ۱۴۰۳

فصل اول:

مشخصات کلی

رشته «فلسفه و کلام اسلامی»

(دوره کارشناسی)

بسم الله الرحمن الرحیم

❖ مقدمه

با توجه به ماهیت انقلاب مقدس اسلامی ایران و نیازهای علمی دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه و نیز ضرورت‌های اعتقادی و فرهنگی جامعه، بی شک نیاز به اندیشمندان آگاه و صاحب نظری وجود دارد که علاوه بر وقوف و تسلط کامل به فلسفه اسلامی به مکتب‌های مهم فلسفی نیز آشنایی و تسلط داشته باشند.

دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام)، جهت دستیابی به اهداف بیان شده و تربیت دانشجویان علاقه‌مند و مستعد جهت ترویج مبانی نظری مترقی اسلام در مسائل دینی و اعتقادی و تربیت کارشناسانی که قادر به پاسخگویی به پرسش‌های اعتقادی باشند و به منظور هماهنگ ساختن آموزش رشته فلسفه و کلام اسلامی و منطبق ساختن آن با آئین‌نامه‌های شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اقدام به بازنگری و تدوین برنامه و سرفصل دروس مرتبط، با مشخصات زیر نموده‌است.

❖ ضرورت و اهمیت رشته

جایگاه ویژه دانش فلسفه در اندیشه اسلامی، ضرورت تربیت کارشناسان و اندیشمندانی که قادر به پاسخگویی به پرسش‌هایی که ریشه در اعتقادات دینی افراد دارد و همچنین نیازهای جامعه به نیروهای کارآمد در حوزه آموزش مباحث اعتقادی و حکمت اسلامی متناسب با تغییرات جامعه کنونی، موجب بازنگری رشته فلسفه و کلام اسلامی گردید.

❖ اهداف رشته

دوره کارشناسی رشته فلسفه و کلام اسلامی یکی از دوره‌های آموزشی در نظام آموزش عالی و به تبع آن در دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) است و هدف آن ضمن ارتقاء دانش فلسفه، آموزش رشته فلسفه مبتنی بر مبانی اسلامی است. برنامه این دوره به نحوی تنظیم شده‌است که اهداف زیر، هماهنگ با یکدیگر تامین گردند:

- معرفی کامل و دقیق فلسفه‌ی اسلامی؛
- تربیت اساتید خبره؛ جهت تدریس سرفصل‌ها و متون علوم عقلی در حوزه‌های علمیه و مراکز علمی؛
- تربیت متخصصان فلسفه اسلامی؛ جهت حضور به عنوان هیئت علمی در سایر مراکز علمی؛
- تربیت کارشناسان و پژوهشگران فلسفه و کلام اسلامی؛ تا ضمن کسب مهارت‌های لازم مانند تسلط کافی بر علم منطق، روش فهم متن و اصول پژوهش، توان تحقیق عقلانی در معارف دینی را دارا بوده تا پاسخگوی شبهاتی باشند که باورهای دینی نسل جوان را هدف گرفته است؛
- تربیت پژوهشگران و متخصصان؛ جهت مطالعات تطبیقی فلسفه غرب و فلسفه اسلامی؛
- ایجاد زمینه مناسب برای تربیت مبلغین آشنا به اصول و معارف اسلامی.

➢ اهداف شناختی:

- آشنایی دانشجویان با مفاهیم و مکاتب مختلف فلسفی و شیوه استدلال کردن بر مباحث موجود؛
- آشنایی با مسائل کلامی و گروه‌های کلامی
- تحلیل و بررسی متون و مآخذ قدیم و جدید کلامی.

➢ اهداف گرایشی:

- تقویت ایمان و معرفت دینی از راه ایجاد فضای سالم اعتقادی؛
- ترغیب دانشجویان به فهم حقایق ناب دینی؛
- پاسخگویی به شبهات و سوالات اعتقادی جامعه؛

➢ اهداف مهارتی:

- توانایی دانشجو بر پژوهش در مباحث دینی و استدلال آوری بر مباحث بنیادین فلسفی و قدرت نقد دیدگاه‌های مختلف؛
- پاسخگویی به شبهات و سوالات اعتقادی جامعه؛
- انجام تحقیقات در موضوعات فلسفی ـ قرآنی و فلسفی ـ کلامی

❖ نقش و توانایی فارغ‌التحصیلان

➢ دورنمای تحصیلی:

در پایان این دوره، زمینه لازم برای ادامه تحصیل در مقاطع کارشناسی ارشد رشته فلسفه و کلام اسلامی گرایش‌های فلسفه اسلامی و کلام اسلامی،کلام تطبیقی، عرفان اسلامی، فلسفه و حکمت اسلامی، کلام شیعه، شیعه‌شناسی با گرایش‌های کلام، تاریخ، جامعه‌شناسی، مذاهب اسلامی و سایر رشته‌های مرتبط در دیگر مراکز آموزش عالی به‌منظور ادامه تحصیل و پژوهش‌های تخصصی و فلسفی فراهم می‌شود.

➢ دورنمای شغلی:

- اساتید خبره در حوزه فلسفه و کلام اسلامی؛
- متخصصان فلسفه اسلامی؛ جهت حضور به عنوان هیئت علمی در سایر مراکز علمی؛
- کارشناسان مسلط بر علم منطق، روش فهم متن؛
- پژوهشگران توانمند در تحقیق عقلانی در معارف دینی؛
- متخصصان در پاسخگویی به شبهات دینی با روش عقلانی؛
- پژوهشگران و متخصصان؛ جهت مطالعات تطبیقی فلسفه غرب و فلسفه‌ی اسلامی.

❖ شرایط و ضوابط ورود به دوره

کسانی می‌توانند داوطلب ورود به دوره کارشناسی شوند که دارای شرایط زیر باشند:

الف- دارا بودن گواهی‌نامه دیپلم و پذیرش در آزمون سراسری سازمان سنجش

ب- پذیرفته شدن در مصاحبه علمی- عقیدتی دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

❖ طول دوره

طول دوره کارشناسی پیوسته رشته « فلسفه و کلام اسلامی» ۸ نیمسال تحصیلی (چهار سال) است.

❖ برنامه کلی رشته

دوره کارشناسی رشته «فلسفه و کلام اسلامی» ۸ نیمسال تحصیلی (چهار سال) است و هر دانشجو موظف است ۴۶ واحد دروس معارف اسلامی و عمومی، ۱۲ واحد دروس زبان های خارجی، ۲۴ واحد دروس پایه و ۶۶ واحد دروس تخصصی و ۱۰ واحد از دروس اختیاری را طبق برنامه زیر بگذراند.

ردیف	نوع دروس	تعداد واحد
۱	معارف اسلامی و عمومی	۴۶
۲	زبان‌های خارجی	۱۲
۳	پایه	۲۲
۴	تخصصی	۶۸
۵	اختیاری	۱۰
	جمع	**۱۵۸**

فصل دوم:

جداول دروس

رشته «فلسفه و کلام اسلامی»

(دوره کارشناسی)

۱) دروس معارف اسلامی و عمومی

حیطه درس	کد درس	عنوان درس	واحد	ساعت			پیش نیاز
				نظری	عملی	کل	
مبانی نظری اسلام	۱۰۱	اندیشه اسلامی (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	
	۱۰۲	اندیشه اسلامی (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	اندیشه اسلامی (۱)
	۱۰۳	اندیشه اسلامی (۳)	۲	۳۲	-	۳۲	
	۱۰٤	اندیشه اسلامی (۴)	۲	۳۲	-	۳۲	اندیشه اسلامی (۳)
	۱۰۵	علوم انسانی اسلامی	۲	۳۲	-	۳۲	
	۱۰٦	مبانی حکومت اسلامی و ولایت فقیه	۲	۳۲	-	۳۲	
اخلاق اسلامی	۱۰۷	اخلاق عملی (۱)	۱	۱۶	-	۱۶	
	۱۰۸	اخلاق عملی (۲)	۱	۱۶	-	۱۶	
آشنایی با منابع اسلامی	۱۰۹	تفسیر قرآن کریم	۲	۳۲	-	۳۲	
	۱۱۰	آشنایی با متون روایی و نهج‌البلاغه	۲	۳۲	-	۳۲	
فقه و اصول	۱۱۱	اصول فقه (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	قواعد عربی (۴)
	۱۱۲	اصول فقه (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	اصول فقه (۱)
	۱۱۳	فقه (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	
	۱۱٤	فقه (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	قواعد عربی (۴) و فقه (۱)
	۱۱۵	فقه (۳)	۲	۳۲	-	۳۲	فقه (۱)
	۱۱٦	فقه (۴)	۲	۳۲	-	۳۲	
تاریخ و تمدن اسلامی	۱۱۷	سیره و تاریخ تحلیلی معصومین (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	
	۱۱۸	سیره و تاریخ تحلیلی معصومین (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	
	۱۱۹	مهدویت و تمدن جهان اسلام	۲	۳۲	-	۳۲	
انقلاب اسلامی	۱۲۰	جریان‌شناسی تاریخ معاصر	۲	۳۲	-	۳۲	
	۱۲۱	علوم و معارف دفاع مقدس و مقاومت (*)	۱	۳۲	-	۳۲	
عمومی	۱۲۲	زبان و ادبیات فارسی (۱)	۱	۱۶	-	۱۶	
	۱۲۳	زبان و ادبیات فارسی (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	زبان و ادبیات فارسی (۱)
	۱۲٤	تربیت بدنی (۱)	۱	۱۶	۱۶	۳۲	
	۱۲۵	تربیت بدنی (۲)	۱	۱۶	۱۶	۳۲	
	۱۲٦	مهارت‌های زندگی	۲	۳۲	-	۳۲	
جمع کل			۴۶			۷۸۴	

(*) این درس به‌عنوان دروس پیش‌نیاز بوده و گذراندن آن الزامی است. نمره این درس در معدل نیم‌سال محاسبه ولی در معدل کل محاسبه نمی‌شود.

۲) دروس زبان‌های خارجی

کد درس	نوع درس		عنوان درس	واحد	ساعت			پیش نیاز
					نظری	عملی	کل	
۱۲۷	الزامی		مکالمه عربی (۱)	۱	۱۶	۱۶	۳۲	-
۱۲۸			مکالمه عربی (۲)	۱	۱۶	۱۶	۳۲	مکالمه عربی ۱
۱۲۹			زبان انگلیسی (۱)	۲	۳۲	۳۲	۶۴	-
۱۳۰			زبان انگلیسی (۲)	۲	۳۲	۳۲	۶۴	زبان انگلیسی ۱
۱۳۱	انتخابی	عربی	مکالمه عربی (۳)	۲	۳۲	۳۲	۶۴	مکالمه عربی ۲
۱۳۲			مکالمه عربی (۴)	۲	۳۲	۳۲	۶۴	مکالمه عربی ۳
۱۳۳			مکالمه عربی (۵)	۲	۳۲	۳۲	۶۴	مکالمه عربی ۴
۱۳٤		انگلیسی	زبان انگلیسی (۳)	۲	۳۲	۳۲	۶۴	زبان انگلیسی ۲
۱۳٥			زبان انگلیسی (۴)	۲	۳۲	۳۲	۶۴	زبان انگلیسی ۳
۱۳٦			زبان انگلیسی (۵)	۲	۳۲	۳۲	۶۴	زبان انگلیسی ۴
جمع کل				**۱۲**			**۳۸۴**	

***هر دانشجو ملزم به گذراندن ۱۲ واحد از مجموعه دروس زبان‌های خارجی است.**

***دانشجویان پس از گذراندن زبان انگلیسی (۱) و (۲) و مکالمه عربی (۱) و (۲)، موظفند از میان دو بسته زبان‌های خارجی ارایه شده، واحدهای یک بسته از دروس انتخابی را بگذرانند.**

۳) دروس پایه

کد درس	عنوان درس	واحد	ساعت			پیش نیاز
			نظری	عملی	کل	
۱۳۷	قواعد عربی (۱)	۲	۳۲	۱۶	۴۸	-
۱۳۸	قواعد عربی (۲)	۲	۳۲	۱۶	۴۸	قواعد عربی (۱)
۱۳۹	قواعد عربی (۳)	۱	۱۶	۱۶	۳۲	قواعد عربی (۲)
۱٤۰	قواعد عربی (۴)	۱	۱۶	۱۶	۳۲	قواعد عربی (۳)
۱٤۱	قواعد عربی (۵)	۱	۱۶	۱۶	۳۲	قواعد عربی (۴)
۱٤۲	قواعد عربی (۶)	۱	۱۶	۱۶	۳۲	قواعد عربی (۵)
۱٤۳	اعراب و ترجمه قرآن کریم و نهج‌البلاغه	۲	۱۶	۱۶	۳۲	قواعد عربی (۶)
۱٤٤	منطق الفاظ، تعریف، قضایا	۴	۶۴	-	۶۴	
۱٤٥	منطق استدلال ۱: موجهات	۴	۶۴	-	۶۴	منطق الفاظ، تعریف، قضایا
۱٤٦	منطق استدلال ۲: صناعات خمس	۴	۶۴	-	۶۴	منطق استدلال ۱: موجهات
	جمع	**۲۲**			**۴۴۸**	

۴) دروس تخصصی

کد درس	عنوان درس	واحد	ساعت			پیش نیاز
			نظری	عملی	کل	
۱۴۷	تاریخ فلسفه اسلامی ۱	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۴۸	تاریخ فلسفه اسلامی ۲	۲	۳۲	-	۳۲	تاریخ فلسفه اسلامی ۱
۱۴۹	تاریخ فلسفه اسلامی ۳	۲	۳۲	-	۳۲	تاریخ فلسفه اسلامی ۲
۱۵۰	کلیات فلسفه	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۵۱	وجودشناسی ۱	۴	۶۴	-	۶۴	
۱۵۲	وجودشناسی ۲	۴	۶۴	-	۶۴	وجودشناسی ۱
۱۵۳	وجودشناسی ۳	۴	۶۴	-	۶۴	وجودشناسی ۲
۱۵۴	وجودشناسی ۴	۴	۶۴	-	۶۴	وجودشناسی ۳
۱۵۵	مبدأشناسی	۴	۶۴	-	۶۴	وجودشناسی ۴
۱۵۶	معادشناسی	۴	۶۴	-	۶۴	وجودشناسی ۳
۱۵۷	منطق جدید	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۵۸	مکاتب فلسفی یونان	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۵۹	مکاتب فلسفی قرون وسطی	۲	۳۲	-	۳۲	مکاتب فلسفی یونان
۱۶۰	مکاتب فلسفی جدید	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۶۱	مکاتب فلسفی معاصر	۲	۳۲	-	۳۲	مکاتب فلسفی جدید
۱۶۲	تاریخ علم کلام	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۶۳	خداشناسی ۱(ذات و صفات الهی)	۲	۳۲	-	۳۲	تاریخ علم کلام
۱۶۴	خداشناسی ۲(افعال الهی)	۲	۳۲	-	۳۲	خداشناسی ۱
۱۶۵	راهنماشناسی	۳	۴۸	-	۴۸	خداشناسی ۲
۱۶۶	معادشناسی کلامی	۲	۳۲	-	۳۲	خداشناسی ۲
۱۶۷	تفسیر موضوعی قرآن کریم	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۶۸	متون تخصصی(انگلیسی)	۲	۳۲	-	۳۲	مکاتب فلسفی جدید
۱۶۹	متون فلسفی- کلامی به زبان عربی (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	وجودشناسی ۱
۱۷۰	فلسفه دین (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۷۱	روش تحقیق	۲	۱۶	۱۶	۳۲	
۱۷۲	کار تحقیقی	۲	-	۳۲	۳۲	روش تحقیق
۱۷۳	کاربینی	۱	۸	۲۴	۳۲	
۱۷۴	کارآموزی	۲	۸	۱۲۰	۱۲۸	
	جمع کل	**۶۶**			**۱۱۶۸**	

۵) دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	واحد	ساعت			پیش نیاز
			نظری	عملی	کل	
۱۷۵	فلسفه اخلاق	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۷۶	عرفان اسلامی	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۷۷	آشنایی با ادیان بزرگ	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۷۸	تفکر انتقادی	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۷۹	فلسفه علم	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۸۰	آشنایی با فلسفه‌های مضاف	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۸۱	حکمت عملی	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۸۲	فلسفه دین (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	فلسفه دین (۱)
۱۸۳	فلسفه ذهن	۲	۳۲	-	۳۲	معادشناسی
۱۸۴	فلسفه هنر	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۸۵	فلسفه برای کودک	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۸۶	روش‌شناسی گفت و گوی فلسفی-کلامی	۲	۱۶	۱۶	۳۲	منطق استدلال۱: موجهات
۱۸۷	حکمت در نهج‌البلاغه	۲	۳۲	-	۳۲	
۱۸۸	متون فلسفی- کلامی به زبان عربی (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	وجودشناسی۱
	جمع کل	**۱۰**			**۱۶۰**	

*** هر دانشجو ملزم به گذراندن ۱۰ واحد از دروس اختیاری فوق، زیرنظر گروه آموزشی مربوط است.**

فصل سوم:

سرفصل دروس

رشته «فلسفه و کلام اسلامی»

(دوره کارشناسی)

سرفصل دروس معارف اسلامی و عمومی

کد درس: ۱۰۱

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
اندیشه اسلامی (۱)	*Islamic Thought (1)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
				عملی		
			زبان‌های خارجی	نظری		کارگاه
				عملی		
			پایه	نظری		سمینار
				عملی		
			تخصصی	نظری		سفر علمی
				عملی		
			اختیاری	نظری		سایر:
				عملی		

اهداف درس:

- کسب توانایی در به‌کارگیری شیوه تبیین استاد مطهری در موضوعات جدید کلامی
- کسب توانایی در به‌کارگیری شیوه نقد استاد مطهری در ارزیابی دیدگاه‌های مخالف جدید
- کسب توانمندی برای مطالعه، تحقیق و تبلیغ در اندیشه‌های استاد مطهری

سرفصل درس:

❖ بازتعریف برخی مفاهیم دینی با محوریت مبحث آزادی معنوی:

- آزادی(مبانی آزادی در اسلام و غرب، حیطه‌های آزادی: آزادی تفکر، آزادی عقیده، آزادی بیان، آزادی انتخاب دین، ارتداد، بردگی در اسلام)
- توبه (نسبت توبه با مبحث آزادی معنوی، ضعف اراده در توبه، مراتب توبه)
- عبادت(نسبت عبادت با مبحث آزادی معنوی، عبادت و عبودیت، آثار عبودیت، معنای حقیقی تقرب، نسبت عبادت و نیت)
- هجرت(نسبت هجرت با مبحث آزادی معنوی، هجرت درونی و بیرونی، سفر به سرزمین کفر برای تحصیل، کار و ...، مهاجرت گروهی)
- بزرگی و بزرگواری روح (رابطه بحث بزرگواری روح با آزادی معنوی، حقیقت بزرگی و بزرگواری روح، کرامت انسانی و مجازات‌های اسلام، ابراز نیاز و حاجت)
- ایمان، عمل صالح و تقوا(رابطه بحث ایمان و تقوا با آزادی معنوی، متعلقات ایمان، نسبت ایمان و معرفت، نسبت ایمان و عمل صالح، معنای حقیقی تقوا، آثار فردی و اجتماعی تقوا)
- شعائر دین(رابطه تعظیم شعائر و تقوا، فلسفه ابراز بیرونی عقاید دینی، نسبت تعظیم شعایر با ریاکاری، عوامل عدم تعظیم شعائر دینی: اخلاص و عدم اعتمادبه‌نفس- کارکردهای شعایر دینی- نسبت بحث سبک زندگی و تعظیم شعائر)
- نفاق(رابطه بحث نفاق و تعظیم شعائر، اقسام نفاق، نشانه‌ها و راه‌های مقابله با جریان نفاق در جامعه)
- دنیا(نگرش‌های مختلف به ارزش دنیا و قیاس با نگاه دین، بازتعریف حقیقت زهد)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	✓	✓	✗

منابع:

۱. مطهری، مرتضی، آزادی معنوی، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
۲. مطهری، مرتضی، ده گفتار، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
۳. مطهری، مرتضی، پانزده گفتار، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
٤. مطهری، مرتضی، بیست گفتار، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
٥. کتب و مقالات معارفی مرتبط جهت تکمیل مباحث.

کد درس: ۱۰۲

دانشگاه امام صادقعلیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
اندیشه اسلامی (۲)	*Islamic Thought (2)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: اندیشه اسلامی (۱) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	نظری عملی	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی			کارگاه
			پایه	نظری عملی			سمینار
			تخصصی	نظری عملی			سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی			سایر:

اهداف درس:

- کسب توانایی در به‌کارگیری شیوه تبیین استاد مطهری در موضوعات جدید کلامی
- کسب توانایی در به‌کارگیری شیوه نقد استاد مطهری در ارزیابی دیدگاه‌های مخالف جدید
- کسب توانمندی برای مطالعه، تحقیق و تبلیغ در اندیشه‌های استاد مطهری
- تقویت ایمان به معصومین علیهم‌السلام به‌عنوان حجت‌های الهی و تقویت رابطه محبت‌آمیز و ولایی با آن‌ها

سرفصل درس:

❖ بازتعریف برخی مفاهیم دینی با محوریت مبحث سیره‌شناسی:

- سیره نبوی(حقیقت سیره‌شناسی، رفع شبهات موانع الگوگیری، اصول ثابت اخلاقی و نسبیت اخلاق، هدف دینی و کیفیت وسیله آن، شاخص‌های تقدیم اهم بر مهم در تزاحمات اخلاقی)
- سیره علوی(حقیقت محبت و آثار آن، تساهل و تسامح و حیطه‌های آن، نقش محبت اولیای الهی در تهذیب نفس، خشونت و مرزهای آن، فلسفه جهاد، بصیرت و شاخصه‌های شناخت حق از باطل، روح خارجی گری)
- سیره حسینی(معنا و عوامل تحریف، آسیب‌شناسی عزاداری‌ها و وظایف عوام و خواص در این خصوص، علل ماهوی نهضت حسینی، امربه‌معروف و نهی از منکر: حیطه معروف و منکر، بازتعریف شرایط امربه‌معروف و نهی از منکر، بازتعریف مراحل امر به معروف و نهی از منکر، تبلیغ (تمایز نگاه غربی و دینی به تبلیغ، تمایز تبلیغ و امربه‌معروف، تبلیغ مطلوب))

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	✓	✓	✗

منابع:

۱. مطهری، مرتضی، سیری در سیره نبوی، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
۲. مطهری، مرتضی، جاذبه و دافعه علی ع، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
۳. مطهری، مرتضی، حماسه حسینی، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
٤. مطهری، مرتضی، جهاد، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
٥. کتب و مقالات معارفی مرتبط جهت تکمیل مباحث.

کد درس: ۱۰۳

دانشگاه امام صادقعلیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
اندیشه اسلامی (۳)	*Islamic Thought (3)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

اهداف درس:

- کسب توانایی در به‌کارگیری شیوه تبیین استاد مطهری در موضوعات جدید کلامی
- کسب توانایی در به‌کارگیری شیوه نقد استاد مطهری در ارزیابی دیدگاه‌های مخالف جدید
- کسب توانمندی برای مطالعه، تحقیق و تبلیغ در اندیشه‌های استاد مطهری

سرفصل درس:

❖ بازتعریف برخی مفاهیم دینی با محوریت مبحث انسان و اجتماع‌شناسی:

- بحران انسان‌شناسی در غرب، انسان در اسلام: مدح و ذم انسان در قرآن، حقیقت انسان، هدف و معنای زندگی، کمال انسان، تعلیم و تربیت اسلامی
- خاتمیت دین و اقتضائات زمان جدید، چیستی اقتضاء، اصل اجتهاد در اسلام، مکانیسم تطبیق اسلام و اقتضائات جدید، خاتمیت و نسخ
- مبانی و اصول ملی‌گرایی، اسلام و ایرانیان، زبان فارسی و تشیع، خدمات متقابل اسلام و ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	✓	✓	✗

منابع:

۱. مطهری، مرتضی، خدمات متقابل اسلام و ایران، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
۲. مطهری، مرتضی، اسلام و مقتضیات زمان، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
۳. مطهری، مرتضی، تعلیم و تربیت اسلامی، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
٤. مطهری، مرتضی، مقدمه‌ای بر جهان‌بینی اسلامی، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار(جلد ۴: انسان در قرآن و جلد ۱: انسان و ایمان).
٥. کتب و مقالات معارفی مرتبط جهت تکمیل مباحث.

کد درس: ۱۰٤

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام							
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»							
نام درس به فارسی: **اندیشه اسلامی (۴)**				**نام درس به انگلیسی:** *Islamic Thought (4)*			
تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: اندیشه اسلامی (۳) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	کارگاه	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		سمینار	
			پایه	نظری / عملی		سفر علمی	
			تخصصی	نظری / عملی		سایر:	
			اختیاری	نظری / عملی			

اهداف درس:

- کسب توانایی در به‌کارگیری شیوه تبیین استاد مطهری در موضوعات جدید کلامی
- کسب توانایی در به‌کارگیری شیوه نقد استاد مطهری در ارزیابی دیدگاه‌های مخالف جدید
- کسب توانمندی برای مطالعه، تحقیق و تبلیغ در اندیشه‌های استاد مطهری

سرفصل درس:

❖ بازتعریف برخی مفاهیم دینی با محوریت مبحث حقوق زن و پوشش:

- مقام انسانی زن در اسلام، مبانی طبیعی حقوق خانواده، تفاوت‌های زن و مرد، استقلال اجتماعی زن، مباحث و شبهات پیرامون خواستگاری، ازدواج موقت، مهریه، نفقه، ارث، حق طلاق، تعدد زوجات
- تاریخچه حجاب، فلسفه پوشش در اسلام، شبهات پیرامون حجاب(حجاب اختیاری، الزام حکومت به حجاب)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	✓	✓	✗

منابع:

۱. مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
۲. مطهری، مرتضی، مسئله حجاب، تهران: انتشارات صدرا، آخرین سال انتشار.
۳. کتب و مقالات معارفی مرتبط جهت تکمیل مباحث.

کد درس: ۱۰۵

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
علوم انسانی اسلامی	*Islamic Human Sciences*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- شناخت اهمیت و جایگاه علوم انسانی و تاریخچه علم دینی در جهان
- آشنایی دانشجو با خاستگاه تولید و رشد علوم انسانی غرب و آسیب‌شناسی دانش معاصر
- آشنایی با دیدگاه مخالفان و موافقان علم دینی و نقد و بررسی دلایل
- تعمیق باور دانشجویان به ضرورت تولید علوم انسانی اسلامی
- زمینه‌سازی به جهت توانمندی نقد نظریه و تفکر نقاد
- گرایش به ارائه تحقیقات، در حیطه تخصصی دانشجو با رویکرد اسلامی

سرفصل درس:

- تعریف و اهمیت علوم انسانی و نقایص موجود در علوم غرب
- تاریخچه علم در جهان اسلام و غرب و تحریفات تاریخی درباره خاستگاه علم و دانشگاه
- تاریخچه توجه اندیشمندان اسلامی به مقوله علم دینی ودلایل آن
- تعریف علوم انسانی اسلامی و مرزبندی با مصطلحات همگرا(اسلامی‌سازی معرفت، بومی‌سازی علم، تحول علوم انسانی و...)
- آشنایی با تحولات مکاتب فلسفه علم درغرب و مشکلات آن(اثبات‌گرا و مابعد اثبات‌گرا)
- مفهوم علم و علم نافع درمکتب اسلام (با تاکید بر آیات و روایات)
- تاثیر مبانی انسان‌شناختی و ارزش‌شناختی و دین‌شناختی اسلام در تولید علوم انسانی
- نقد و بررسی دلایل مخالفان علم دینی
- تبیین رویکردهای معاصر در تولید علوم انسانی اسلامی و بررسی نقاط قوت و ضعف هردیدگاه:
  - رویکرد دکتر خسرو باقری و دکتر نقیب‌العطاس
  - رویکرد فرهنگستان علوم اسلامی و جابرالعلوانی
  - رویکرد آیت‌الله مصباح یزدی
  - رویکرد شهید آیه‌الله محمد باقر صدر
  - رویکرد آیت‌الله جوادی آملی
  - الگوی حکمی- اجتهادی دکتر عبدالحسین خسروپناه
- واقع بینی و آزاد اندیشی در تولید علوم انسانی اسلامی(گامی در مسیر نظریه پردازی)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
✖	به تشخیص استاد	✓	✖

منابع اصلی:

۱. از علم سکولار تاعلم دینی(دکتر مهدی گلشنی)
۲. هویت علم دینی(دکتر خسرو باقری)
۳. تولید و تکوین علوم انسانی اسلامی(درس گفتارهای دکتر خسروپناه و دکتر پارسانیا / تالیف مهدی عاشوری)
۴. علوم انسانی اسلامی(حجت‌الاسلام عبدالحسین خسرو پناه)
۵. معنا و امکان و راهکارهای تحقق علم دینی(حجت‌الاسلام حسین سوزنچی)
۶. مبانی علوم انسانی اسلامی(حجت‌الاسلام احمد حسین شریفی)
۷. نظریه پردازی در علوم انسانی اسلامی(حجت‌الاسلام احمد حسین شریفی)
۸. معرفت عقل در هندسه معرفتی دین(آیت‌الله جوادی آملی)

منابع فرعی:

۱. علم دینی دیدگاه‌ها و ملاحظات(حمیدرضا حسنی و همکاران)
۲. گامی به سوی علم دینی(حسین بستان و همکاران)
۳. روش‌شناسی علوم انسانی اسلامی(حجت‌الاسلام احمد حسین شریفی)
۴. مبنا و معنای علوم انسانی اسلامی (حجت‌الاسلام رضا غلامی)
۵. تاریخ علم در فرهنگ و تمدن اسلام و ایران(علی اکبر ولایتی)
۶. مدارس و دانشگاه‌های اسلامی و غربی در قرون وسطی(کریم مجتهدی)

کد درس: ۱۰۶

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
مبانی حکومت اسلامی و ولایت‌فقیه	*Foundations of Islamic Government & Velayat-e faqih*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با نظام‌های سیاسی جهان و نظام سیاسی اسلام
- آشنایی با انواع حکومت و جایگاه حکومت اسلامی
- آشنایی با نظریه ولایت‌فقیه به‌عنوان برترین نظریه در حکومت اسلامی
- شناخت نقش دین در سیاست و رابطه میان دین و سیاست
- بررسی ادله عقلی و نقلی پیرامون ضرورت تشکیل حکومت
- بررسی جایگاه ابعاد الهی و مردمی حکومت دینی
- توان پاسخ‌گویی به سؤالات و شبهات مربوط به بحث حکومت اسلامی و ولایت‌فقیه

سرفصل درس:

- مفهوم و معنای سیاست به معنای عام و خاص
- مفهوم نظام سیاسی تعریف و ویژگی‌ها
- عناصر اصلی دولت
- انواع نظام های سیاسی در اسلام
- نظام های سیاسی دینی و غیر دینی
- ویژگی نظام سیاسی با رهبری ولی‌فقیه
- انواع حاکمیت و حکومت‌ها، تعاریف و مبانی و کارکرد هر یک
- دلایل عقلی و نقلی در باب لزوم تشکیل حکومت یا حاکمیت اسلامی و حاکمیت فقیه
- مشروعیت و مقبولیت حاکمیت دینی و نقش مردم در آن
- جایگاه ولی‌فقیه در حکومت اسلامی و حیطه اختیارات ولایت مطلقه فقیه(محدوده ولایت بر ضرورت یا مصلحت)
- خاستگاه ولایت فقیه
- شرایط رهبری
- تشخیص رهبری
- شیوه اعمال ولایت به‌ویژه روش شورایی و عقل جمعی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
×	به تشخیص استاد	✓	×

منابع اصلی:

۱. نصرتی، علی‌اصغر(۱۳۹۴). نظام سیاسی اسلام. قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران، مرکز نشر هاجر
۲. روح‌الله خمینی(امام)(۱۳۹۴). ولایت‌فقیه(حکومت اسلامی)، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی
۳. مصباح یزدی، محمدتقی(۱۳۷۹). نظریه سیاسی اسلام جلد ۱ و ۲. قم: انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۴. واعظی، احمد(۱۳۸۰). حکومت اسلامی: درس‌نامه اندیشه سیاسی اسلام. قم: دفتر تألیف و نشر متون درسی حوزه علمیه قم

منابع فرعی:

۱. جوادی آملی، عبدالله(۱۳۷۹)، ولایت‌فقیه: ولایت فقاهت و عدالت، تنظیم و ویرایش محمد محرابی، قم: مرکز نشر اسراء
۲. حائری شیرازی، محی‌الدّین(۱۳۶۰). ولایت‌فقیه. تهران: دفتر تحکیم وحدت
۳. خمینی، روح‌الله(۱۳۶۹). شئون و اختیارات ولی‌فقیه ترجمه مبحث ولایت‌فقیه از(کتاب‌البیع). تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

کد درس: ۱۰۷

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: اخلاق عملی (۱)				**نام درس به انگلیسی:** *Islamic Ethics (1)*		
تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۱۶ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- درک جایگاه والای اخلاق به‌عنوان ثمره دین و ارتباط آن با دیگر تعالیم به‌ویژه عقاید اسلامی
- تقویت اخلاق اسلامی فراگیران دربعد ارتباط با خود و خدا

سرفصل درس:

- تعریف مفهوم و ماهیت اخلاق در اسلام، اهداف و روش اخلاق، قلمرو اخلاق
- اخلاق فردی
  - خودشناسی
  - خودآگاهی
- انسان با محور مباحث اخلاقی
  - ساحت‌ها و قوای نفس
- آسیب‌شناسی رابطه انسان با خود
  - خود فراموشی
  - وسوسه پذیری و ضعف اراده
  - زیاده‌خواهی
- بهبود رابطه انسان با خود
  - گامی عملی به‌سوی تهذیب اخلاق فردی: رابطه شامل:۱. مشارطه ۲. مراقبه ۳. محاسبه ۴. معاتبه و معاقبه، تکرار و تمرین
  - غریزه و گرایش‌های غریزی
  - فطرت و گرایش‌های فطری
- رابطه ایده آل انسان با خود
  - کمال خواهی
  - کرامت
  - عفت
  - جمال دوستی
  - لذت‌جویی و سعادت خواهی
- رابطه انسان باخدا
  - خداشناسی – خدا آگاهی
  - رابطه خداشناسی باایمان

❖ آسیب‌شناسی رابطه انسان با خداوند

- غفلت
- ناامیدی
- کفران
- وسوسه
- عجب و غرور
- یاس

❖ بهبود رابطه انسان باخدا

- خوف و رجاء
- صبر
- شکر
- عبادت
- توبه
- ذکر
- دعا

❖ آثار معرفت انسان به خدا و افعال الهی

- تقوا
- محبت
- اخلاص
- حضور قلب
- توکل
- توسل
- رضا وتسلیم
- رعایت حلال و حرام

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	×

منابع:

۱. فیض کاشانی، محمد محسن (متوفای ۱۰۹۱ ق). مترجم: محمدصادق عارف (۱۳۷۲). مشهد: قدس رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی
۲. ملا احمد نراقی، احمد بن محمدمهدی بن ابی‌ذر (۱۱۸۵ ه.ق- ۱۲۴۴ ه ق). معراج السعادة. ویرایش کاظم عابدینی مطلق (۱۳۹۰). قم: بهار دل‌ها.
۳. مهدوی کنی، محمدرضا (۱۳۷۲). نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
۴. عاملی، زین‌الدین (شهید ثانی ((۹۱۱-۹۶۶ ق) *منیه المرید* فی آداب المفید والمستفید. ترجمه: محمدباقر حجتی (۱۳۷۴). قم: [الحوزه العلمیه قم]، مکتب الاعلام الاسلامی، مرکز النشر.
۵. خمینی، روح‌الله (امام خمینی (ره))(۱۳۹۵). شرح چهل حدیث (اربعین حدیث). تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۶. جوادی آملی، عبدالله (۱۳۹۵). مبادی اخلاق در قرآن (تفسیر موضوعی قرآن کریم، جلد ۱۰). قم: مرکز نشر اسرا.
۷. جوادی آملی، عبدالله (۱۳۹۳). مراحل اخلاق در قرآن (تفسیر موضوعی قرآن کریم، جلد ۱۱). قم: مرکز نشر اسرا.
۸. جوادی آملی ،عبدالله(۱۳۹۶)،دانش و روش آداب بندگی .قم:مرکز نشر اسراء
۹. داوودی، محمد (۱۳۹۶). اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم). قم: دفتر نشر معارف (وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها).
۱۰. علیزاده، مهدی (۱۳۸۹). اخلاق اسلامی مبانی و مفاهیم. قم: دفتر نشر معارف (وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها).

کد درس: ۱۰۸

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: **اخلاق عملی (۲)**			نام درس به انگلیسی: *Islamic Ethics (2)*			
تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۱۶ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- درک جایگاه والای اخلاق به‌عنوان ثمره دین و ارتباط آن با دیگر تعالیم به‌ویژه عقاید اسلامی
- تقویت اخلاق اسلامی فراگیران دربعد خانواده واجتماع

سرفصل درس:

- ❖ رابطه خانوادگی: رابطه بین پدر و مادر، فرزندان و ذوی الارحام
- ❖ رابطه اجتماعی:
  - ▪ بهبود رابطه انسان با دیگران
  - ▪ حق الناس و رعایت مصادیق آن
    - ○ حفظ حریم دیگران
  - ● خدمت به بندگان: اصلاح بین مردم
  - ● آداب معاشرت
  - ● عفو و اغماض
  - ● زهد
  - ● قناعت
  - ● تواضع
  - ● کظم غیظ
  - ● حسن ظن
  - ● احسان و نیکوکاری
  - ● ادخال سرور در قلب مؤمن
  - ● برادری و اخوت
  - ● ایثار و گذشت
- ❖ آسیب‌شناسی رابطه انسان با دیگران
  - ● ستم
  - ● تکبر
  - ● بی‌مبالاتی در آداب معاشرت

❖ آفات روابط اجتماعی:

- غیبت
- تهمت
- عیب‌جویی
- دروغ
- سخن‌چینی
- استهزاء
- حسد
- استکبارستیزی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع:

۱. فیض کاشانی، محمد محسن (متوفای ۱۰۹۱ ق). مترجم: محمدصادق عارف (۱۳۷۲). مشهد: قدس رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی
۲. ملا احمد نراقی، احمد بن محمدمهدی بن ابی‌ذر (۱۱۸۵ ه.ق– ۱۲۴۴ ه ق). معراج السعادة. ویرایش کاظم عابدینی مطلق (۱۳۹۰). قم: بهار دل‌ها.
۳. مهدوی کنی، محمدرضا (۱۳۷۲). نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
۴. عاملی، زین‌الدین (شهید ثانی ((۹۱۱–۹۶۶ ق) *منیه المرید* فی آداب المفید والمستفید. ترجمه: محمدباقر حجتی (۱۳۷۴). قم: [الحوزه العلمیه قم]، مکتب الاعلام الاسلامی، مرکز النشر.
۵. خمینی، روح‌الله (امام خمینی (ره))(۱۳۹۵). شرح چهل حدیث (اربعین حدیث). تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۶. جوادی آملی، عبدالله (۱۳۹۵). مبادی اخلاق در قرآن (تفسیر موضوعی قرآن کریم، جلد ۱۰). قم: مرکز نشر اسرا.
۷. جوادی آملی، عبدالله (۱۳۹۳). مراحل اخلاق در قرآن (تفسیر موضوعی قرآن کریم، جلد ۱۱). قم: مرکز نشر اسرا.
۸. داوودی، محمد (۱۳۹۶). اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم). قم: دفتر نشر معارف (وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها).
۹. علیزاده، مهدی (۱۳۸۹). اخلاق اسلامی مبانی و مفاهیم. قم: دفتر نشر معارف (وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها).

کد درس: ۱۰۹

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
تفسیر قرآن کریم	*Interpretation of The Holy Quran*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

اهداف درس:

- ❖ آشنایی اجمالی با محتوا و مضامین برخی سوره‌های قرآن کریم
- ❖ آشنایی اجمالی با اسلوب و روش اختصاصی قرآن
- ❖ آشنایی با زبان قرآن
- ❖ آشنایی با هندسه(فضای) معرفتی سوره

سرفصل درس:

- ❖ تفسیر سوره حمد و فرازهایی از بقره : آیات ۲۰-۱ سه تیپ شخصیتی / ۳۸-۳۰ بحث خلیفه‌اللهی و نافرمانی شیطان / ۷۴-۶۷ ماجرای گاو بنی اسرائیل / ۲۵۲-۲۴۶ طالوت و جالوت / ۲۵۷-۲۵۵ آیه‌الکرسی / ۲۸۶-۲۸۵ آمن‌الرسول / ۲۷۴-۲۶۹-۲۶۱ آیات انفاق

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
×	به تشخیص استاد	✓	×

منابع:

۱. قرآن کریم
۲. طباطبائی، محمدحسین(۱۳۸۰). المیزان فی تفسیرالقرآن. مترجم: محمدباقر موسوی. قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم. دفتر انتشارات اسلامی. چاپ چهاردهم
۳. مکارم شیرازی، ناصر(۱۳۷۴)، تفسیر نمونه، تهران: دارالکتب‌الاسلامیه، چاپ اول
٤. جوادی آملی، عبدالله(۱۳۷۸). تسنیم: تفسیر قرآن کریم. قم: اسراء
٥. قرائتی، محسن(۱۳۷۴). تفسیر نور. قم: موسسه درراه حق
٦. کاشانی،فتح‌الله(۱۳۳۳).تفسیر کبیر منهج‌الصادقین فی إلزام‌المخالفین.تهران:کتابفروشی و چاپخانه محمدحسن علمی
۷. طوسی، محمد بن حسن(بی تا).التبیان فی تفسیرالقرآن.بیروت:دار احیاء تراث‌العربی
۸. الطبرسی، الفضل‌بن‌الحسن(۴۶۸ ق-۵۴۸ ق). مجمع‌البیان فی تفسیرالقرآن. تهران: ناصرخسرو. چاپ سوم(۱۳۷۲)
۹. عبدالحسین طیب(۱۳۹۰)، اطیب‌البیان فی تفسیرالقرآن. قم: موسسه جهانی سبطین(ع)

کد درس: ۱۱۰

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
آشنایی با متون روایی و نهج‌البلاغه	*Introdoction to Narrative texts and Nahjul Balagha*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث مقدماتی حدیث شناسی (اصطلاحات حدیثی، حجیت حدیث، سیر تاریخی حدیث، انواع حدیث، علم الحدیث و کاربرد آن)
- آشنایی با مصادر وکتب حدیثی اهل سنت و شیعه
- شناخت دانشجویان با روش‌های استنباط از متون حدیثی
- تقویت باور دانشجویان به جامعیت کلام معصومین علیهم السلام
- گرایش به مطالعه و استنباط به ویژه در نهج البلاغه
- توانمندسازی دانشجو در نگاه عمیق به روایات و تقویت انگیزه استنباط از منابع حدیثی

سرفصل درس:

- ❖ اصطلاحات و مباحث مقدماتی حدیث شناسی
- ❖ آشنایی با منابع حدیثی
- ❖ خانواده حدیث و موانع فهم حدیث
- ❖ روش‌های استنباط از حدیث
- ❖ آشنایی با رساله حقوقیه
- ❖ بررسی بخش‌هایی از نامه ۳۱ نهج البلاغه
- ❖ آشنایی با تقسیمات احادیث بر اساس کتب اربعه
- ❖ تحلیل و تبیین احادیث پیامدی، تعلیلی و انگیزشی بر اساس کتب اربعه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع اصلی:

۱. ابوالحسن محمد بن الحسین بن موسی، به سید رضی(قرن ۴ه‍ق). نهج‌البلاغه. ترجمه: سید جعفر شهیدی(۱۳۸۶). قم: موسسه تحقیقات و نشر معارف اهل‌بیت

۲. ابن‌ابی‌الحدید،عزالدین(۵۸۶ تا ۶۵۶ه‍ق). شرح نهج‌البلاغه. تحقیق محمد ابوالفضل ابراهیم(۱۳۷۸ه‍ق). بیروت:دارالحیاءالکتب‌العربیه

۳. امامی، محمدجعفر. آشتیانی، محمدرضا(۱۳۸۴). نهج‌البلاغه با ترجمه گویا و شرح فشرده زیر نظر مکارم شیرازی. قم: انتشارات مدرسه امام علی بن ابی‌طالب[علیه‌السلام]، چاپ اول

۴. طباطبایی، سید محمدکاظم(۱۳۸۲). دانشنامه امام علی [علیه‌السلام] بر پایه قرآن و حدیث و تاریخ، تهران: سازمان چاپ و نشرالحدیث

منابع فرعی:

۱. کلینی، محمد بن یعقوب(قرن ۴ه‍ق). اصول کافی، کتاب فضل‌العلم. مترجم: محمدباقر کمره‌ای(۱۳۹۰). تهران: اسوه

۲. صدوق. محمد بن علی(۳۶۷ه‍ق). من لایحضره‌الفقیه. ترجمه و شرح: علی‌اکبر غفاری(۱۳۶۷). تهران: نشر صدوق

۳. شیخ طوسی، ابوجعفر محمد بن حسن(۳۸۵- ۴۶۰ه‍ق). الاستبصار فی ما اختلف من‌الاخبار. بیروت: دارالاضوا. چاپ سوم(۱۴۰۶ه‍ق)

۴. شیخ طوسی، ابوجعفر محمد بن حسن(۳۸۵- ۴۶۰ه‍ق). تهذیب‌الاحکام فی شرح‌المقنعة للشیخ‌المفید. بیروت: دارالاضوا. چاپ سوم(۱۴۰۶ه‍ق)

۵. آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین(۱۳۶۶)، شرح غررالحکم و دررالکلم، تهران: دانشگاه تهران

۶. مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی و دیگران. بِحارُالاَنوارالجامِعَةُ لِدُرَرِ أخبارِالأئمةِالأطهار، نشر سرای حاج سید محسن، دارالکتاب اسلامی

۷. ابن میثم، کمال‌الدین میثم بن بحرانی(۶۳۶-۶۹۹ق). شرح نهج‌البلاغه. تحقیق و شرح محمد ابوالفضل ابراهیم(۱۹۸۸ م) بیروت: دارالجیل

۸. جعفری، محمدتقی(۱۳۷۶). شرح نهج‌البلاغه. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی

۹. شوشتری، محمدتقی(۱۳۷۶). بهج‌الصباغة فی شرح نهج‌البلاغه. تهران: دار امیرکبیر

۱۰. قطب راوندی، سعید بن هبه‌الله(۱۴۰۰ه‍ق). منهاج‌البراعه فی شرح نهج‌البلاغه. تهران: مکتبه‌الاسلامیه

۱۱. موید، یحیی بن حمزه(۷۱۸ه‍ق). محقق: خالد بن قاسم متوکل(۱۴۲۴ه‍ق). یمن: موسسه‌الامام زید بن علی‌الثقافیه

۱۲. معادی خواه، عبدالحمید(۱۳۸۶). فرهنگ آفتاب: فرهنگ تفصیلی مفاهیم نهج‌البلاغه. تهران: نشر ذره

۱۳. محسنی، طاهره(۱۳۸۷)، متقین کهف حصین. تهران: نشر مهرانه عصر

۱۴. حیدری آقایی، محمود(۱۳۸۴). منشور اخلاق در کلام امیرالمؤمنین [علیه‌السلام]. تهران: نشر پیام علم و فن

۱۵. مکارم شیرازی، ناصر(۱۳۸۶). پیام امام علی [علیه‌السلام] شرح تازه و جدید بر نهج‌البلاغه. تهران: دارالکتاب اسلامی

۱۶. حسینی شیرازی، سید محمد(بی‌تا). توضیح نهج‌البلاغه. تهران: نشر دارالتراث‌الشیعه

کد درس: ۱۱۱

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
اصول فقه (۱)	*Principles of Jurisprudence (1)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** قواعد عربی (۴) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با قواعد اصولی مبحث الفاظ
- آشنایی با علم اصول به عنوان علم اصول اجتهاد معارف دین
- ایجاد نگرش مثبت نسبت به پیچیدگی فرآیند اجتهاد
- ایجاد گرایش به یادگیری مباحث تکمیلی علم اصول
- ایجاد زمینه برای درک بهتر متن آیات و روایات تربیتی و تولید علم دینی

سرفصل درس:

- ❖ تعریف علم اصول
- ❖ رابطه علم اصول با علم هرمنوتیک
- ❖ اصول لفظیه
- ❖ امر و نهی
- ❖ دلالت نهی برفساد
- ❖ تقسیمات واجب و مقدمه واجب (مقدمه مفوته)
- ❖ مفاهیم
- ❖ دلالات سیاقیه
- ❖ عام و خاص
- ❖ مطلق و مقید
- ❖ مجمل و مبین

تذکر: در تمامی مباحث ترجیحاً مثال‌ها از آیات و روایات کلامی در فلسفه ارائه شود

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. علیرضا امینی و محمدرضا آیتی،(۱۳۸۸)، تحریر اصول‌الفقه، تهران:سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها(سمت)

منابع فرعی:

۱. محمد رضا مظفر، (۱۳۷۳)، اصول‌الفقه، قم، دارالفکر
۲. سعید رجحان،(۱۳۸۲)،مبانی استنباط در حقوق اسلامی و حقوق موضوعه، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام
۳. حسین قافی، سعید شریعتی فرانی،(۱۳۸۶)، اصول فقه کاربردی، تهران: سمت
٤. مسعود فیاضی، (۱۴۰۰)، اصول فقه و نقد هرمنوتیک فلسفی: مبانی و پیش‌فرض‌ها
٥. مسعود فیاضی، (۱۴۰۰)، اصول فقه و هرمنوتیک روش‌شناختی ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
٦. علیرضا عابدی سرآسیا، (۱۳۹۶)، هرمنوتیک و اصول فقه: درآمدی بر قصدی‌گرایی، ناشر: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی
۷. حکمت نامه ری شهری

کد درس: ۱۱۲

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
اصول فقه (۲)	*Principles of Jurisprudence (2)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: اصول فقه (۱) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با قواعد اصولی مبحث ملازمات عقلی
- آشنایی با نقش عقل در استنباط احکام
- آشنایی با بحث پرکاربرد تزاحم احکام بخصوص در حوزه مسائل تربیتی
- آشنایی با مبانی حجیت شرعی(ظنون خاص) و کاربرد آن در استنباط از آیات تربیتی
- آشنایی با نفی اجتهاد بر اساس قیاس و کاربرد آن در استنباط از آیات تربیتی
- آشنایی با اصول عملیه
- ایجاد نگرش مثبت نسبت به پیچیدگی امر اجتهاد در استفاده از منبع عقل
- توانمندی نقد استفاده ناصحیح از منبع عقل در تحلیل علوم انسانی

سرفصل درس:

- مستقلات عقلیه
- غیر مستقلات عقلیه:
  - مسأله ضد، تعارض ادله: تعریف تعارض و شروط آن، تزاحم، مرجحات، تعریف قیاس غیر مستقل، مبنای تبعیت احکام از مصالح و مفاسد، مسلک تصویب و تخطئه
- منتخب مباحث حجیت:
  - مقدمه، حجیت ظواهر: اصل اولی در تبعیت از ظنون، حجیت خبر واحد، حجیت ظواهر کتاب، حجیت عقل
- اصول عملیه در حد تعاریف:
  - اصل برائت، اصل احتیاط، اصل تخییر، استصحاب

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. علیرضا امینی و محمدرضا آیتی (۱۳۸۸)، تحریر اصول‌الفقه، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها(سمت)

منابع فرعی:

۱. محمد رضا مظفر،(۱۳۷۳)، اصول‌الفقه، قم، دارالفکر
۲. سعید رجحان،(۱۳۸۲)، مبانی استنباط در حقوق اسلامی و حقوق موضوعه، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام
۳. حسین قافی، سعید شریعتی فرانی،(۱۳۸۶)، اصول فقه کاربردی، تهران: سمت

کد درس: ۱۱۳

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: **فقه (۱)**				**نام درس به انگلیسی:** *Jurisprudence (1)*		
تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با مسائل مبتلا به و پاسخگویی به نیازهای فقهی روزمره
- افزایش روحیه تعبد و دقت در انجام تکالیف
- افزایش روحیه کنجکاوی و دانش‌افزایی در حوزه احکام شرعی

سرفصل درس:

- ❖ اجتهاد و تقلید
- ❖ طهارات ثلاث (غسل، وضو، تیمم)
- ❖ مطهرات و نجاسات
- ❖ نماز و روزه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. کاظم‌پور، فاطمه؛ افضلی قادی، فریبا (۱۳۹۰). درسنامه فقه مقدماتی، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام واحد خواهران

منابع فرعی:

۱. فلاح‌زاده، محمدحسین. (۱۳۹۹). آموزش فقه (مطابق با فتاوای سیزده نفر از مراجع معظم تقلید). قم: معروف

۲. بنی‌هاشمی خمینی، محمدحسن؛ اصولی، احسان. (۱۳۸۴).توضیح‌المسائل مراجع مطابق با فتاوای سیزده نفر از مراجع معظم تقلید. قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی

کد درس: ۱۱٤

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: **فقه (۲)**				**نام درس به انگلیسی:** *Jurisprudence (2)*		
تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** فقه (۱)، قواعد عربی (۴) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با تعاریف، مفاهیم، شرایط و ارکان نکاح و طلاق
- آشنایی با مبانی و مسائل فقه خانواده و حقوق و تکالیف زوجین
- ایجاد نگرش مثبت نسبت به سیستمی بودن نظام حقوق خانواده در اسلام
- ایجاد نگرش مثبت نسبت به اهتمام شارع مقدس به اخلاق در حوزه خانواده و تقدم آن بر حقوق
- افزایش گرایش به تشکیل زندگی مشترک مبتنی بر مودت و رحمت
- توانمندی در استدراک متون فقهی

سرفصل درس:

- ❖ نکاح:
  - صیغه عقد، محرمات، متعه، مهر، عیوب و تدلیس، قسم و نشوز
- ❖ ملحقات نکاح:
  - اولاد (رضاع، حضانت)، نفقه
- ❖ طلاق:
  - ارکان طلاق، اقسام طلاق، میزان عده، احکام طلاق
- ❖ خلع و مبارات
- ❖ ظهار
- ❖ ایلاء
- ❖ لعان

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. محمد بن مکی(شهیداول)۱۴۱۱ه.ق، اللمعةالدمشقیة، قم، انتشارات دارالفکر

منابع فرعی:

۱. زین‌الدین‌الجبلی‌العاملی(الشهیدالثانی)۱۳۷۴، روضةالبهیة فی شرح‌اللمعةالدمشقیة(اثر شهید اول)، تهران: مکتبةالعلمیةالاسلامیة

کد درس: ۱۱۵

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
فقه (۳)	*Jurisprudence (3)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: فقه (1) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مبانی و مسائل فقه اطفال
- آشنایی با نکات امتیازی احکام اطفال در فقه امامیه
- ایجاد نگرش مثبت نسبت به اهتمام شارع در جلب مسائل تربیتی و حمایتی اطفال

سرفصل درس:

- ❖ تعریف و انواع کودک (ممیز و غیر ممیز)
- ❖ تعریف نوجوان (سن نوجوانی و بررسی آن از نظر فقهی، معنای تمیز و سن تمیز)
- ❖ احکام بارداری و حقوق جنین
- ❖ احکام ولادت و آداب (استحباب گفتن اذان و اقامه در گوش نوزاد، برداشتن کام نوزاد، نام گذاری نوزاد، عقیقه، ختنه)
- ❖ احکام شیر خوارگی (حکم شیردادن مادر، مقدم بودن مادر در شیر دادن، مدت شیر دادن، دایه و شرایط آن)
- ❖ احکام حضانت (معنای حضانت، حکم حضانت، مستحقان حضانت و مراتب آنها، شرایط مستحقین حضانت، حضانت پدر و مادر و مقدم بودن حق هر یک)
- ❖ احکام ولایت (معنای ولایت بر کودک و نوجوان، اقسام ولایت: والدین، جد، وصی، حاکم، عدول مومنان، شرایط اولیاء)
- ❖ تنبیه کودک و نوجوان (بررسی حکم تنبیه، حدود تنبیه، انواع تنبیه)
- ❖ معاملات کودک و نوجوان (بررسی حکم، اعتبار و نافذ بودن و شرایط معاملات کودک و نوجوان)
- ❖ عبادات کودک و نوجوان (کیفیت و احکام عبادات کودک و نوجوان)
- ❖ نفقه (حکم نفقه، مستحقین)
- ❖ تعلیم و تربیت

۱- معنی تربیت و متولی آن، مسئولیت‌های والدین، ثمره تعلیم و تربیت اطفال، اسلوب‌های مؤثر در تعلیم و تربیت.
۲- ولایت ابوین و غیر ابوین، ولایت حاکم بر تربیت ایتام و تعلیم آن‌ها
۳- اموری که اولیا در تربیت اطفال به آن امر شده‌اند.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. پورعبداله، کبری، حق‌خواه، منیر (۱۳۹۵)، درسنامه فقه‌الاطفال، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

منابع فرعی:

۱. مغنیه، محمدجواد (بی‌تا)، فقه‌الامام جعفرالصادق، قم: انتشارات قدس محمد
۲. فاضل لنکرانی، محمدجواد؛ انصاری، قدرت‌الله (۱۳۸۶)، موسوعه احکام‌الاطفال و ادلتها، قم: مرکز فقه ائمه اطهار
۳. محمد بن مکی(شهیداول)، (۱۴۱۱هـ)، اللمعةالدمشقیة، قم، انتشارات دارالفکر

کد درس: ۱۱۶

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: **فقه (۴)**			**نام درس به انگلیسی:** *Jurisprudence (4)*			
تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با تعاریف، مفاهیم و شرایط کلی عقود
- توانمندی در استدراک متون فقهی (اعم از ترجمه و شرح)

سرفصل درس:

- ❖ کلیات عقود:
  - متاجر
  - اجاره
  - دین
  - رهن
  - ضمان
  - حواله
  - کفاله
  - شرکت
  - مضاربه
  - ودیعه
  - وکالت
  - شفعه
  - جعاله
  - وصیت

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. محمد بن مکی(شهیداول)، (۱۴۱۱ه.ق)، اللمعةالدمشقیة، قم، انتشارات دارالفکر

منبع فرعی:

۱. زین‌الدین‌الجبلی‌العاملی(الشهیدالثانی)، (۱۳۷۴)، روضةالبهیة فی شرح‌اللمعةالدمشقیة (اثر شهید اول)، تهران: مکتبةالعلمیةالاسلامیة

کد درس: ۱۱۷

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
سیره و تاریخ تحلیلی معصومین علیهم‌السلام (۱)	*Biography & Analytical History of The Infallible Imams (1)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- تقویت توان تحلیل تاریخ
- تقویت ایمان به معصومین علیهم‌السلام به‌عنوان حجت‌های الهی و تقویت رابطه محبت‌آمیز و ولایی با آن‌ها

سرفصل درس:

- تحلیل وضعیت فرهنگی و تمدن بشری به‌ویژه در شبه‌جزیره عربستان در آستانه ظهور اسلام
- ویژگی و روش‌های آغاز دعوت اسلامی و تحلیل روش‌های رویارویی مشرکان قریش با آن
- روش برخورد پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم با دشمنی‌های مشرکان، اهل کتاب و منافقان
- بعثت حضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و تحلیل سیره ایشان دعوت پنهانی و دعوت علنی
- جایگاه هجرت به‌ویژه هجرت به مدینه در تثبیت دعوت اسلامی
- تحلیل کلی غزوات و سرایا، توجه به مسائل مختلف در حکومت اسلامی نبوی به‌ویژه مسائل بین‌المللی
- مسألت جانشینی و ماجرای سقیفه
- امیرالمؤمنین علیه‌السلام در عهد سه خلیفه نخست
- تحلیل حوادث ایام خلافت امیرالمؤمنین علیه‌السلام
- چگونگی شکل‌گیری گروه خوارج و شهادت حضرت علی علیه‌السلام
- مفهوم تشیع و نقد دیدگاه‌های نادرست در باب پیدایش شیعه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
✗	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع اصلی:

۱. ابن اسحاق، محمد(۱۴۱۰ ق.= ۱۳۶۸). سیره ابن اسحاق(السیر والمغازی). تهران: دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلامی
۲. جعفریان، رسول(۱۳۸۷)، حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، قم: موسسه انصاریان. چاپ یازدهم
۳. شهیدی، جعفر(۱۳۸۶)، تاریخ تحلیلی اسلام تا پایان امویان. تهران: مرکز نشر دانشگاهی
۴. سبحانی، جعفر(۱۳۸۹)، فروغ ولایت، تاریخ تحلیلی زندگانی امیر مؤمنان علی علیه‌السلام. تهران: مؤسسه امام صادق علیه‌السلام

منابع فرعی:

۱. ابن هشام، عبدالملک(بی‌تا). السیرةالنبویة لابن هشام. لبنان: دارالمعرفه
۲. ابن اسحاق - ابن هشام(بی‌تا). سیرت محمد رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم . ترجمه: مسعود انصاری(۱۳۹۲). تهران: مولی
۳. ابن اسحاق، احمد(بی‌تا). تاریخ یعقوبی. ترجمه: محمدابراهیم آیتی(۱۳۹۵). تهران: نشر علمی فرهنگی. چاپ دوازده
۴. ابن اثیر(بی‌تا). الکامل. ترجمه حسین روحانی(۱۳۷۰). تهران: نشر اساطیر
۵. طبری، محمد بن جریر(بی‌تا). تاریخ‌الرسل والملوک. ترجمه: ابوالقاسم پاینده(۱۳۵۲). تهران: نشر اساطیر. چاپ اول
۶. مهدی پیشوایی(۱۳۸۹)، سیره پیشوایان: نگرشی بر زندگانی اجتماعی، سیاسی و فرهنگی امامان معصوم علیهم‌السلام، تهران: مؤسسه تعلیماتی و تحقیقاتی امام صادق علیه‌السلام
۷. احمدی، حمید(۱۳۸۶)، تاریخ امامان شیعه، قم: دفتر نشر معارف
۸. امین، سید محسن و حجتی کرمانی، علی(۱۳۷۶). سیره معصومان. تهران: سرو
۹. نصیری، محمد(۱۳۸۶)، تشیع و امامان. قم: دفتر نشر معارف
۱۰. معروف حسنی، سیدهاشم(۱۳۸۵)، سیره‌الائمه‌الاثنی‌عشر، موسسه تحقیقات و نشر معارف اهل‌البیت علیهم‌السلام
۱۱. حسینی‌الخامنه‌ای، سید علی(۱۳۹۵). انسان ۲۵۰ ساله. تهران: موسسه ایمان جهادی(صهبا). چاپ پنجاه‌ونه
۱۲. شیخ مفید، محمد بن محمد(۳۳۶ - ۴۱۳ ق). ترجمه و شرح: سیدهاشم رسولی محلاتی(۱۳۷۸). تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
۱۳. ابن صباغ، علی بن محمد(بی‌تا). الفصول‌المهمه فی معرفه‌الائمه. تحقیق سامی‌الغریری(۱۳۷۹). قم: موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث
۱۴. ابن خلکان، احمد بن محمد(۷ه‌ق). وفیات‌الأعیان و أنباء أبناءالزمان. تحقیق عباس احسان(بی‌تا). بیروت: دارالفکر
۱۵. زریاب خویی، عباس(۱۳۷۶). سیره رسول‌الله(از آغاز تا هجرت). تهران: صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران(سروش)
۱۶. آیتی، محمدابراهیم(۱۳۷۸). تاریخ پیامبر اسلام. تجدیدنظر ابوالقاسم گرجی. تهران: دانشگاه تهران
۱۷. خمینی، سید روح‌الله(۱۳۷۵). سیره معصومین علیهم‌السلام در اندیشه امام رحمةالله‌علیه، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمةالله‌علیه
۱۸. جعفریان، رسول(۱۳۹۲)، تاریخ سیاسی اسلام، ج۱. قم: نشر دلیل ما

کد درس: ۱۱۸

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی: **سیره و تاریخ تحلیلی معصومین علیهم‌السلام (۲)**	**نام درس به انگلیسی:** *Biography & Analytical History of The Infallible Imams (2)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** سیره و تاریخ تحلیلی معصومین علیهم‌السلام(۱) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- تقویت توان تحلیل تاریخ
- تقویت ایمان به معصومین علیهم‌السلام به‌عنوان حجت‌های الهی و تقویت رابط محبت‌آمیز و ولایی با آن‌ها
- اثبات حضور اندیشه مهدویت در تعالیم ادیان الهی در طول تاریخ
- ترویج پیوستگی دیدگاه مهدویت در طول تاریخ و تحلیل جهان معاصر بر این اساس

سرفصل درس:

- امامت امام حسن علیه‌السلام، عوامل و پیامدهای صلح امام علیه‌السلام
- تشیع در زمان خلافت معاویه
- امامت امام حسین علیه‌السلام، عوامل و پیامدهای ماجرای عاشورا و تحلیل این واقعه عظیم
- امامت امام سجاد علیه‌السلام و تحلیل مواضع فرهنگی- سیاسی امام رحمة‌الله‌علیه
- تحلیل کلی وضعیت تشیع در شرق اسلامی تا پایان عصر اموی و آغاز عصر عباسی
- امامت امام باقر علیه‌السلام و امام صادق علیه‌السلام، تحلیل حرکت علمی ایشان.
- تحلیل مواضع سیاسی- فرهنگی امام صادق علیه‌السلام و امام کاظم علیه‌السلام در عهد عباسیان
- تحلیل ماجرای ولایت‌عهدی امام رضا علیه‌السلام
- مواضع و خط‌مشی امام جواد علیه‌السلام، امام هادی علیه‌السلام و امام حسن عسگری علیه‌السلام
- امامت امام عصر عجّل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشّریف و بررسی وضعیت کلی شیعه در عصر غیبت صغری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
×	به تشخیص استاد	✓	×

منابع اصلی:

۱. ابن اسحاق، محمد(۱۴۱۰ ق) سیره ابن اسحاق(السیر والمغازی). تهران: دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلامی
۲. جعفریان، رسول(۱۳۸۷) حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، قم: موسسه انصاریان. چاپ یازدهم
۳. شهیدی، جعفر(۱۳۸۶) تاریخ تحلیلی اسلام تا پایان امویان. تهران: مرکز نشر دانشگاهی
۴. سبحانی، جعفر(۱۳۸۹) فروغ ولایت، تاریخ تحلیلی زندگانی امیر مؤمنان علی علیه‌السلام. تهران: مؤسسه تعلیماتی و تحقیقاتی امام صادق علیه‌السلام.
۵. همایون، محمدهادی(۱۳۹۱) تاریخ تمدن و ملک مهدوی. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

منابع فرعی:

۱. ابن هشام، عبدالملک(بی‌تا). السیرۀالنبویۀ لابن هشام. لبنان: دارالمعرفه
۲. ابن اسحاق ابن هشام(بی‌تا). سیرت محمد رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم . ترجمه: مسعود انصاری(۱۳۹۲). تهران: مولی
۳. ابن اسحاق، احمد(بی‌تا). تاریخ یعقوبی. ترجمه: محمدابراهیم آیتی(۱۳۹۵). تهران: نشر علمی فرهنگی. چاپ دوازده
۴. ابن اثیر(بی‌تا). الکامل. ترجمه حسین روحانی(۱۳۷۰). تهران: نشر اساطیر
۵. طبری، محمد بن جریر(بی‌تا). تاریخ‌الرسل والملوک. ترجمه: ابوالقاسم پاینده(۱۳۵۲). تهران: نشر اساطیر. چاپ اول
۶. مهدی پیشوایی(۱۳۸۹)، سیره پیشوایان: نگرشی بر زندگانی اجتماعی، سیاسی و فرهنگی امامان معصوم علیهم‌السلام، تهران: مؤسسه تعلیماتی و تحقیقاتی امام صادق علیه‌السلام
۷. احمدی، حمید(۱۳۸۶)، تاریخ امامان شیعه، قم: دفتر نشر معارف
۸. امین، سید محسن و حجتی کرمانی، علی(۱۳۷۶). سیره معصومان. تهران: سروش
۹. نصیری، محمد(۱۳۸۶)، تشیع و امامان. قم: دفتر نشر معارف.
۱۰. معروف حسنی، سیدهاشم(۱۳۸۵)، سیره‌الائمه‌الاثنی‌عشر، موسسه تحقیقات و نشر معارف اهل‌البیت علیهم‌السلام
۱۱. حسینی‌الخامنه ای، سید علی(۱۳۹۵). انسان ۲۵۰ ساله. تهران: موسسه ایمان جهادی(صهبا). چاپ پنجاه‌ونه
۱۲. شیخ مفید، محمد بن محمد(۳۳۶ - ۴۱۳ ق). ترجمه و شرح: سیدهاشم رسولی محلاتی(۱۳۷۸). تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
۱۳. ابن صباغ، علی بن محمد(بی‌تا). الفصول‌المهمه فی معرفه‌الائمه. تحقیق سامی‌الغریری(۱۳۷۹). قم: موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث
۱۴. ابن خلکان، احمد بن محمد(۷ه‌ق). وفیات‌الأعیان و أنباء أبناءالزمان. تحقیق عباس احسان(بی‌تا). بیروت: دارالفکر
۱۵. زریاب خویی، عباس(۱۳۷۶). سیره رسول‌الله(از آغاز تا هجرت). تهران: صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران(سروش)
۱۶. آیتی، محمدابراهیم(۱۳۷۸). تاریخ پیامبر اسلام. تجدیدنظر ابوالقاسم گرجی. تهران: دانشگاه تهران
۱۷. خمینی، سید روح‌الله(۱۳۷۵). سیره معصومین علیهم‌السلام در اندیشه امام رحمۀالله‌علیه ، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمۀالله‌علیه
۱۸. جعفریان، رسول(۱۳۹۲)، تاریخ سیاسی اسلام، ج ۱. قم: نشر دلیل ما

کد درس: ۱۱۹

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
مهدویت و تمدن جهان اسلام	*Mahdism & the civilization of the Islamic world*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- اثبات حضور اندیشه مهدویت در تعالیم ادیان الهی در طول تاریخ
- ترویج پیوستگی دیدگاه مهدویت در طول تاریخ و تحلیل جهان معاصر بر این اساس

سرفصل درس:

- ضرورت‌شناسی طرح مباحث مهدویت
- امام مهدی عجّل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشّریف از منظر قرآن کریم و روایات ائمه معصومین علیهم‌السلام
- تحلیل زندگانی حضرت حجت عجّل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشّریف : تولد و غیبت صغری
- علل غیبت و فواید آن
- وظایف منتظر
- مسئله منجی در ادیان و اثبات وجود امام زمان عجّل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشّریف در ادیان مختلف
- پایان تاریخ و فرجام‌شناسی در اندیشه‌های بشری: پایان تاریخ از نگاه اسلام و غرب
- سیاست‌گذاری مهدویت‌گرا
- جهانی شدن و تفاوت آن در دیدگاه اسلام و غرب
- بررسی، نقد و آسیب‌شناسی جهانی شدن و جهانی‌سازی با مدل جهان‌گرایی مهدویت
- نقش انقلاب اسلامی در تحقق تمدن تاریخی اسلام
- آسیب‌شناسی مهدویت: تبیین زمان و علائم ظهور

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
×	به تشخیص استاد	✓	×

منابع:

۱. استراتژی انتظار: اسماعیل شفیعی سروستانی(۱۴۰۰) تهران: نشر موعود عصر
۲. مهدی انقلابی بزرگ: ناصر مکارم شیرازی(۱۳۵۷) قم: نشر هدف
۳. اسلام و جهانی شدن: عبدالقیوم سجادی(۱۳۸۷) قم: اندیشه اسلامی
۴. آینده جهان، جلال برنجیان(۱۳۸۱) تهران: نشر طور
۵. جستارهایی در مهدویت(مهدویت و فلسفه نظری تاریخ، جهانی شدن، نزاع حق و باطل، انقلاب و انتظار)، رحیم کارگر(۱۳۸۹) قم: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی عجّل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشّریف
۶. مهدویت و تمدن جهانی اسلام، محمدمهدی همایون(۱۳۸۴)تهران: مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام
۷. نهضت‌های اسلامی در صد سال اخیر، شهید مرتضی مطهری(۱۳۹۰) تهران: انتشارات صدرا

کد درس: ۱۲۰

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
جریان‌شناسی تاریخ معاصر ایران	*Trend Analysis of Iran Contemporary History*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مفهوم انقلاب و ویژگی‌های آن و تحلیل نظری انقلاب اسلامی
- شناساندن شخصیت و نگرش امام خمینی رحمه‌الله‌علیه و نقش ایشان در پیشرفت روند انقلاب و عدم جدایی دین از سیاست
- توانایی تحلیل نظام‌مند نسبت به فضای سیاسی در کشور و نگاه واقع بینانه به آینده‌ی جمهوری اسلامی و فضای عمومی جهانی

سرفصل درس:

- ❖ چیستی انقلاب، تعاریف مختلف از انقلاب، خصوصیات انقلاب‌ها، تفاوت انقلاب با مفاهیم مشابه اجتماعی(کودتا، جنبش، اصلاح، شورش)
- ❖ شرایط اجتماعی و بسترهای روان‌شناختی پیدایی انقلاب
- ❖ ضرورت و جایگاه موضوع جریان‌شناسی
- ❖ اوضاع سیاسی ایران پیش از انقلاب اسلامی(روند تکامل الگوی پیشرفت و تعالی و شکل‌گیری انقلاب)
- ❖ فرآیند تکامل الگوی پیشرفت و تعالی در عصر پهلوی اول و دوم(جنبش ملی شدن صنعت نفت، رویارویی با اندیشه شبه ترقی پهلوی دوم و قیام پانزده خرداد)
- ❖ فرآیند بسیج سیاسی و وقوع انقلاب اسلامی در سال‌های ۵۶ و ۵۷
- ❖ احزاب و جریان‌های فکری در آستانه انقلاب اسلامی(حزب توده، سازمان‌های چریک‌های فدایی خلق ایران، جبهه ملی ایران، نهضت آزادی ایران، سازمان مجاهدین خلق(منافقین) هیأت‌های مؤتلفه اسلامی)
- ❖ انقلاب اسلامی، هویت خواهی و استقلال‌طلبی، نقد و ارزیابی نظریه‌های تدا اسکاچپول، جیمز دیویس میشل فوکو
- ❖ تحلیلی بر تحولات دوران تثبیت و تداوم انقلاب اسلامی:
  - دوره تثبیت نظام، چالش حفظ و بقای انقلاب در برابر موانع داخلی ۵۹-۵۷ و موانع داخلی و خارجی ۶۷-۵۹
  - دوره تداوم انقلاب اسلامی، گفتمان سازندگی و توسعه اقتصادی، گفتمان اصلاحات و توسعه سیاسی، گفتمان عدالت، گفتمان تدبیر و امید
  - تحلیلی از جریان‌های فکری انحرافی در نظام، فتنه ۸۸، ریزش‌ها و رویش‌ها
- ❖ آینده‌ی انقلاب اسلامی، فرصت‌های پیش روی انقلاب و نظام اسلامی: فرصت‌های داخلی، فرصت‌های بین‌المللی
- ❖ چالش‌های پیش روی انقلاب و نظام اسلامی: تهاجم فرهنگی، سکولاریسم، نابرابری اجتماعی، تحریم‌ها، مسئله هسته‌ای، جهانی‌سازی، جنگ نرم

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع اصلی:

۱. عیوضی، محمدرحیم؛ هراتی، محمدجواد(۱۳۸۹). درآمدی تحلیلی بر انقلاب اسلامی ایران، قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف
۲. جزوات تهیه‌شده در گروه معارف اسلامی

منابع فرعی:

۱. خمینی، روح‌الله(۱۳۸۴). حکومت اسلامی و ولایت‌فقیه در اندیشه امام خمینی رحمه‌الله‌علیه، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۲. ملکی، عباس(۱۳۸۹). سی سال انقلاب اسلامی: دستاوردها، آسیب‌ها و فرصت‌ها، تهران: دانشگاه صنعتی شریف، انتشارات علمی.
۳. مطهری، مرتضی(۱۳۸۴). پیرامون انقلاب اسلامی ایران، تهران: صدرا
٤. احمدی، حمید(۱۳۶۹). انقلاب اسلامی ایران و جنبش‌های اسلامی در خاورمیانه عربی، مجموعه مقالات پیرامون جهان سوم، تهران: سفیر
٥. امین، محمد، انقلاب اسلامی پیامدها و ره‌آوردها، مجله صباح، شماره ۲ و ۳، بهار و تابستان ۱۳۸۱.
٦. پارسانیا، حمید، حدیث پیمانه: پژوهشی در انقلاب اسلامی، قم: دفتر نشر معارف، ۱۳۸۰.
۷. حداد عادل، غلامعلی، دانشنامه جهان اسلام، جلد ۵، تهران: مرکز دایره‌المعارف اسلامی، ۱۳۷۹.
۸. رجبی، محمدحسن، زندگی‌نامه سیاسی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه ، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۶۹.
۹. عباس اشلقی، مجید، ایران هسته‌ای و امنیت بین‌الملل، پژوهش‌نامه امنیت بین‌الملل و تروریسم، شماره ۱، ۱۳۸۵.
۱۰. عمید زنجانی، عباسعلی، انقلاب اسلامی ایران و ریشه‌های آن، تهران: کتاب سیاسی، ۱۳۷۱.
۱۱. عیوضی، محمدرحیم، چالش‌های پیش سیاسی پیش روی انقلاب اسلامی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۸.
۱۲. قربانی، محمد، جنگ نرم، تبیین مفهومی پیشینه تاریخی و تاکتیک‌ها، پایگاه اینترنتی تابناک، ۱۳۸۹.

کد درس: ۱۲۱

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام							
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»							
نام درس به فارسی: **علوم و معارف دفاع مقدس و مقاومت**			**نام درس به انگلیسی:** *Sciences and Knowledge of Holy Defense & Resistance*				
تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	نظری / عملی	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		نظری / عملی	کارگاه
			پایه	نظری / عملی		نظری / عملی	سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		نظری / عملی	سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		نظری / عملی	سایر:

اهداف درس:

- آشنایی دانشجویان با ابعاد مختلف دفاع مقدس
- آشنایی دانشجویان با نقش دوران دفاع مقدس در شکل گیری و توسعه محور مقاومت در منطقه
- آشنایی دانشجویان با مبانی، اهداف و روشهای صدور انقلاب اسلامی

سرفصل درس:

- ❖ آشنایی با کلیات درس و مفاهیم بنیادین دفاع مقدس
- ❖ زمینه‌ها و ریشه‌های وقوع جنگ تحمیلی عراق علیه ایران
- ❖ مراحل هشت‌ساله جنگ تحمیلی و تحولات میدانی و دیپلماسی
- ❖ نقش مردم، اقوام و نهادها در دفاع مقدس
- ❖ ابعاد فرهنگی و رسانه‌ای دفاع مقدس
- ❖ مساله پایان جنگ و پذیرش قطعنامه ۵۹۸
- ❖ مفهوم صدور انقلاب و مبانی آن در اندیشه امام خمینی (ره)
- ❖ جایگاه جمهوری اسلامی در تحولات منطقه‌ای
- ❖ نقش جمهوری اسلامی در شکل‌گیری محور مقاومت (لبنان، فلسطین، سوریه، عراق، افغانستان و یمن)
- ❖ آینده محور مقاومت و تهدیدات پیش‌رو

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع:

۱. مراد پیری، هادی، شربیتی، مجتبی (۱۳۹۹). آشنایی با علوم و معارف دفاع مقدس. تهران: سمت.
۲. شاهقلیان قهفرخی، رضا (۱۴۰۱). دفاع و امنیت در فرهنگ انقلاب اسلامی. تهران. دانشگاه امام حسین
۳. باقرصاد، ناصر. (۱۴۰۱). شیوه‌های عملیات روانی امام خمینی در جنگ تحمیلی. اصفهان: نشر کاشف.
۴. کیهان، امیرحسین. (۱۴۰۱). اطلس نبردهای جبهه میانی در دوران دفاع مقدس. تهران: مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

کد درس: ۱۲۲

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: **زبان و ادبیات فارسی (۱)**			**نام درس به انگلیسی:** *Persian Language & Literature (1)*			
تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۱۶ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مهارت‌های یادگیری و مطالعه
- توانمندسازی دانشجویان در حوزه‌های نگارش و ویرایش متون

سرفصل درس:

فرایند نگارش دانشگاهی:

❖ مقدمات

- آزمایش قلم برای درست‌نویسی فارسی
- چه می‌نویسیم، برای چه کسی و در چه شرایطی می‌نویسیم؟
- تفاوت گفتار و نوشتار
- انواع نوشتار: خاطره، نامه، برگه امتحانی، نقد و بررسی، سفرنامه، مقاله تحقیقی، نوشته‌های وب، نوشته‌های مطبوعاتی
- مطالعه و اثر آن بر نوشتار

❖ انواع زبان نوشتار

- زبان معیار، زبان شکسته، انتخاب واژه‌ها و تعابیر، زبان علمی، زبان ادبی

❖ پاراگراف نویسی

- ساختمان پاراگراف، شکل، حجم، کارکردها، ساختار
- وحدت موضوع
- توصیف عینی و ذهنی، توصیف در متون دانشگاهی

❖ بلاغت

- صادقت و صمیمیت، ساده‌نویسی
- ایجاز و اطناب
- تنوع و تحرک

❖ راه‌های پروردن معانی

- تعریف، توصیف، استدلال، بررسی علل و نتایج، استشهاد، مقایسه، تقسیم‌بندی، مکالمه و مناظره

❖ انواع ساختاری پاراگراف

- پاراگراف مستقیم، تعلیقی، چرخشی
- تعریف و راهکارهایی برای نوشتن تعریف

❖ انواع نوشتن

- نوشتن یادداشت روزانه
- نوشتن تکلیف کلاسی
- نوشتن برگه امتحانی
- نوشتن نامه اداری- دانشگاهی
- نامه‌نگاری با دوست
- نوشتن تشکر و اعتراض

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. آنیس، لیندا فریل (۱۳۷۸). فن مطالعه، ترجمه علی صلحجو، تهران: مرکز نشر دانشگاهی
۲. جمعی از نویسندگان (۱۳۹۳). شیوه شوایی، قم: هاجر
۳. سیف، علی‌اکبر (۱۳۹۵). روان‌شناسی پرورشی نوین (روان‌شناسی یادگیری و آموزش)، تهران: دوران

منابع فرعی:

۱. اخوان تفتی، مهناز؛ کدخدایی، محبوبه‌السادات (۱۳۹۵). جامعه‌پذیری دانشگاهی، تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
۲. نصرت، مرتضی (۱۳۷۳). آیین مطالعه و یادگیری، تهران: نشر جهاد دانشگاهی شهید بهشتی؛ قابل‌دسترسی به‌صورت الکترونیکی.

کد درس: ۱۲۳

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
زبان و ادبیات فارسی (۲)	*Persian Language & Literature (2)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: زبان و ادبیات فارسی (۱) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

توانمند ساختن دانشجویان در:

- تفکیک و تمیز حوزه زبان از حوزه ادبیات و قادر ساختن آن‌ها به قرائت درست، فهم و تحلیل متون ادب فارسی اعم از کلاسیک و مدرن؛
- شناخت سبک‌ها و جریان‌های اصلی ادبیات متناسب با سطح توان و رشته تحصیلی و تحلیل خاستگاه فکری جریان‌های ادبی.
- آشنا ساختن دانشجویان با تاریخچه زبان فارسی و سبک‌های موجود در نثر فارسی

سرفصل درس:

- تفاوت ماهوی زبان و ادبیات و رابطه آن‌ها
- مؤلفه‌های آثار ادبی (پیام، احساس و عاطفه، تخیل، بیان هنری)
- سبک‌های اصلی در شعر فارسی همراه با نمونه‌ها و ویژگی‌های هر سبک
- دستور زبان فارسی با ملاحظات دستور تاریخی در متون موردبحث
- مبانی فکری شعر نو و ارتباط آن با جریان‌های جهانی و اجتماعی، مقایسه با شعر کلاسیک
- فرم و ساختار شعر نو و مقایسه آن با شعر کلاسیک
- بررسی نمونه‌های شعر نو و پیاده کردن مطالب فوق‌الذکر در آن‌ها
- تأثیر انقلاب اسلامی در جریان شعر نو معاصر
- دوره‌های تاریخی زبان فارسی (باستان، میانه، اسلامی)
- سبک‌های موجود در نثر دوره اسلامی (ساده و مرسل، مسجع، فنی و مصنوع)
- سبک‌های نثر معاصر (روزنامه‌ای، شکسته، سره، ادبی، متأثر از ترجمه، علمی- دانشگاهی)
- ویژگی‌های هر یک از سبک‌ها، پیشتازان، نمونه‌ها
- نقد سبک‌ها و قوت و ضعف آن‌ها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
×	به تشخیص استاد	✓	×

منابع:

۱. تجلیل، جلیل؛ حاکمی، اسماعیل (۱۳۸۸)، گزیده متون ادب فارسی، تهران: نشر دانشگاهی.
۲. آرین پور، یحیی (۱۳۸۷)، از صبا تا نیما (تاریخ ۱۵۰ ساله ادب فارسی)، تهران: زوار.
۳. آژند، یعقوب (۱۳۶۳)، ادبیات نوین ایران، از مشروطیت تا انقلاب اسلامی ایران (ترجمه و تدوین)، تهران: امیرکبیر.
٤. محمدرضا شفیعی کدکنی (۱۳۸۷)، ادوار شعر فارسی از مشروطیت تا سقوط سلطنت، تهران: سخن.
٥. محمد شمس لنگرودی (۱۳۸۷)، تاریخ تحلیلی شعر نو، تهران: نشر مرکز.
٦. سید ابوالقاسم حسینی (۱۳۸۴)، بر بال قلم، جهل درس در قلمرو ادب پارسی و آیین نگارش، تهران: ظفر.
۷. اکرم جودی نعمتی (۱۳۷۹)، سبک‌های موجود در نگارش فارسی، نشریه ندای صادق، شماره ۱۷- ۱۸.
۸. حسین خطیبی (۱۳۸۶)، فن نثر در ادب پارسی: تاریخ تطور و مختصات و نقد نثر پارسی از آغاز تا پایان قرن هفتم، تهران: زوار.
۹. منصور رستگار فسایی (۱۳۸۹)، انواع نثر فارسی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها، تهران: سمت.
۱۰. محمدعلی سپانلو (۱۳۸۷)، نویسندگان پیشرو ایران، مروری بر قصه‌نویسی، رمان‌نویسی، نمایشنامه‌نویسی و نقد ادبی، تهران: نگاه.

کد درس: ۱۲٤

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: **تربیت بدنی (۱)**			**نام درس به انگلیسی:** *Physical Education (1)*			
تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مفاهیم و اهداف تربیت‌بدنی و نقش و اثر آن در زندگی فردی و اجتماعی
- فراگرفتن شیوه‌های حفظ و نگهداری سلامت و تناسب بدن به‌منظور انجام وظایف فردی، اجتماعی و شرعی.
- فراگرفتن اصول حرکات بدنی (عملی و نظری) به‌منظور ایجاد تحرک و پویایی بیشتر در گذراندن اوقات فراغت و خودآزمایی در طول زندگی.

سرفصل درس:

- ❖ درس تربیت‌بدنی طبیعتاً نظری ـــ عملی است و دانشجویان در ضمن مشارکت در فعالیت‌های حرکتی و ورزشی با مفاهیم زیر آشنا می‌شوند:
- ❖ اصول و فلسفه تربیت‌بدنی
- ❖ اهداف تربیت‌بدنی در رابطه با جامعه و دانشگاه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	×

کد درس: ۱۲۵

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
تربیت بدنی (۲)	*Physical Education (2)*

تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- ایجاد فرصت مناسب ورزشی برای کسب تجارب فردی و اجتماعی
- آشنایی و یادگیری فنون و مقررات یکی از ورزش‌های پایه
- آشنایی و یادگیری فنون و مقررات یکی از ورزش‌های گروهی یا انفرادی متداول در دانشگاه با توجه به امکانات موجود

سرفصل درس:

درس تربیت‌بدنی طبیعتاً نظری ـ عملی است و دانشجویان در ضمن مشارکت در فعالیت‌های حرکتی و ورزشی با مفاهیم زیر آشنا می‌شوند:

- رفتار فردی و اجتماعی در محیط ورزش
- موضوع ایمنی و بهداشت در محیط ورزش
- رابطه ورزش با تغذیه و افزایش یا کاهش وزن بدن
- عوامل تهدیدکننده قلب و عروق و رابطه آن با ورزش
- چاقی و عوارض جسمی آن
- آشنایی با فنون و مقررات ورزشی: دوومیدانی، ژیمناستیک، شنا، والیبال، بسکتبال، هندبال، تنیس روی میز، بدمینتون، کوهنوردی، تنیس، اسکی، ورزش‌های رزمی و...

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	×

کد درس: ۱۲۶

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
مهارت‌های زندگی	*Life Skills*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با الگوهای جامع و به دور از افراط و تفریط در مواجهه با جنبه‌های مختلف زندگی.
- کاربست آموزه‌های اسلامی در تدبیر زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی.
- کسب مهارت‌های تقویت خود و بهینه سازی عملکرد در حیطه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و تحصیلی.
- تقویت دانش و نگرش دانشجویان در زمینه تشکیل، تحکیم و تعالی نظام خانواده.

سرفصل درس:

الف) مهارت‌های تقویت خود:

- ضرورت و اهمیت انواع مهارت‌های تقویت خود به‌منظور مدیریت صحیح و کارآمد مسائل و مشکلات زندگی
- خودآگاهی (شناخت نقاط قوت و ضعف خود، ارزیابی افکار، احساسات و رفتار)
- خودآگاهی تحصیلی (سازگاری با دانشگاه، مدیریت زمان، سبک‌های مطالعه و یادگیری)
- مهارت‌های شناختی (حل مسأله، تصمیم‌گیری، تفکر خلاق، تفکر نقادانه)
- مهارت‌های فردی (شناخت و مدیریت عواطف و هیجانات، راهکارهای مقابله با استرس، تاب‌آوری)
- مهارت‌های بین‌فردی (مهارت‌های ارتباطی، همدلی، مدیریت روابط)
- مهارت‌های پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی (فضای مجازی، روابط مخرب، پیشگیری از انواع اعتیاد)

ب) تشکیل، تحکیم و تعالی خانواده با تأکید بر سیره معصومین علیهم‌السّلام:

- تشکیل خانواده (ملاک‌های انتخاب همسر، مدیریت جلسات خواستگاری)
- تحکیم خانواده (الگوهای ارتباط موثر با همسر، راهکارهای تفاهم و همدلی بین خانواده‌ها، مهارت‌های حل تعارض)
- تعالی خانواده (فرزندآوری، سبک‌های والدگری)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع اصلی:

۱. کرامتی، محمدرضا. (۱۴۰۱). مهارت‌های زندگی دانشجویی، چاپ هفتم. تهران: انتشارات سمت.
۲. بیگی، خشایار؛ فیروز بخت، مهرداد. (۱۳۹۰). مهارت‌های اجتماعی در ارتباطات میان فردی. تهران: رشد.
۳. جوادی آملی، عبدالله. (۱۳۹۳). مفتاح‌الحیاة. قم: اسراء.
۴. حسین زاده، علی. (۱۳۸۸). مهارت‌های سازگاری. قم: مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمةالله‌علیه.
۵. خنیفر، حسین؛ ملکی، حمید. (۱۳۸۴). مهارت‌های برنامه‌ریزی در زندگی. تهران: فراشناخت اندیشه.
۶. علوی، سید جعفر. (۱۳۸۹). مهارت‌های زندگی با نگاه دینی. مشهد: دانشگاه علوم رضوی.

منابع فرعی:

۱. محدثی، جواد. (۱۳۷۹). اخلاق معاشرت. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مرکز انتشارات.
۲. پسندیده، عباس. (۱۳۹۲). رضایت از زندگی. قم: سازمان چاپ و نشر موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث.

سرفصل دروس زبان‌های خارجی

کد درس: ۱۲۷

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
مکالمه عربی (۱)	*Arabic Conversation (1)*

تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- **هدف کلی درس**
  - حداقل توانایی در انجام گفتگوهای ساده در مورد مسایل عمومی و مسائل زندگی روزمره
- **اهداف جزئی درس**
  - آموزش ساده‌ترین و پرکاربردترین گفتگوها و جمله‌ها و تعابیر کاربردی زبان بر اساس موقعیت‌های واقعی زندگی روزمره در عین حال بهره‌گیری از سیستم متداخل مهارت‌ها بر اساس رویکرد ارتباطی
  - آموزش اجزاء مختلف زبان اعم از واژگان و تعابیر و ساختارهای زبان متنوع زبانی و درک مطلب شنیداری و خواندن و نوشتن و کاربردی هر یک در آن ملاحظه شده.

سرفصل درس:

- الوحدة الأولی: المفاهیم الاساسیه (مفاهیم پایه)
- الوحدة الثانیة: التعارف (آشنایی و احوالپرسی)
- الوحدة الثالثة: الاسره (خانواده)
- الوحدة الرابعة: فی المطعم (دررستوران)
- الوحدة الخامسة: البیت (خانه)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	×

منابع اصلی:

۱. قطوف‌المفردات فی تنمیه‌المهارات (جلد اول)
۲. الرائد

منبع فرعی:

۱. فیلم‌ها و سایت‌های معتبر عربی.

کد درس: ۱۲۸

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
مکالمه عربی (۲)	*Arabic Conversation (2)*

تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** مکالمه عربی (۱) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- **هدف کلی درس**
  - حداقل توانایی در انجام گفتگوهای ساده در مورد مسائل عمومی و مسائل زندگی روزمره
- **اهداف جزئی درس**
  - آموزش ساده‌ترین و پرکاربردترین گفتگوها و جمله‌ها و تعابیر کاربردی زبان بر اساس موقعیت‌های واقعی زندگی روزمره در عین حال بهره‌گیری از سیستم متداخل مهارت‌ها بر اساس رویکرد ارتباطی
  - آموزش اجزاء مختلف زبان اعم از واژگان و تعابیر و ساختارهای زبان متنوع زبانی و درک مطلب شنیداری و خواندن و نوشتن و کاربردی هر یک در آن ملاحظه شده.

سرفصل درس:

- الوحدة الأولی: السفر و السیاحه (سفر و گردشگری)
- الوحدة الثانیة: فی الفندق (در هتل)
- الوحدة الثالثة: السوق (بازارگردی)
- الوحدة الرابعة: الصحه (بهداشت و سلامت)
- الوحدة الخامسة: المدرسه و الجامعه (مدرسه و دانشگاه)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	×

منابع اصلی:

۱. قطوف‌المفردات فی تنمیه‌المهارات (جلد دوم)
۲. الرائد

منبع فرعی:

۱. فیلم‌ها و سایت‌های معتبر عربی.

کد درس: ۱۲۹

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی: زبان انگلیسی (۱)	**نام درس به انگلیسی:** *English (1)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- تقویت دانش واژگانی
- تقویت مهارت‌های چهارگانه تکلم، شنیداری، نوشتاری و خواندن در سطح مقدماتی

سرفصل درس:

- ❖ **مهارت تکلم:** آشنایی با مهارت تکلم و آغاز فراگیری این مهارت شامل توانایی صحبت کردن در مورد مشاغل، غذاها، مکان‌ها، عادات و تکنولوژی
- ❖ **مهارت شنیداری:** آشنایی با مهارت شنیداری و آغاز فراگیری این مهارت شامل یادگیری چگونه گوش دادن در مکالمه‌های ساده در جهت ارتباط برقرار کردن با دیگران در کلاس درس، محیط بیرون، محیط خانواده و...
- ❖ **مهارت نوشتاری:** آشنایی با مهارت نوشتاری و آغاز فراگیری این مهارت در جهت نوشتن جملات ساده
- ❖ **مهارت خواندن:** آشنایی با مهارت خواندن و آغاز فراگیری این مهارت در جهت خواندن جملات و سطرهای ساده و کوتاه

توضیحات: آموزش سطح elementary در دروس زبان انگلیسی (۱) و (۲) صورت می‌پذیرد و تقسیم بندی این سطح در این دو درس با استفاده از تقسیم‌بندی دروس کتاب Natural English در سطح elementary انجام می‌شود. بدین صورت که دروس ۱ تا ۷ در درس زبان انگلیسی (۱) و دروس ۸ تا ۱۴ در درس زبان انگلیسی (۲) آموزش داده می‌شود.

- ❖ در این درس هدف اصلی، تقویت دایره لغات دانشجویان و افزایش مهارت شنیداری آنهاست و به سایر مهارتها در سطح ابتدایی و با صرف زمان کمتری پرداخته می‌شود.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع:

1. Gairns, Ruth (2007). Natural English. Esfehan: Sepahan.
2. Gairns, Ruth; Redman, Stuart (2012) Oxford Word Skills. Publisher: Oxford University Press.

کد درس: ۱۳۰

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی: زبان انگلیسی (۲)	**نام درس به انگلیسی:** *English (2)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز**: زبان انگلیسی (۱) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- تقویت دانش واژگانی
- تقویت مهارت‌های چهارگانه تکلم، شنیداری، نوشتاری و خواندن در سطح مقدماتی

سرفصل درس:

- ❖ **مهارت تکلم:** آشنایی با مهارت تکلم و آغاز فراگیری این مهارت شامل توانایی صحبت کردن در مورد مشاغل، غذاها، مکان‌ها،عادات و تکنولوژی
- ❖ **مهارت شنیداری:** آشنایی با مهارت شنیداری و آغاز فراگیری این مهارت شامل یادگیری چگونه گوش دادن در مکالمه‌های ساده در جهت ارتباط برقرار کردن با دیگران در کلاس درس، محیط بیرون، محیط خانواده و...
- ❖ **مهارت نوشتاری:** آشنایی با مهارت نوشتاری و آغاز فراگیری این مهارت در جهت نوشتن جملات ساده
- ❖ **مهارت خواندن:** آشنایی با مهارت خواندن و آغاز فراگیری این مهارت در جهت خواندن جملات و سطرهای ساده و کوتاه

توضیحات: آموزش سطح elementary در دروس زبان انگلیسی (۱) و (۲) صورت می‌پذیرد و تقسیم بندی این سطح در این دو درس با استفاده از تقسیم‌بندی دروس کتاب Natural English در سطح elementary انجام می‌شود. بدین صورت که دروس ۱ تا ۷ در درس زبان انگلیسی (۱) و دروس ۸ تا ۱۴ در درس زبان انگلیسی (۲) آموزش داده می‌شود.

- ❖ در این درس هدف اصلی، تقویت دایره لغات دانشجویان و افزایش مهارت شنیداری آنهاست و به سایر مهارتها در سطح ابتدایی و با صرف زمان کمتری پرداخته می‌شود.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع:

1. Gairns, Ruth (2007). Natural English. Esfehan: Sepahan.
2. Gairns, Ruth; Redman, Stuart (2012) Oxford Word Skills. Publisher: Oxford University Press.

کد درس: ۱۳۱

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
مکالمه عربی (۳)	*Arabic Conversation (3)*

تعداد واحد: ۲ واحد عملی **تعداد ساعت**: ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز**: مکالمه عربی (۲) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- **هدف کلی درس**
  - حداقل توانایی در انجام گفتگوهای ساده در مورد مسائل عمومی و مسائل زندگی روزمره
- **اهداف جزئی درس**
  - آموزش ساده‌ترین و پرکاربردترین گفتگوها و جمله‌ها و تعابیر کاربردی زبان بر اساس موقعیت‌های واقعی زندگی روزمره در عین حال بهره‌گیری از سیستم متداخل مهارت‌ها بر اساس رویکرد ارتباطی
  - آموزش اجزاء مختلف زبان اعم از واژگان و تعابیر و ساختارهای زبان متنوع زبانی و درک مطلب شنیداری و خواندن و نوشتن و کاربردی هر یک در آن ملاحظه شده.

سرفصل درس:

- الوحدة الأولی: فی المجتمع (سبک زندگی شهری)
- الوحدة الثانیة: الوظائف و المهن (شغل‌ها و حرفه‌ها)
- الوحدة الثالثة: الطبیعه و الاستجمام (طبیعت و گردش)
- الوحدة الرابعة: المدینه و القریه (شهر و روستا)
- الوحدة الخامسة: الریاضه و فوائدها (ورزش و فواید آن)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع اصلی:

۱. قطوف‌المفردات فی تنمیه‌المهارات (جلد سوم)
۲. الرائد

منبع فرعی:

۱. فیلم‌ها و سایت‌های معتبر عربی

کد درس: ۱۳۲

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
مکالمه عربی (۴)	*Arabic Conversation (4)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز:** مکالمه عربی (۳) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- **هدف کلی درس**
  - حداقل توانایی در انجام گفتگوهای ساده در مورد مسائل عمومی و مسائل زندگی روزمره
- **اهداف جزئی درس**
  - آموزش ساده‌ترین و پرکاربردترین گفتگوها و جمله‌ها و تعابیر کاربردی زبان بر اساس موقعیت‌های واقعی زندگی روزمره در عین حال بهره‌گیری از سیستم متداخل مهارت‌ها بر اساس رویکرد ارتباطی
  - آموزش اجزاء مختلف زبان اعم از واژگان و تعابیر و ساختارهای زبان متنوع زبانی و درک مطلب شنیداری و خواندن و نوشتن و کاربردی هر یک در آن ملاحظه شده.

سرفصل درس:

- الوحده الاولی: العادات و التقالید (آداب و رسوم)
- الوحده الثانیه: وسائل الاعلام (رسانه)
- الوحده الثالثه: اللغه العربیه و آدابها فی جامعات‌العالم (زبان و ادبیات عربی در دانشگاه‌های جهان)
- الوحده الرابعه: التکنولوجیا و الذکاءالاصطناعی (تکنولوجی و هوش مصنوعی)
- الوحده الخامسه: الثقافه و الحضاره (فرهنگ و تمدن)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع اصلی:

۱. قطوف‌الحورات فی تنمیه‌المهارات (جلد چهارم)
۲. الرائد

منبع فرعی:

۱. فیلم‌ها و سایت‌های معتبر عربی

کد درس: ۱۳۳

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
مکالمه عربی (۵)	*Arabic Conversation (5)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز:** مکالمه عربی (۴) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- **هدف کلی درس**
  - حداقل توانایی در انجام گفتگوهای ساده در مورد مسائل عمومی و مسائل زندگی روزمره
- **اهداف جزئی درس**
  - آموزش ساده‌ترین و پرکاربردترین گفتگوها و جمله‌ها و تعابیر کاربردی زبان بر اساس موقعیت‌های واقعی زندگی روزمره در عین حال بهره‌گیری از سیستم متداخل مهارت‌ها بر اساس رویکرد ارتباطی
  - آموزش اجزاء مختلف زبان اعم از واژگان و تعابیر و ساختارهای زبان متنوع زبانی و درک مطلب شنیداری و خواندن و نوشتن و کاربردی هر یک در آن ملاحظه شده.

سرفصل درس:

- الوحدة الأولی: العالم و عولمه‌الاسلام (جهان و اسلام گرایی)
- الوحدة الثانیة: غزه و صمودالنساء و الاطفال (غزه و پایداری زنان و کودکان)
- الوحدة الثالثة: اربعین‌الحسین علیه‌السلام (اربعین حسینی علیه‌السلام)
- الوحدة الرابعة: الشبهات (شبهات)
- الوحدة الخامسة: لغه‌القرآن و اللغات‌الاخری (زبان قرآن و زبان‌های دیگر)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع اصلی:

۱. قطوف‌الحورات فی تنمیه‌المهارات (جلد پنجم)
۲. الرائد

منبع فرعی:

۱. فیلم‌ها و سایت‌های معتبر عربی

کد درس: ۱۳٤

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی: زبان انگلیسی (۳)	**نام درس به انگلیسی:** *English (3)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز**: زبان انگلیسی (۲) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- تقویت دانش واژگانی
- تقویت مهارت‌های چهارگانه تکلم، شنیداری، نوشتاری و خواندن در سطح پیش متوسط

سرفصل درس:

- **مهارت تکلم:** تقویت مهارت تکلم و ارتقای این مهارت به منظور برقرار کردن به عنوان گردشگر، صحبت کردن در مورد علاقه‌مندی‌ها، درخواست در مورد امور مورد نیاز در هتل، صحبت در مورد خوراک و تنوع آن، صحبت در مورد ظاهر افراد و پوشش
- **مهارت شنیداری:** تقویت مهارت شنیداری و ارتقای این مهارت شامل گوش دادن به مکالمه‌های سطح پیش متوسط در مورد گردشگری، صحبت کردن در مورد علاقه‌مندی‌ها، درخواست امور مورد نیاز در هتل، صحبت در مورد خوراک و تنوع آن، صحبت در مورد ظاهر افراد و پوشش
- **مهارت نوشتاری:** تقویت مهارت نوشتاری و ارتقای این مهارت از سطح جمله به پاراگراف برای نمونه نوشتن پاراگراف‌هایی در مورد گردشگری، صحبت کردن در مورد علاقه‌مندی‌ها، درخواست امور مورد نیاز در هتل، صحبت در مورد خوراک و تنوع آن، صحبت در مورد ظاهر افراد و پوشش
- **مهارت خواندن:** تقویت مهارت خواندن و ارتقای این مهارت از سطح جمله به پاراگراف مانند خواندن پاراگراف‌هایی در مورد گردشگری، صحبت کردن در مورد علاقه‌مندی‌ها، درخواست امور مورد نیاز در هتل، صحبت در مورد خوراک و تنوع آن، صحبت در مورد ظاهر افراد و پوشش

توضیحات: آموزش سطح pre Intermediate در دروس زبان انگلیسی (۳) و (۴) صورت می‌پذیرد و تقسیم‌بندی این سطح در این دو درس با استفاده از تقسیم‌بندی دروس کتاب Natural English در سطح pre Intermediate انجام می‌شود. بدین صورت که دروس ۱ تا ۵ در درس زبان انگلیسی (۳) و دروس ۶ تا ۱۰ در درس زبان انگلیسی (۴) آموزش داده می‌شود.

- در این درس تقویت هر چهار مهارت مورد نظر است اما همچنان مهارت شنیداری در اولویت قرار دارد.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	×

منابع:

1. Gairns, Ruth (2007). Natural English. Esfehan: Sepahan.
2. Gairns, Ruth; Redman, Stuart (2012) Oxford Word Skills. Publisher: Oxford University Press.

کد درس: ۱۳۵

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی: زبان انگلیسی (۴)	**نام درس به انگلیسی:** *English (4)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز**: زبان انگلیسی (۳) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- تقویت دانش واژگانی
- تقویت مهارت‌های چهارگانه تکلم، شنیداری، نوشتاری و خواندن در سطح پیش متوسط

سرفصل درس:

- ❖ **مهارت تکلم:** تقویت مهارت تکلم و ارتقای این مهارت به منظور برقرار کردن به عنوان گردشگر، صحبت کردن در مورد علاقه‌مندی‌ها، درخواست در مورد امور مورد نیاز در هتل، صحبت در مورد خوراک و تنوع آن، صحبت در مورد ظاهر افراد و پوشش
- ❖ **مهارت شنیداری:** تقویت مهارت شنیداری و ارتقای این مهارت شامل گوش دادن به مکالمه‌های سطح پیش متوسط در مورد گردشگری، صحبت کردن در مورد علاقه‌مندی‌ها، درخواست امور مورد نیاز در هتل، صحبت در مورد خوراک و تنوع آن، صحبت در مورد ظاهر افراد و پوشش
- ❖ **مهارت نوشتاری:** تقویت مهارت نوشتاری و ارتقای این مهارت از سطح جمله به پاراگراف برای نمونه نوشتن پاراگراف‌هایی در مورد گردشگری، صحبت کردن در مورد علاقه مندی‌ها، درخواست امور مورد نیاز در هتل، صحبت در مورد خوراک و تنوع آن، صحبت در مورد ظاهر افراد و پوشش
- ❖ **مهارت خواندن:** تقویت مهارت خواندن و ارتقای این مهارت از سطح جمله به پاراگراف مانند خواندن پاراگراف‌هایی در مورد گردشگری، صحبت کردن در مورد علاقه‌مندی‌ها، درخواست امور مورد نیاز در هتل، صحبت در مورد خوراک و تنوع آن، صحبت در مورد ظاهر افراد و پوشش

توضیحات: آموزش سطح pre Intermediate در دروس زبان انگلیسی (۳) و (۴) صورت می‌پذیرد و تقسیم‌بندی این سطح در این دو درس با استفاده از تقسیم‌بندی دروس کتاب Natural English در سطح pre Intermediate انجام می‌شود. بدین صورت که دروس ۱ تا ۵ در درس زبان انگلیسی (۳) و دروس ۶ تا ۱۰ در درس زبان انگلیسی (۴) آموزش داده می‌شود.

- ❖ در این درس تقویت هر چهار مهارت مورد نظر است اما همچنان مهارت شنیداری در اولویت قرار دارد.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع:

1. Gairns, Ruth (2007). Natural English. Esfehan: Sepahan.
2. Gairns, Ruth; Redman, Stuart (2012) Oxford Word Skills. Publisher: Oxford University Press.

کد درس: ۱۳۶

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام							
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»							
نام درس به فارسی: زبان انگلیسی (۵)				**نام درس به انگلیسی:** *English (5)*			
تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز:** زبان انگلیسی (۴) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	کارگاه	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		سمینار	
			پایه	نظری / عملی		سفر علمی	
			تخصصی	نظری / عملی		سایر:	
			اختیاری	نظری / عملی			

اهداف درس:

- تقویت دانش واژگانی
- تقویت مهارت‌های چهارگانه تکلم، شنیداری، نوشتاری و خواندن در سطح متوسط

سرفصل درس:

- ❖ **مهارت تکلم:** تقویت مهارت تکلم و ارتقای این مهارت به منظور صحبت کردن در مورد تحصیل، مشاغل، اخبار، جهات، توصیف اجسام با کلمات و عبارات جدید، بیان کردن احساسات،گزارش کردن سخنان دیگران
- ❖ **مهارت شنیداری:** تقویت مهارت شنیداری و ارتقای این مهارت شامل گوش دادن به مکالمه‌های سطح متوسط در مورد تحصیل، مشاغل، اخبار، جهات، توصیف اجسام با کلمات و عبارات جدید، بیان کردن احساسات، گزارش کردن سخنان دیگران
- ❖ **مهارت نوشتاری:** تقویت مهارت نوشتاری و ارتقای این مهارت برای نوشتن از پاراگراف‌هایی سطح متوسط در مورد تحصیل، مشاغل، اخبار، جهات، توصیف اجسام با کلمات و عبارات جدید، بیان کردن احساسات، گزارش کردن سخنان دیگران
- ❖ **مهارت خواندن:** تقویت مهارت خواندن و ارتقای این مهارت برای خواندن پاراگراف متون در سطح متوسط در مورد تحصیل، مشاغل، اخبار، جهات، توصیف اجسام با کلمات و عبارات جدید، بیان کردن احساسات، گزارش کردن سخنان دیگران

توضیحات: آموزش سطح Intermediate در دروس زبان انگلیسی (۵) و (۶) صورت می‌پذیرد و تقسیم بندی این سطح در این دو درس با استفاده از تقسیم‌بندی دروس کتاب Natural English در سطح Intermediate انجام می‌شود. و در هر یک از این واحدها ۴ درس تدریس می‌شود.

- ❖ در این درس تقویت هر چهار مهارت مورد نظر است.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منابع:

1. Gairns, Ruth (2007). Natural English. Esfehan: Sepahan.
2. Gairns, Ruth; Redman, Stuart (2012) Oxford Word Skills. Publisher: Oxford University Press.

سرفصل دروس پایه

کد درس: ۱۳۷

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
قواعد عربی (۱)	*Arabic Rules (1)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۴۸ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث صرفی و ساختار کلمه و فعل ومعانی آن
- تقویت احساس نیاز دانشجو نسبت به مباحث صرفی جهت فهم دقیق‌تر آیات و احادیث
- کسب توانایی ریشه‌یابی کلمات و استفاده از معاجم لغوی
- کسب توانایی تجزیه و تحلیل صرفی افعال پرکاربرد متون دینی

سرفصل درس:

- تعریف صرف
- اقسام کلمه (اسم، فعل، حرف)
- اقسام فعل (ماضی، مضارع، امر)
- معانی ابواب ثلاثی مزید
- انواع فعل (سالم، صحیح، معتل، مهموز، مضاعف، ناقص، لفیف)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. صرف ساده، محمدرضا طباطبایی

منبع فرعی:

۱. الصرف الحدیث فی ظل‌القرآن والحدیث، سید عدنان لاجوردی

کد درس: ۱۳۸

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
قواعد عربی (۲)	*Arabic Rules (2)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۴۸ ساعت	**پیش‌نیاز:** قواعد عربی (۱) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث صرفی و ساختار اسم ومعانی آن
- تقویت احساس نیاز دانشجو نسبت به مباحث صرفی جهت فهم دقیق‌تر آیات و احادیث
- کسب توانایی ریشه‌یابی کلمات و استفاده از معاجم لغوی
- کسب توانایی تجزیه و تحلیل صرفی اسماء پرکاربرد متون دینی

سرفصل درس:

- تعریف اسم
- جامد و مشتق
- انواع مصدر (مصدر میمی، مصدر عددی، مصدر نوعی، مصدر صناعی)
- انواع مشتقات
  - وصفی: اسم فاعل، اسم مفعول، صفه مشبهه، صیغه مبالغه، اسم تفضیل
  - غیر وصفی: اسم مکان، اسم زمان، اسم آلت
- مذکر و مؤنث
- متصرف و غیر متصرف
- انواع جمع: جمع مذکر سالم، جمع مکسر، جمع قله
- نسبت و احکام آن
- تصغیر و احکام آن
- معرفه و نکره
- انواع اعراب

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. صرف ساده، محمدرضا طباطبایی.

منبع فرعی:

۱. الصرف الحدیث فی ظل‌القرآن والحدیث، سید عدنان لاجوردی.

کد درس: ۱۳۹

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
قواعد عربی (۳)	*Arabic Rules (3)*

تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** قواعد عربی (۲) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- درک و فهم، تحلیل و استنباط متون عربی جدید و قدیم در زمینه سرفصل تعیین شده
- آشنایی با مبحث «ابتدا» و نواسخ آن
- تقویت احساس نیاز دانشجویان نسبت به مباحث نحوی برای درک بهتر متون دینی
- کسب توانایی به‌کارگیری مباحث نحوی در تشخیص ساختار جملات و فهم دقیق آنها
- کسب توانایی ترکیب و صحیح خوانی متون دینی به ویژه دروس معارف اسلامی

سرفصل درس:

- تعریف نحو موضوع آن
- مرفوعات (فاعل، مبتدا و خبر)
- نواسخ:
  - اسم کان و اخواتها
  - اسم کاد و اخواتها
  - حروف شبیه به لیس
  - حروف شبیه به فعل
  - لای نفی جنس
- ضمیر شأن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منبع اصلی:

۱. النحو الوظیفی(جلد اول). فاطمه ملایم.

منبع فرعی:

۱. متون عربی (عمومی و تخصصی) متناسب با رشته جهت تمرین کلاسی

کد درس: ۱۴۰

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
قواعد عربی (۴)	*Arabic Rules (4)*

تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** قواعد عربی (۳) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- درک و فهم، تحلیل و استنباط متون عربی جدید و قدیم در زمینه ی سرفصل تعیین شده
- آشنایی با اسماء منصوب و مباحث اعرابی آنها
- تقویت احساس نیاز دانشجویان نسبت به مباحث نحوی برای درک بهتر متون دینی
- کسب توانایی بکارگیری مباحث نحوی در تشخیص ساختار جملات و فهم دقیق آنها
- کسب توانایی ترکیب و صحیح خوانی متون دینی به ویژه دروس معارف اسلامی

سرفصل درس:

- ❖ منصوبات
- ❖ انواع مفعول (مفعول به، مفعول مطلق)
- ❖ افعال متعدی (یک مفعولی، دو مفعولی، سه مفعولی)
- ❖ اسم فعل، اسم فاعل، امثله مبالغه، اسم مفعول، صفه مشبهه
- ❖ مصدر، افعال تعجب
- ❖ تحذیر و اغراء
- ❖ اختصاص، اشتغال، تنازع

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	×

منبع اصلی:

۱. النحو الوظیفی(جلد دوم). فاطمه ملایم.

منبع فرعی:

۱. متون عربی (عمومی و تخصصی) متناسب با رشته جهت تمرین کلاسی

کد درس: ۱۴۱

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
قواعد عربی (۵)	*Arabic Rules (5)*

تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** قواعد عربی (۴) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- درک و فهم، تحلیل، و استنباط متون عربی جدید و قدیم در زمینه ی سر فصل تعیین شده
- آشنایی با سایر اسماء منصوب و مباحث اعرابی آنها
- تقویت احساس نیاز دانشجویان نسبت به مباحث نحوی برای درک بهتر متون دینی
- کسب توانایی به‌کارگیری مباحث نحوی در تشخیص ساختار جملات و فهم دقیق آنها
- کسب توانایی ترکیب و صحیح خوانی متون دینی به ویژه دروس معارف اسلامی

سرفصل درس:

- ❖ منادی
- ❖ اقسام نداء: استغاثه، ندبه، ترخیم
- ❖ انواع مفعول (مفعول له، مفعول فیه، مفعول معه)
- ❖ حال
- ❖ انواع تمییز
- ❖ افعل تفضیل
- ❖ افعال مدح و ذم
- ❖ مستثنی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	×

منبع اصلی:

۱. النحو الوظیفی(جلد سوم). فاطمه ملایم.

منبع فرعی:

۱. متون عربی (عمومی و تخصصی) متناسب با رشته جهت تمرین کلاسی

کد درس: ۱۴۲

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
قواعد عربی (۶)	*Arabic Rules (6)*

تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** قواعد عربی (۵) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- درک و فهم، تحلیل، و استنباط متون عربی جدید و قدیم در زمینه سر فصل تعیین شده
- آشنایی با سایر مباحث اعرابی اسم (مجرورات – توابع)
- تقویت احساس نیاز دانشجویان نسبت به مباحث نحوی برای درک بهتر متون دینی
- کسب توانایی به‌کارگیری مباحث نحوی در تشخیص ساختار جملات و فهم دقیق آن‌ها
- کسب توانایی ترکیب و صحیح‌خوانی متون دینی به‌ویژه دروس معارف اسلامی

سرفصل درس:

- مجرورات
- حروف جر
- اضافه (معنوی و لفظی)
- توابع (نعت، تاکید، بدل، عطف)
- حروف (قسم، عطف، استفهام، جواب، نفی، تنبیه، تحضیض، شرط، تفصیل، مصدر، تفسیر، مفاجاه، استقبال، توقع)
- مضارع منصوب و مجزوم

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✗

منبع اصلی:

۱. النحو الوظیفی(جلد چهارم). فاطمه ملایم.

منبع فرعی:

۱. متون عربی (عمومی و تخصصی) متناسب با رشته جهت تمرین کلاسی

کد درس: ۱۴۳

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
اعراب و ترجمه قرآن کریم و نهج‌البلاغه	*Diacritical Signs & Translation of The Holy Quran & Nahj-al-balaghah*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: قواعد عربی (۶) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- درک و فهم، تحلیل و استنباط « قرآن و نهج‌البلاغه» بر مبنای کلیه ی مباحث صرف و نحوی ارائه شده.
- آشنایی با واژگان و تعابیر پر کاربرد قرآن و نهج‌البلاغه

سرفصل درس:

- ❖ اعراب آیات سوره‌های نساء و مائده و ترجمه آن‌ها
- ❖ قرائت و ترجمه روان همراه با بحث در مفردات و شرح لازم پنجاه خطبه گزینش شده نهج‌البلاغه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	×

منابع اصلی:

۲. القرآن‌الکریم
۳. نهج‌البلاغه
۴. الجدول فی اعراب‌القرآن‌الکریم و صرفه و بیانه (محمودالصافی)
۵. اعراب‌القرآن‌الکریم و بیانه (محمد محی‌الدین‌الدرویش)
۶. مفردات‌الفاظ‌القرآن (الراغب‌الإصفهانی)
۷. مفردات پنجاه خطبه منتخب از نهج‌البلاغه (امیر ذوقی)

منابع فرعی:

۱. التبیان فی اعراب‌القرآن (ابوالبقاء عبدالله بن‌الحسین‌العکبری)
۲. مشکل إعراب‌القرآن (ابو محمد مکی بن ابی طالب‌القیسی)
۳. البیان فی غریب اعراب‌القرآن (ابوالبرکات عبدالرحمن بن‌الأنباری)
۴. مغنی‌اللبیب عن کتب‌الأعاریب (ابن هشام‌الأنصاری)
۵. شرح نهج‌البلاغه (ابن ابی‌الحدیدالمدائنی)

کد درس: ۱٤٤

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
منطق الفاظ، تعریف، قضایا	*The Logic of Terms, Definitions, Propositions*

تعداد واحد: ۴ واحد **تعداد ساعت**: ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با اصول و قواعد درست اندیشیدن و دقیق سخن‌گفتن
- آشنایی با مباحث الفاظ، تعریف، تقسیم و قضایا
- ایجاد رغبت بر بکارگیری مهارت‌های منطقی در مسائل فلسفی و کلامی

سرفصل درس:

- مدخل: نیاز به منطق، چیستی علم منطق، علم و اقسام آن، تصور و تصدیق و اقسام آنها، علم ضروری و نظری، فکر و اقسام آن
- مبحث الفاظ نیاز به مباحث الفاظ، دلالت و اقسام آن، اقسام الفاظ
- مباحث کلی
  - کلی و جزئی، اقسام کلی، نسب اربع، کلیات خمس، ذاتی و عرضی، اقسام حمل، تقسیمات عرضی
  - اقسام کلی: منطقی، طبیعی، عقلی
- تعریف: مطالب و انواع آن، فروع مطالب، تعریف و اقسام آن، شرایط تعریف، تقسیم و اصول آن، انواع تقسیم، تعریف به قسمت
- قضایا: قضیه و اقسام آن، اقسام قضیه حملیه، اقسام قضیه شرطیه
- احکام قضایا: تقابل و اقسام آن، عکس مستوی و شرایط آن، عکس نقیض و اقسام آن، قاعده عکس نقیض، نقیض و اقسام آن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. مظفر، محمدرضا، (۱۳۹۲)، المنطق، قم: دارالعلم

منابع فرعی:

۱. ابن‌سینا،(۱۴۰۳هـ)، الاشارات والتنبیهات، جلد۳، شرح نصیرالدین طوسی، شرح‌الشرح قطب‌الدین محمد رازی، دفتر نشر کتاب، چاپ دوم
۲. ملا هادی سبزواری(حکیم)،شرح منظومه (منطق)
۳. حسن بن یوسف حلی(علامه)، جوهرالنضید
٤. نصیرالدین طوسی،(۱۳۸۹)، اساس‌الاقتباس، فردوس
٥. احد فرامرز قراملکی،(۱۳۷۳)، منطق(۱)، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور
٦. علی‌اصغر خندان،(۱۳۷۹)، منطق کاربردی، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها(سمت)، قم، مؤسسه فرهنگی طه

کد درس: ۱۴۵

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
منطق استدلال (۱): موجهات	*Modal logic (1): Argument*

تعداد واحد: ۴ واحد **تعداد ساعت**: ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز**: منطق الفاظ، تعریف، قضایا **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی دانشجویان با منطق موجهات، مباحث استدلال و قیاس
- ایجاد رغبت بر بکارگیری مهارت‌های منطقی در مسائل فلسفی و کلامی
- توانایی استفاده از قیاس صحیح و منتج برای اثبات قضایای مطلوب و تشخیص اشکالات و خطاهای صوری هر قیاس

سرفصل درس:

- ❖ منطق موجهات
  - ماده قضیه، مواد ثلاث، جهت قضیه، انواع موجهات بسیطه، انواع موجهات مرکبه، اقسام قضایای ممکنه
  - اقسام قضایای ضروریه، تناقض موجهات، عکس، عکس مستوی و عکس نقیض در موجهات
  - اعتبار جهت و نقیض و عکس در قضایای شرطی، تناقض در موجهات، عکس، عکس مستوی و عکس نقیض در موجهات، اعتبار جهت و نقیض و عکس در قضایای شرطی
- ❖ مباحث استدلال
  - انواع استدلال، اقسام حجت، قیاس و اقسام آن، قیاس اقترانی و اشکال چهارگانه آن
  - قواعد عامه قیاس اقترانی، شرایط انتاج اشکال چهارگانه قیاس اقترانی، راههای مختلف اثبات قیاس اقترانی: خلف، افتراض، رد، قیاس اقترانی شرطی و اقسام آن
- ❖ قیاس استثنایی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. مظفر، محمدرضا، (۱۳۹۲)، المنطق، قم: دارالعلم

منابع فرعی:

۱. ابن‌سینا،(۱۴۰۳هـ)، الاشارات والتنبیهات، جلد۳، شرح نصیرالدین طوسی، شرح‌الشرح قطب‌الدین محمد رازی، دفتر نشر کتاب،
۲. ملا هادی سبزواری(حکیم)،شرح منظومه (منطق)
۳. حسن بن یوسف حلی(علامه)، جوهرالنضید
۴. نصیرالدین طوسی،(۱۳۸۹)، اساس‌الاقتباس، فردوس
۵. احد فرامرز قراملکی، (۱۳۷۳)، منطق(۲)، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور
۶. علی‌اصغر خندان، (۱۳۷۹)، منطق کاربردی، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها(سمت)، قم، مؤسسه فرهنگی طه

کد درس: ۱٤٦

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
منطق استدلال (۲): صناعات خمس	*Modal logic (2): Five Techniques*

تعداد واحد: ۴ واحد **تعداد ساعت**: ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز**: منطق موجهات، استدلال (۱) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با انواع دیگر استدلال (استقراء و تمثیل)، مبادی قیاس و صناعات خمس
- کسب مهارت تفکر انتقادی و بهره‌گیری از آن در مباحث مختلف فلسفی و کلامی

سرفصل درس:

- ادامه مبحث قیاس: قیاس مضمر، قیاس مرکب و اقسام آن
- استقرا: استقراء و اقسام آن، حجیت استقراء
- تمثیل: تمثیل و ارکان آن، حجیت تمثیل
- صناعات خمس: مقدمه: مبادی قیاس، یقینیات و اقسام آن، اقسام قیاس از نظر ماده، فایده مبحث صناعات خمس
- صناعت برهان: حقیقت برهان، برهان انی و لمی و اقسام هر یک، شرایط مقدمات برهانی، معنی ذاتی و اولی در کتاب برهان
- صناعت جدل: نیاز به جدل، تعریف جدل و مبادی و مقدمات آن، مسائل و مطالب جدل، آداب مناظره
- صناعت خطابه: خطابه و فایده آن، اجزاء خطابه، انواع خطابه
- صناعت شعر: شعر و فایده آن
- صناعت مغالطه: معنی مغالطه و غرض آن، فایده صناعت مغالطه و موضوع آن، مغالطات لفظی و اقسام آن
- مغالطات معنوی و اقسام آن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. مظفر، محمدرضا، (۱۳۹۲)، المنطق، قم: دارالعلم

منابع فرعی:

۱. ابن‌سینا،(۱۴۰۳هـ)، الاشارات والتنبیهات، جلد۳، شرح نصیرالدین طوسی، شرح‌الشرح قطب‌الدین محمد رازی، دفتر نشر کتاب، چاپ دوم
۲. ملا هادی سبزواری(حکیم)،شرح منظومه (منطق)
۳. حسن بن یوسف حلی(علامه)، جوهرالنضید
۴. نصیرالدین طوسی،(۱۳۸۹)، اساس‌الاقتباس، فردوس
۵. منطق (قراملکی احد فرامرز قراملکی، (۱۳۷۳)، منطق(۲)، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور
۶. علی‌اصغر خندان، (۱۳۷۹)، منطق کاربردی، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها(سمت)، قم، فرهنگی طه
۷. علی‌اصغر خندان، (۱۳۸۰)، مغالطات، قم، بوستان کتاب

سرفصل دروس تخصصی

کد درس: ۱۴۷

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
تاریخ فلسفه اسلامی (۱)	*The History of Islamic Philosophy (1)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با تاریخ فلسفه اسلامی و سیر تطور اندیشه‌های فیلسوفان ایرانی- اسلامی

سرفصل درس:

- ❖ کلیات: چیستی فلسفه اسلامی (معنای فلسفه در جهان اسلام)، انتقال علوم یونانی به جهان اسلام و نهضت ترجمه، پیش‌زمینه‌های یونانی، سریانی، ایرانی، هندی در فلسفه اسلامی
- ❖ فیلسوفان اولیه در شرق جهان اسلام: یعقوب بن اسحاق کندی، محمد زکریای رازی، ابونصر فارابی، ابوالحسن عامری، ابوحیان توحیدی، ابن مسکویه، ابن سینا

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. تاریخ فلسفه اسلامی، حسین نصر والیور لیمن، ترجمه جمعی از استادان، انتشارات حکمت
۲. تاریخ فلسفه در اسلام، م. م. شریف، به کوشش نصراله پورجوادی، نشر دانشگاهی
۳. درآمدی بر تاریخ فلسفه اسلامی، محمد فنایی اشکوری و همکاران، انتشارات سمت

منابع فرعی:

۱. ما و تاریخ فلسفه، رضا داوری اردکانی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۲. تاریخ فلسفه اسلامی، هانری کربن، ترجمه جواد طباطبائی، نشر مینوی خرد
۳. ماجرای فکر فلسفی در جهان اسلام، غلامحسین ابراهیمی دینانی، انتشارات طرح نو
۴. تاریخ فلسفه در جهان اسلام، حناالفاخوری و خلیل‌الجر، ترجمه عبدالمحمد آیتی، انتشارات علمی و فرهنگی
۵. انتقال علوم یونانی به عالم اسلامی، دلیسی اولیری، ترجمه احمد آرام، مرکز نشر دانشگاهی
۶. سیر فلسفه در جهان اسلام، ماجد فخری، مرکز نشر دانشگاهی
۷. مناسبات دین و فلسفه در جهان اسلام، رضا اکبریان، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۸. سنت عقلانی اسلامی در ایران، سید حسین نصر، ترجمه سعید دهقانی، قصیده سرا
۹. سه حکیم مسلمان، سید حسین نصر، ترجمه احمد آرام، امیرکبیر

کد درس: ۱۴۸

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
تاریخ فلسفه اسلامی (۲)	*The History of Islamic Philosophy (2)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: تاریخ فلسفه اسلامی (۱) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با تاریخ فلسفه اسلامی و سیر تطور اندیشه‌های فیلسوفان ایرانی- اسلامی

سرفصل درس:

- ❖ نقد سنت سینوی: غزالی، ابوالبرکات بغدادی، فخر رازی، سهروردی
- ❖ متفکران اندلس: ابن باجه، ابن طفیل، ابن‌رشد، ابن‌عربی، ابن‌خلدون

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. تاریخ فلسفه اسلامی، حسین نصر والیور لیمن، ترجمه جمعی از استادان، انتشارات حکمت
۲. تاریخ فلسفه در اسلام، م. م. شریف، به کوشش نصراله پورجوادی، نشر دانشگاهی
۳. درآمدی بر تاریخ فلسفه اسلامی، محمد فنایی اشکوری و همکاران، انتشارات سمت

منابع فرعی:

۱. ما و تاریخ فلسفه، رضا داوری اردکانی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۲. تاریخ فلسفه اسلامی، هانری کربن، ترجمه جواد طباطبائی، نشر مینوی خرد
۳. ماجرای فکر فلسفی در جهان اسلام، غلامحسین ابراهیمی دینانی، انتشارات طرح نو
۴. تاریخ فلسفه در جهان اسلام، حناالفاخوری و خلیل‌الجر، ترجمه عبدالمحمد آیتی، انتشارات علمی و فرهنگی
۵. انتقال علوم یونانی به عالم اسلامی، دلیسی اولیری، ترجمه احمد آرام، مرکز نشر دانشگاهی
۶. سیر فلسفه در جهان اسلام، ماجد فخری، مرکز نشر دانشگاهی
۷. مناسبات دین و فلسفه در جهان اسلام، رضا اکبریان، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۸. سنت عقلانی اسلامی در ایران، سید حسین نصر، ترجمه سعید دهقانی، قصیده سرا
۹. مبانی عرفان نظری، سعید رحیمیان، سمت
۱۰. فخررازی، اصغر دادبه، طرح نو
۱۱. شعاع اندیشه و شهود در فلسفه سهروردی، غلامحسین ابراهیمی دینانی، حکمت
۱۲. حکمت تابان، محمدرضا ارشادی نیا، بوستان کتاب

کد درس: ۱۴۹

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: **تاریخ فلسفه اسلامی (۳)**				**نام درس به انگلیسی:** *The History of Islamic Philosophy (3)*		
تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** تاریخ فلسفه اسلامی (۲) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با تاریخ فلسفه اسلامی و سیر تطور اندیشه‌های فیلسوفان ایرانی- اسلامی

سرفصل درس:

- خواجه نصیرالدین طوسی
- مکتب شیراز: جلال‌الدین دوانی، دشتکی‌ها
- مکتب اصفهان: میرداماد، میرفندرسکی، ملاصدرا، رجبعلی تبریزی، ملاهادی سبزواری
- مکتب تهران: آقاعلی مدرس زنوزی، میرزا ابوالحسن جلوه، ملاعلی نوری، علامه طباطبایی رحمه‌الله‌علیه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. تاریخ فلسفه اسلامی، حسین نصر والیور لیمن، ترجمه جمعی از استادان، حکمت
۲. تاریخ فلسفه در اسلام، م. م. شریف، به کوشش نصراله پورجوادی، نشر دانشگاهی
۳. درآمدی بر تاریخ فلسفه اسلامی، محمد فنایی اشکوری و همکاران، سمت

منابع فرعی:

۱. ما و تاریخ فلسفه، رضا داوری اردکانی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۲. تاریخ فلسفه اسلامی، هانری کربن، ترجمه جواد طباطبائی، مینوی خرد
۳. ماجرای فکر فلسفی در جهان اسلام، غلامحسین ابراهیمی دینانی، طرح نو
۴. تاریخ فلسفه در جهان اسلام، حناالفاخوری و خلیل‌الجر، ترجمه عبدالمحمد آیتی، انتشارات علمی و فرهنگی
۵. انتقال علوم یونانی به عالم اسلامی، دلیسی اولیری، ترجمه احمد آرام، مرکز نشر دانشگاهی
۶. سیر فلسفه در جهان اسلام، ماجد فخری، مرکز نشر دانشگاهی
۷. شرق‌شناسی، (۱۳۹۵)، ادوارد سعید، مترجم عبدالرحیم گواهی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی
۸. مناسبات دین و فلسفه در جهان اسلام، رضا اکبریان، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۹. سنت عقلانی اسلامی در ایران، سید حسین نصر، ترجمه سعید دهقانی، قصیده سرا
۱۰. احوال و آثار خواجه نصیرالدین طوسی، محمدتقی مدرس رضوی، اساطیر
۱۱. آشنایی با فیلسوفان مسلمان (خواجه نصیرالدین طوسی)، فضل‌الله حسینی و غلامرضا میناگر، کانون اندیشه جوان

کد درس: ۱۵۰

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
کلیات فلسفه	*Introduction to Philosophy*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با دانش فلسفه و مباحث مقدماتی معرفت‌شناسی
- ایجاد علاقه به مباحث فلسفی و مطالعات تخصصی در موضوعات فلسفی
- کسب مهارت برای فهم دقیق و نقد منابع فلسفی

سرفصل درس:

- ❖ چیستی فلسفه: موضوع فلسفه، روش فلسفه، غایت و فواید فلسفه
- ❖ جایگاه فلسفه در طبقه بندی علوم: تفاوت نگرش فلسفی و علمی
- ❖ مسائل فلسفه: واقعیت، خداوند، انسان، طبیعت
- ❖ هویت فلسفه اسلامی: رابطه فلسفه و دین، معرفی اجمالی مکاتب عمده فلسفه اسلامی (مشاء، اشراق، متعالیه)
- ❖ تفاوت فلسفه اسلامی با مکاتب فلسفی غرب
- ❖ معرفت حقیقی و امکان آن: تعریف معرفت حقیقی، واقع و نفس‌الامر، امکان معرفت حقیقی، علم، یقین و اقسام آن، شک و اقسام آن شکاکیت، ادعای شکاکان، نقد و بررسی
- ❖ مبادی معرفت: نظر حس‌گرایان، نظر عقل‌گرایان، نظر فیلسوفان اسلامی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۹۱)، آموزش فلسفه، جلد ۱، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۲. حسین‌زاده، محمد (۱۴۰۰)، معرفت‌شناسی، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه

منابع فرعی:

۱. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۷۸)، نهایه‌الحکمه (مدخل)، تصحیح و تعلیق غلامرضا فیاضی، قم: مؤسسه امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۲. طباطبایی، محمدحسین(۱۳۸۹)، اصول فلسفه و روش رئالیسم، با مقدمه و پاورقی استاد شهید مرتضی مطهری، تهران: صدرا
۳. شیروانی، علی (۱۳۸۵)، کلیات فلسفه، تهران: سمت
۴. گنجی، محمدحسین (۱۳۸۴)، کلیات فلسفه، تهران: سمت
۵. ریچارد پاپکین و آوروم استرول(۱۳۹۰)، کلیات فلسفه، ترجمه سیدجلال‌الدین مجتبوی، تهران: دانشگاه تهران
۶. عبودیت، عبدالرسول(۱۳۹۰)، درآمدی بر فلسفه اسلامی، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۷. جعفری، محمدتقی(۱۳۶۰)، شناخت از دیدگاه علمی و از دیدگاه قرآن، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
۸. ابراهیمیان، سیدحسین(۱۳۸۹)، معرفت‌شناسی از دیدگاه برخی فلاسفه اسلامی و غربی، قم: بوستان کتاب
۹. معلمی، حسن(۱۳۹۶)، پیشینه و پیرنگ معرفت‌شناسی اسلامی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه

کد درس: ۱۵۱

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
وجودشناسی (۱)	*Ontology (1)*

تعداد واحد: ۴ واحد **تعداد ساعت**: ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث فلسفه اسلامی در موضوع وجود، احکام و اقسام آن
- ایجاد علاقه به مباحث فلسفی و مطالعات تخصصی در موضوع وجود، احکام و اقسام آن
- کسب مهارت در انجام تحقیقات موردی در موضوعات سرفصل

سرفصل درس:

- ❖ مباحث مقدماتی (مدخل)
- ❖ احکام کلی وجود: تمایز وجود و ماهیت، اصالت وجود، وحدت تشکیکی وجود، عدم و احکام آن، عدم تکرار وجود
- ❖ اقسام وجود:
  - ○ وجود مستقل و رابط
    - ▪ چگونگی اختلاف وجود مستقل و رابط
    - ▪ اقسام وجود فی نفسه
  - ○ وجود ذهنی و خارجی
    - ▪ پاسخ به اشکالات وجود ذهنی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۷۸)، نهایه‌الحکمه، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه

منابع فرعی:

۱. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۹۱)، نهایه‌الحکمه، ترجمه و شرح علی شیروانی، قم: بوستان کتاب
۲. مصباح یزدی، محمدتقی(۱۳۸۵)، شرح نهایه‌الحکمه، تحقیق و نگارش عبدالرسول عبودیت، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۳. ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۹۴)، ایضاح‌الحکمه فی شرح بدایه‌الحکمه، قم: مرکز جهانی علوم انسانی
٤. مطهری، مرتضی (۱۳۶۰)، شرح منظومه، تهران: حکمت
٥. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۸۹)، اصول فلسفه و روش رئالیسم، با مقدمه و پاورقی استاد شهید مرتضی مطهری، تهران: صدرا

کد درس: ۱۵۲

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: **وجودشناسی (۲)**				**نام درس به انگلیسی:** *Ontology (2)*		
تعداد واحد: ۴ واحد **تعداد ساعت:** ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز:** وجودشناسی (۱) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث فلسفه اسلامی در موضوع مواد ثلاث و برخی از احکام ماهیت و وجود
- ایجاد علاقه به مباحث فلسفی و مطالعات تخصصی در موضوع مواد ثلاث و برخی از احکام ماهیت و وجود
- کسب مهارت در انجام تحقیقات موردی در موضوع مواد ثلاث و برخی از احکام ماهیت و وجود

سرفصل درس:

- مواد قضایا (وجوب، امکان، امتناع): انقسام مواد ثلاث (بالذات، بالغیر، بالقیاس الی‌الغیر)، احکام واجب و ممکن
- ماهیت و احکام آن: ماهیت من حیث هی، اعتبارات ماهیت، کلی و جزئی، ذاتی و عرضی، معرفی اجمالی اقسام ذاتی
- مقولات عشر: تعداد مقولات، جوهر و اقسام آن
  - جسم
  - ماده
  - تلازم ماده و صورت جسمیه
  - صورت نوعیه
    - عرض
  - معرفی اجمالی اقسام عرض
  - کیف استعدادی
  - کیف نفسانی
  - واحد و کثیر: معنای واحد و کثیر، اقسام واحد (حقیقی و غیر حقیقی)، خاتمه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۷۸)، نهایه‌الحکمه، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه

منابع فرعی:

۱. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۹۱)، نهایه‌الحکمه، ترجمه و شرح علی شیروانی، قم: بوستان کتاب
۲. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۸۵)، شرح نهایه‌الحکمه، تحقیق و نگارش عبدالرسول عبودیت، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۳. ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۹۴)، ایضاح‌الحکمه فی شرح بدایه‌الحکمه، قم: مرکز جهانی علوم انسانی
٤. مطهری، مرتضی (۱۳۶۰)، شرح منظومه، تهران: حکمت
٥. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۸۹)، اصول فلسفه و روش رئالیسم، با مقدمه و پاورقی استاد شهید مرتضی مطهری، تهران. صدرا

کد درس: ۱۵۳

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
وجودشناسی (۳)	*Ontology (3)*

تعداد واحد: ۴ واحد **تعداد ساعت**: ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز**: وجودشناسی (۲) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث فلسفه اسلامی در موضوع علیت و حرکت
- ایجاد علاقه به مباحث فلسفی و مطالعات تخصصی در موضوع علیت و حرکت
- کسب مهارت در انجام تحقیقات موردی در موضوع علیت و حرکت

سرفصل درس:

- **قوه و فعل:** مسبوق بودن هر حادث زمانی به قوه وجود، معنای جدید از تقسیم وجود به بالقوه و بالفعل، تعریف حرکت، اقسام تغییر، مبدأ حرکت، مسافت حرکت، موضوع حرکت، فاعل حرکت، زمان، سرعت، کندی و سکون
- **علت و معلول:** اثبات علیت و معلولیت، اقسام علیت، ضرورت علی و معلولی، قاعده‌الواحد، امتناع دور و تسلسل، معرفی اجمالی علت مادی، صوری و جسمانی
- **علت فاعلی:** اقسام علت فاعلی، معرفی اجمالی علت مادی، صوری و جسمانی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۷۸)، نهایه‌الحکمه، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه

منابع فرعی:

۱. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۹۱)، نهایه‌الحکمه، ترجمه و شرح علی شیروانی، قم: بوستان کتاب
۲. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۸۵)، شرح نهایه‌الحکمه، تحقیق و نگارش عبدالرسول عبودیت، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۳. ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۹۴)، ایضاح‌الحکمه فی شرح بدایه‌الحکمه، قم: مرکز جهانی علوم انسانی
٤. مطهری، مرتضی (۱۳۶۰)، شرح منظومه، تهران: حکمت
۵. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۸۹)، اصول فلسفه و روش رئالیسم، با مقدمه و پاورقی استاد شهید مرتضی مطهری، تهران: صدرا

کد درس: ۱۵٤

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: وجودشناسی (۴)				**نام درس به انگلیسی:** *Ontology (4)*		
تعداد واحد: ۴ واحد **تعداد ساعت:** ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز:** وجودشناسی (۳) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث فلسفه اسلامی در موضوع تقدم و تأخر، حدوث و قدم و عقل و عاقل و معقول
- کسب مهارت در انجام تحقیقات موردی در موضوع سرفصل‌ها

سرفصل درس:

- ادامه بحث علت و معلول
  - علت غایی و اثبات آن
    - فعل عبث، قصد ضروری و عادت
    - اتفاق
- تقدم و تأخر و حدوث و قدم: تقدم و تاخر، ملاک تقدم و تاخر، معیت، حدوث و قدم و اقسام آن:
  - حدوث و قدم زمانی
  - حدوث و قدم ذاتی
  - حدوث و قدم بالحق
  - حدوث و قدم دهری
- عقل و عاقل و معقول: اقسام علم، اتحاد عالم با معلوم، تقسیم علم حصولی به کلی وجزئی (به معنای مشهور)، تقسیم علم حصولی به کلی و جزئی (به معنای غیر مشهور)، انواع تعقل، مراتب عقل، افاضه‌کننده صور علمیه، تقسیم علم حصولی به تصور و تصدیق، تقسیم علم حصولی به بدیهی و نظری، تقسیم علم حصولی به حقیقی و اعتباری، عدم اختصاص علم حضوری به علم به خود، هر مجردی عاقل است و هر عاقلی مجرد است

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. طباطبایی، محمد حسین (۱۳۷۸)، نهایه‌الحکمه، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه

منابع فرعی:

۱. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۹۱)، نهایه‌الحکمه، ترجمه و شرح علی شیروانی، قم: بوستان کتاب
۲. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۸۵)، شرح نهایه‌الحکمه، تحقیق و نگارش عبدالرسول عبودیت، قم: مؤسسه امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۳. ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۹۴)، ایضاح‌الحکمه فی شرح بدایه‌الحکمه، قم: مرکز جهانی علوم انسانی
٤. مطهری، مرتضی (۱۳۶۰)، شرح منظومه، تهران: حکمت
۵. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۸۹)، اصول فلسفه و روش رئالیسم، با مقدمه و پاورقی استاد شهید مرتضی مطهری، تهران: صدرا

کد درس: ۱۵۵

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
مبدأشناسی	*The study of Origin*

تعداد واحد: ۴ واحد **تعداد ساعت:** ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز:** وجودشناسی (۴) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث فلسفه اسلامی در موضوع ذات، صفات و افعال واجب تعالی
- ایجاد علاقه به مباحث فلسفی و مطالعات تخصصی در موضوع ذات، صفات و افعال واجب تعالی
- کسب مهارت در انجام تحقیقات موردی در موضوع ذات، صفات و افعال واجب تعالی

سرفصل درس:

- ذات واجب‌الوجود
- اثبات واجب‌الوجود: برهان صدیقین، سایر براهین: برهان وجوب و امکان، برهان نفس، برهان حدوث
- ماهیت نداشتن واجب‌الوجود
- بساطت واجب‌الوجود
- توحید ذاتی
- توحید ربوبی
- صفات واجب‌الوجود
- بحثی کلی در باره اوصاف واجب: صفات ثبوتی و سلبی، اقسام صفات: صفات ذات و فعل، عینیت ذات و صفات (توحید صفاتی)، علم الهی، مراتب علم الهی: عنایت و قضا و قدر، قدرت الهی، گستره مبدأیت واجب‌الوجود (توحید افعالی)، (نسبت اراده الهی و افعال اختیاری)
- افعال واجب‌الوجود: عنایت الهی و نظام احسن، چرایی و چگونگی شرور در قضای الهی، نظام خلقت عالم عقلی و کیفیت حصول کثرت در آن، عالم مثال، عالم مادی
- حدوث عالم
- دوام فیض

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. طباطبایی، محمد حسین (۱۳۷۸)، نهایه‌الحکمه، تصحیح و تعلیق غلامرضا فیاضی، قم: مؤسسه امام خمینی رحمه‌الله‌علیه

منابع فرعی:

۱. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۹۱)، نهایه‌الحکمه، ترجمه و شرح علی شیروانی، قم: بوستان کتاب
۲. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۸۵)، شرح نهایه‌الحکمه، تحقیق و نگارش عبدالرسول عبودیت، قم: مؤسسه امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۳. ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۹۴)، ایضاح‌الحکمه فی شرح بدایه‌الحکمه، قم: مرکز جهانی علوم انسانی
٤. مطهری، مرتضی (۱۳۶۰)، شرح منظومه، تهران: حکمت
٥. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۸۹)، اصول فلسفه و روش رئالیسم، با مقدمه و پاورقی استاد شهید مرتضی مطهری، تهران: صدرا
۶. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (۱۳۸۱)، المبدا والمعاد، تصحیح و تحقیق و مقدمه محمد ذبیحی و جعفر شاه نظری، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا
۷. ابن‌سینا،(۱۳۶۳)، المبدأ والمعاد، به اهتمام عبدالله نورانی، مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل با همکاری دانشگاه تهران

کد درس: ۱۵۶

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی: معادشناسی	**نام درس به انگلیسی:** *Eschatology*

تعداد واحد: ۴ واحد **تعداد ساعت:** ۶۴ ساعت	**پیش‌نیاز:** وجودشناسی (۳) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث فلسفه اسلامی در موضوع نفس‌شناسی و معادشناسی
- ایجاد علاقه به مباحث فلسفی و مطالعات تخصصی در موضوع نفس‌شناسی و معادشناسی
- کسب مهارت در انجام تحقیقات موردی در موضوع نفس‌شناسی و معادشناسی

سرفصل درس:

- ❖ حقیقت نفس (تعریف نفس و اثبات آن)
- ❖ اثبات تجرد نفس
- ❖ اقسام نفس (تفاوت نفس انسانی با سایر نفوس)
- ❖ قوای نفس: رابطه نفس با قوا، معرفی انواع قوای نفوس
- ❖ ارتباط نفس با بدن
- ❖ حدوث و بقای نفس
- ❖ مراتب نفس و غایت آن
- ❖ مرگ و اقسام آن
- ❖ عالم برزخ: تجسم اعمال
- ❖ سعادت و شقاوت حقیقی در آخرت
- ❖ معاد روحانی: آرا ء مختلف، اشکالات ملاصدرا بر معاد روحانی
- ❖ معاد جسمانی- روحانی: نظریه جسمانیه‌الحدوث و روحانیه‌البقاء، پاسخ ملاصدا به منکران معاد جسمانی، شبهه آکل و ماکول
- ❖ شبهه تناسخ، مواقف آخرت

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. ملا هادی سبزواری،(بی‌تا)، شرح منظومه منطق ـ حکمت، مقصد۶: فی‌المعاد، انتشارات مصطفوی

منابع فرعی:

۱. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (۱۳۸۱)، المبدا والمعاد، تصحیح و تحقیق و مقدمه محمد ذبیحی و جعفر شاه نظری، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا
۲. ابن‌سینا،(۱۳۶۳)، المبدأ والمعاد، به اهتمام عبدالله نورانی، مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل با همکاری دانشگاه تهران
۳. عبودیت، عبدالرسول (۱۳۹۵)، درآمدی به نظام حکمت صدرایی، جلد سوم، تهران: سمت
۴. صابری نجف آبادی، ملیحه (۱۳۹۴)، جاودانگی انسان در حکمت متعالیه با نگاهی به آراء فلاسفه پیشین، تهران: سمت

کد درس: ۱۵۷

دانشگاه امام صادقعلیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
منطق جدید	*New Logic*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- دست‌یابی به مهارت حل استدلال

سرفصل درس:

- ❖ منطق جدید و تعریف آن
- ❖ بخش بندی منطق: منطق جمله‌ها، منطق محمولها
- ❖ ثابت‌های منطقی
- ❖ منطق جمله‌ها: آشنایی با زبان منطق جمله‌ها، جملات بسیط و مرکب، تابع ارزشی، ادات‌های تابع ارزشی: فصل؛ عطف؛ شرطی؛ دوشرطی؛ نقیض، تعیین ارزش گزاره‌های مرکب از طریق جدول ارزش، تعیین اعتبار استدلال از راه جدول،از راه کوتاه، با روش درختی، قواعد استنتاج، مهارت در اثبات استدلال با استفاده از قواعد استنتاج
- ❖ آشنایی با زبان منطق محمولات
- ❖ ترجمه از زبان طبیعی به زبان منطقی
- ❖ افراد و اوصاف
- ❖ جمله و جمله نشانه
- ❖ سورها: سور کلی، سور جزئی
- ❖ جملات چندسوری و منطق نسب
- ❖ مربع تباینات
- ❖ بسط سور
- ❖ استفاده از سور برای اثبات اعتبار استدلال
- ❖ ترجمه از زبان صوری به زبان طبیعی
- ❖ قواعد استنتاج منطق محمولات
- ❖ اثبات اعتبار از طریق قواعد: روابط بین سورها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. پل تیدمن، هاوارد کهین، (۱۳۸۳)، منطق جمله‌ها، ترجمه رضا اکبری، تهران: دانشگاه امام صادق‌علیه‌السلام، چاپ۱
۲. ضیاء موحد، (۱۳۸۸)، درآمدی به منطق جدید، تهران: انتشارات علمی فرهنگی

منابع فرعی:

۱. لطف‌الله نبوی، (۱۳۹۰)، مبانی منطق جدید (با اصلاحات)، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها(سمت)
۲. لطف‌الله نبوی، (۱۳۸۴)، مبانی منطق و روش‌شناسی، تهران: دانشگاه تربیت مدرس، مرکز نشر آثار علمی، چاپ۱

کد درس: ۱۵۸

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
مکاتب فلسفی یونان	*Greek Philosophical Schools*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با تاریخ و زمینه‌های ظهور تفکر فلسفی در یونان و آشنایی اندیشه‌های اهم فیلسوفان یونانی و یونانی مآب

سرفصل درس:

- ❖ عصر اسطوره
- ❖ اندیشه‌های پیشاسقراطی
- ❖ دوره سقراطی: سوفسطائیان، سقراط، حوزه‌های سقراطی
- ❖ افلاطون
- ❖ ارسطو
- ❖ دوره یونانی‌مآب: رواقی قدیم، حوزه اپیکوری، شکاکان، رواقی جدید، مذهب نوافلاطونی، حوزه اسکندرانی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. درآمدی بر تاریخ فلسفه غرب، یونان و روم، محمد فنایی اشکوری، انتشارات موسسه امام خمینی
۲. تاریخ فلسفه غرب، از آغاز دوره یونانی تا پایان قرون وسطی، دکتر مهدی بنایی، انتشارات مرکز بین‌المللی ترجمه و نشرالمصطفی
۳. تاریخ فلسفه غرب ۱: تفکر در دوره باستان، ترنس اروین، انتشارات سمت

منابع فرعی:

۱. تاریخ فلسفه، کاپلستون، ج۱، انتشارات سروش و علمی فرهنگی
۲. تاریخ فلسفه غرب، آنتونی کنی، ج ۱، نشر کتاب پارسه
۳. تاریخ فلسفه غرب، ملکیان، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۴. تاریخ فلسفه، ج۱، امیل بریه، انتشارات دانشگاه تهران
۵. تاریخ فلسفه یونان، گاتری، ترجمه: قوام‌صفری، فکر روز
۶. متفکران یونانی، گمپرتس، انتشارات خوارزمی
۷. مجموعه آثار افلاطون، انتشارات خوارزمی
۸. مجموعه آثار ارسطو، انتشارات طرح نو
۹. دوره آثار فلوطین، انتشارات خوارزمی
۱۰. فلسفه رواقی، ژان برن، انتشارات امیرکبیر
۱۱. فلسفه اپیکور، ژان برن، انتشارات امیرکبیر
۱۲. مجموعه تاریخ فلسفه راتلیج مجلدات ۱

کد درس: ۱۵۹

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
مکاتب فلسفی قرون وسطی	*Medieval Philosophical Schools*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** مکاتب فلسفی یونان **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با تأثیر و تأثر اندیشه فیلسوفان عصر میانه و زمینه‌های ظهور فلسفه‌های عصر جدید

سرفصل درس:

- ❖ مسیحیت‌شناسی: ریشه‌های مسیحیت و تاریخ کلیسا، مذهب گنوسی
- ❖ دوره آباء کلیسا: ایرنائوس، اوریگن، آگوستین، دیونوسیوس مجعول
- ❖ دوره تاریک: مسئله ایمان و عقل، مسئله کلیات، نهضت شارلمانی، فلسفه اسلامی، فلسفه یهودی
- ❖ دوره مدرَسی: فرقه‌های مدافع مسیحیت، آنسلم، آلبرت کبیر، آکوئیناس، بوناونتورا، ویلیام اوکام
- ❖ جریان‌های اوکامی: راجر بیکن، اکهارت

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. اندیشه فلسفی در عصر قرون وسطی، دیوید لاسکم، انتشارات روزنه
۲. تاریخ فلسفه در قرون وسطی و رنسانس، محمد ایلخانی، انتشارات سمت
۳. تاریخ فلسفه مسیحی در قرون وسطی، اتین ژیلسون، انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب

منابع فرعی:

۱. تاریخ فلسفه، کاپلستون، مجلدات ۲ و ۳، انتشارات سروش و علمی فرهنگی
۲. تاریخ فلسفه قرون وسطی، امیل بریه، انتشارات خوارزمی
۳. تاریخ فلسفه غرب، آنتونی کنی، ج ۲، نشر کتاب پارسه
۴. روح فلسفه قرون وسطی، اتین ژیلسون، انتشارات علمی فرهنگی
۵. مبانی فلسفه مسیحیت، اتین ژیلسون، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی
۶. دیباچه‌ای بر فلسفه قرون وسطی، کاپلستون، انتشارات ققنوس
۷. کیش گنوسی؛ پیام خدای ناشناخته و صدر مسیحیت، هانس یوناس، انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب
۸. ویلیام آو آکام، روت ساو، نشر کوچک
۹. افلاطونیان متاخر از ادریوس تا ویکتور کوزن، کریم مجتهدی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
۱۰. شارلمانی، دیل‌اوا گلفند، نشر ققنوس
۱۱. انتقال علوم یونانی به عالم اسلامی، دلیسی اولیری، مرکز نشر دانشگاهی
۱۲. مجموعه تاریخ فلسفه راتلیج مجلدات ۲ و۳

کد درس: ۱۶۰

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
مکاتب فلسفی جدید	*Modern Philosophical Schools*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با تاریخ و اندیشه‌های فیلسوفان عصر جدید و ریشه‌یابی پرسش‌های معاصر در یافته‌های اندیشمندان عصر جدید

سرفصل درس:

- عوامل ایجاد جریان‌های جدید: موقعیت تاریخی، موقعیت اجتماعی، موقعیت دینی، پیشرفت‌های علمی
- جریان عقل‌گرایی: دکارت، اسپینوزا، لایب‌نیتس، ولف
- جریان تجربه‌گرایی: فرانسیس بیکن، جان لاک، بارکلی، هیوم
- جریان ایدئالیستی
  - کانت
  - فیشته
  - شلینگ
  - هگل

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. مبانی فلسفه جدید: از دکارت تا کانت، ویلیام اچ برنر، انتشارات حکمت
۲. تاریخ مختصر فلسفه جدید، راجر اسکروتن، انتشارات حکمت

منابع فرعی:

۱. تاریخ فلسفه، کاپلستون مجلدات ۴-۷، انتشارات سروش و علمی فرهنگی
۲. تاریخ فلسفه غرب، آنتونی کنی، ج ۳، نشر کتاب پارسه
۳. تاریخ فلسفه قرن هفدهم/قرن هجدهم، امیل بریه، انتشارات هرمس
۴. دوره نوزایی و عقل‌گرایی قرن هفدهم، پارکینسن، نشر حکمت
۵. فلاسفه بزرگ، اندره کرسون، نشر صفی علیشاه
۶. تاریخ فلسفه غرب ۳: فلسفه در عصر رنسانس، برایان کوپنهیور و چالز بی. اشمیت، انتشارات سمت
۷. تاریخ فلسفه غرب ۴: عقل‌گرایان، جان کاتینگام، سمت
۸. تاریخ فلسفه غرب ۶: فلسفه انگلیسی زبان، جان اسکروپسکی، سمت

۹. تاریخ فلسفه غرب ۷: فلسفه قاره‌ای، رابرت سالمن، سمت
۱۰. احوال و آثار و آرای فرانسیس بیکن، محسن جهانگیری، نشر علمی فرهنگی
۱۱. تأملات در فلسفه اولی، دکارت، نشر دانشگاهی
۱۲. اعتراضات و پاسخ‌ها، دکارت، انتشارات علمی فرهنگی
۱۳. فلسفه دکارت، دکارت، نشر بین‌المللی‌الهدی
۱٤. اخلاق، اسپینوزا، مرکز نشر دانشگاهی
۱۵. اسپینوزا، ک.یاسپرس، انتشارات طرح نو
۱۶. مونادولوژی، لایب‌نیتس، خوارزمی
۱۷. لایب نیتس، منوچهر صانعی دره بیدی، انتشارات ققنوس
۱۸. رساله‌ای درباره حکومت، جان لاک، نشر نی
۱۹. نامه‌ای درباب تساهل، جان لاک، نشرنی
۲۰. رساله در اصول علوم انسانی به ضمیمه سه گفت و شنود، جرج بارکلی، انتشارات دانشگاه تهران
۲۱. کاوشی در خصوص فهم بشری، هیوم، نشر مرکز
۲۲. هیوم، ای جی ایر، نشر فارسی
۲۳. نقد عقل محض، کانت، ققنوس
۲۴. ایمانوئل کانت، آنتونی کنی، نشر کتاب پارسه
۲۵. پدیدارشناسی روح، هگل، نشر نی
۲۶. هگل، پیتر سینگر، طرح نو
۲۷. فلسفه هگل، و. ت. استیس، انتشارات نگاه
۲۸. مجموعه تاریخ فلسفه راتلیج مجلدات ۴-۶

کد درس: ۱۶۱

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
مکاتب فلسفی معاصر	*Contemporary Philosophical Schools*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: مکاتب فلسفی جدید **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با زمینه‌های ظهور و اهم مکاتب معاصر غربی؛ پرسش‌ها و موقعیت انسان معاصر غربی؛ رویکردها و برون‌رفت‌ها

سرفصل درس:

- ❖ زمینه‌های ظهور فلسفه معاصر: بسترهای تاریخی، بسترهای جغرافیایی، بسترهای علمی، بسترهای دینی
- ❖ فلسفه تحلیلی: فرگه، راسل، ویتگنشتاین، رایل
- ❖ فلسفه عمل‌گرایی: پرس، جیمز، دیویی
- ❖ پدیدارشناسی: هوسرل، شلر
- ❖ فلسفه اصالت وجود انسانی (اگزیستانسیالیسم): کی‌یرکه‌گور، مارسل، یاسپرس، هایدگر، سارتر
- ❖ فلسفه‌های پست مدرن: هرمنوتیک، ساخت‌گرایی، ساخت‌شکنی
- ❖ سایر: تومیسم، ویتالیسم و ...

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. نگاهی به نگرش‌های فلسفی سده بیستم، دکتر نقیب‌زاده، انتشارات طهوری
۲. تاریخ فلسفه معاصر غرب، بهمن پازوکی، انتشارات موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه

منابع فرعی:

۱. تاریخ فلسفه کاپلستون، مجلدات ۷-۹، انتشارت سروش و علمی فرهنگی
۲. فلسفه معاصر، کاپلستون، انتشارات زوار
۳. فلسفه معاصر اروپایی، یوزف ماریا بوخنسکی، انتشارات علمی فرهنگی
٤. فلسفه معاصر، ژان لاکوست، انتشارات سمت
٥. مدخل فلسفه غربی معاصر، دکتر خاتمی، نشر علم
۶. تاریخ فلسفه غرب، آنتونی کنی، ج ۴، نشر کتاب پارسه
۷. تاریخ فلسفه معاصر غرب، حسن عبدی، یارعلی کرد فیروزجایی، سمت
۸. تایخ فلسفه تحلیلی، اندرس ودبرگ، انتشارات حکمت
۹. مبانی علم حساب، گوتلوب فرگه، انتشارات ققنوس

۱۰. فلسفه فرگه، ریچارد مندلسون، انتشارات علم
۱۱. رساله منطقی فلسفی، ویتگنشتاین، هرمس
۱۲. درآمدی بر رساله ویتگنشتاین، هاوارد مانس، طرح نو
۱۳. پژوهش‌های فلسفی، لودویگ ویتگنشتاین، فریدون فاطمی (مترجم)، ناشر: نشر مرکز
۱۴. چهار پراگماتیست، اسرائیل شفلر، نشر مرکز
۱۵. زمینه و زمانه پدیدارشناسی، سیاوش جمادی، انتشارات ققنوس
۱۶. پدیدارشناسی و فلسفه‌های هست بودن، ژان وال، خوارزمی
۱۷. ۶ متفکر اگزیستانسیالیست، هرولد جان بلکهام، نشر مرکز
۱۸. پست‌مدرنیسم، گلن وارد، نشر ماهی
۱۹. مجموعه تاریخ فلسفه راتلیج مجلدات ۷-۱۰

کد درس: ۱۶۲

دانشگاه امام صادقعلیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
تاریخ علم کلام	*The History of Science of Kalam*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با تاریخ علم کلام و شناخت مکاتب کلامی و متکلمان
- ایجاد آمادگی برای مطالعات عمیق اعتقادی و کلامی
- انجام مطالعات تطبیقی در موضوعات کلامی با استفاده از منابع شیعی و اهل سنت

سرفصل درس:

- ❖ علل و عوامل پیدایش علم کلام
- ❖ بررسی علل پیدایش مذاهب و فرق کلامی
- ❖ وجه تسمیه علم کلام، تعریف، موشوع و مسائل علم کلام
- ❖ تفاوت علم کلام با فلسفه اسلامی و فلسفه دین
- ❖ روش کلام
- ❖ مخالفان علم کلام
- ❖ تطورات تاریخی علم کلام
- ❖ انواع فرق کلامی و ویژگی‌ها و محورهای فکری هر یک:

فرق شیعی: کیسانیه، غالیان، زیدیه، اسماعیلیه؛ فرق اهل سنت: خوارج، مرجئه، اصحاب حدیث، معتزله، اشاعره

- ❖ مسائل مهم کلامی: حقیقت ایمان، حکم مرتکب کبیره، صفات خبری، امامت، حسن و قبح عقلی، عدل الهی، جبر و تفویض
- ❖ متکلمان بزرگ اسلامی و آراء ابداعی آن‌ها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. صابری، حسین،(۱۳۸۲)، تاریخ فرق اسلامی، تهران: سمت
۲. کاشفی، محمدرضا، (۱۳۸۶)، کلام شیعه (ماهیت، مختصات و منابع)، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه
۳. ربانی گلپایگانی، علی، (۱۳۸۷)، درآمدی بر علم کلام. قم: دارالفکر
۴. سعیدی مهر، محمد، (۱۳۸۳)، آموزش کلام اسلامی. قم: کتاب طه
۵. ربانی گلپایگامی، علی، (۱۳۹۱)، جبر و اختیار، قم: مؤسسه امام صادق علیه‌السلام
۶. اشعری، ابوالحسن علی، (۱۳۶۲)، مقالات‌الاسلامیین و اختلاف‌المصلین، تهران: امیرکبیر
۷. نوبختی، حسن بن موسی، (۱۳۸۶)، فرق‌الشیعه، ترجمه محمدجواد مشکور، تهران: علمی و فرهنگی
۸. شبلی نعمانی، محمد، (۱۳۸۶)، تاریخ علم کلام، ترجمه محمدتقی فخرداعی گیلانی، تهران: اساطیر

منابع فرعی:

۱. ربانی گلپایگانی، علی، (۱۳۹۳)، عقاید استدلالی، قم: نشر هاجر
۲. ربانی گلپایگانی، علی، (۱۳۹۳)، در آمدی بر کلام جدید،قم: نشر هاجر
۳. سبحانی تبریزی، جعفر، (۱۳۸۶ – ۱۳۸۵)، بحوث فی‌الملل والنحل، قم: جامعه مدرسین
۴. جعفر، سبحانی (۱۳۷۲)، محاضرات فی‌الالهیات، تلخیص علی ربانی گلپایگانی، قم: دفتر نشر اسلامی
۵. مطهری، مرتضی، (۱۳۷۱)، آشنایی با علوم اسلامی (کلام، عرفان و حکمت عملی)، تهران: انتشارات صدرا
۶. مطهری، مرتضی، (۱۳۷۳)خدمات متقابل اسلام و ایران. تهران: انتشارات صدرا.
۷. علامه حلی، (۱۳۸۶)، کشف‌المراد فی شرح تجریدالاعتقاد، ترجمه علی شیروانی. قم: دارالعلم
۸. خلیلی، مصطفی، (۱۳۸۲)، اندیشه‌های کلامی علامه طباطبایی، قم: دفتر تنظیم و نشر آثار علامه طباطبائی رحمه‌الله‌علیه

کد درس: ۱۶۳

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
خداشناسی (۱): ذات و صفات الهی	*Theology (1): Divine Essence & Attributes*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: تاریخ علم کلام **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث اثبات واجب و صفات خداوند و ارائه ادله کلامی در خصوص این موضوعات
- ایجاد علاقه و انگیزه به مطالعه مباحث اعتقادی و کلامی
- توانایی در تحقیق و دفاع از اصول اعتقادی و معارف دینی

سرفصل درس:

- راه‌های شناخت خداوند: راه فطرت، راه حس (تجربه)، راه عقل
- براهین اثبات وجود خداوند: برهان نظم، برهان حدوث، برهان امکان و وجوب
- توحید:
  - نظری
    - ذاتی
    - صفاتی: رابطه ذات و صفات خداوند
    - افعالی: توحید در خالقیت، توحید در ربوبیت، توحید در عبادت
  - عملی
- صفات خداوند: علم، قدرت، حیات، اراده، کلام، صفات خبریه، صفات سلبیه، قابل رویت نبودن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. علامه حلی، حسن بن یوسف (۱۳۷۴)، کشف‌المراد فی شرح تجریدالاعتقاد، قم: دفتر نشر اسلامی
۲. جعفر، سبحانی (۱۳۷۲)، محاضرات فی‌الالهیات، تلخیص علی ربانی گلپایگانی، قم: دفتر نشر اسلامی

منابع فرعی:

۱. سعیدی مهر، محمد (۱۳۹۳)، آموزش کلام اسلامی، ج ۱ و ۲، قم: طه
۲. ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۹۶)، عقاید اسلامی، ج ۱ و ۲، قم: هاجر
۳. مطهری، مرتضی (۱۳۹۰)، مجموعه آثار، تهران: صدرا
٤. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۹۶)، آموزش عقاید ۳-۱ (مشکات) مجموعه آثار حضرت آیت‌الله مصباح، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمة‌الله‌علیه
٥. محمدحسن، قدردان قراملکی (۱۳۹۴)، پاسخ به شبهات کلامی، دفتر دوم و سوم و چهارم، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

کد درس: ۱٦٤

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
خداشناسی (۲): افعال الهی	*Theology (2): Divine Acts*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: خداشناسی (۱) (ذات و صفات الهی) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث افعال الهی
- ایجاد علاقه و انگیزه به مطالعه مباحث اعتقادی و کلامی
- توانایی در تحقیق و دفاع از اصول اعتقادی و معارف دینی

سرفصل درس:

- جایگاه بحث افعال الهی در علم کلام
- حسن و قبح افعال
- حکمت الهی
- عدالت الهی
- مساله شر
- نظریه جبر و نظریه تفویض
- نظریه اختیار (امر بین الامرین)
- اقسام قضا و قدر
- نسبت علم پیشین و فاعلیت الهی با اختیار انسان
- بداء
- مساله تکلیف
- قاعده لطف، هدایت و ضلالت
- عذاب اطفال، حسن الم، اعواض
- آجال، رزاقیت، تاخیر در پاداش، رعایت اصلح

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. علامه حلی، حسن بن یوسف (۱۳۷۴)، کشف‌المراد فی شرح تجریدالاعتقاد، قم: دفتر نشر اسلامی
۲. جعفر، سبحانی (۱۳۷۲)، محاضرات فی‌الالهیات، تلخیص علی ربانی گلپایگانی، قم: دفتر نشر اسلامی

منابع فرعی:

۱. سعیدی مهر، محمد (۱۳۹۳)، آموزش کلام اسلامی، ج ۱ و ۲، قم: طه
۲. ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۹۶)، عقاید اسلامی، ج ۱ و ۲، قم: هاجر
۳. مطهری، مرتضی (۱۳۹۰)، مجموعه آثار، تهران: صدرا
۴. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۹۶)، آموزش عقاید(مشکات) مجموعه آثار حضرت آیت‌الله مصباح، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمةالله‌علیه
۵. محمدحسن، قدردان قراملکی (۱۳۹۴)، پاسخ به شبهات کلامی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

کد درس: ۱۶۵

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
راهنماشناسی	*Study of guide*

تعداد واحد: ۳ واحد **تعداد ساعت**: ۴۸ ساعت	**پیش‌نیاز**:خداشناسی(۲) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث نبوت، امامت، رهبری و ولایت فقیه
- ایجاد علاقه و انگیزه به مطالعه مباحث اعتقادی و معارفی
- توانایی در تحقیق و دفاع از اصول اعتقادی و معارف دینی

سرفصل درس:

- ❖ نبوت: ضرورت بعثت، اهداف بعثت انبیاء، راه‌های شناخت نبی (معجزه، قرائن و شواهد، اخبار پیامبر قبلی) ویژگی‌های نبی (وحی، عصمت: علمی و عملی)، خاتمیت (تجدید نبوت‌ها، دیدگاه‌های مختلف درباره خاتمیت)
- ❖ امامت: حقیقت امامت (جایگاه کلامی بحث امامت، تفاوت امامت با خلافت)، ضرورت امامت، ویژگی‌های امام (علم، عصمت، ولایت، ولایت تشریعی، ولایت تکوینی، ولایت قضایی، حاکمیت)، نصب امام، امامت خاصه (اثبات امامت حضرت علی علیه‌السلام، معرفی اجمالی ائمه معصومین علیهم‌السلام)، غیبت امام (فلسفه غیبت، نقش امام در زمان غیبت، انتظار واقعی و وظیفه منتظران در زمان غیبت)
- ❖ رهبری در زمان غیبت: ضرورت ولایت فقیه، شرایط ولی‌فقیه، ولایت مطلقه، مردم در نظام ولایی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. علامه حلی، حسن بن یوسف (۱۳۷۴)، کشف‌المراد فی شرح تجریدالاعتقاد، قم: دفتر نشر اسلامی
۲. جعفر، سبحانی (۱۳۷۲)، محاضرات فی‌الالهیات، تلخیص علی ربانی گلپایگانی، قم: دفتر نشر اسلامی

منابع فرعی:

۱. سعیدی مهر، محمد (۱۳۹۳)، آموزش کلام اسلامی، ج ۱ و ۲، قم: طه
۲. ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۹۶)، عقاید اسلامی، ج ۱ و ۲، قم: هاجر
۳. مطهری، مرتضی (۱۳۹۰)، مجموعه آثار (وحی و نبوت، خاتمیت، امامت و رهبری، قیام و انقلاب مهدی)، تهران: صدرا
٤. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۹۶)، آموزش عقاید ۳-۱ (مشکات) مجموعه آثار حضرت آیت‌الله مصباح، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
٥. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۹۴)، حکیمانه ترین حکومت: کاوشی در نظریه ولایت‌فقیه، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
٦. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۹۵)، معارف قرآن ۴ و ۵: راه و راهنماشناسی، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۷. محمدحسن، قدردان قراملکی (۱۳۹۴)، پاسخ به شبهات کلامی، دفتر دوم و سوم و چهارم، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۸. سید محسن، میرباقری (۱۳۹۵)، درس معاد: دوره ی عقاید قرآنی از سری دوره‌های نور معرفت، قم: قدس

کد درس: ۱٦٦

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
معادشناسی کلامی	*Eschatology in Kalam*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**:خداشناسی(۲) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث معاد و زندگی اخروی
- ایجاد علاقه و انگیزه به مطالعه مباحث اعتقادی و معارفی
- توانایی در تحقیق و دفاع از اصول اعتقادی و معارف دینی

سرفصل درس:

- ❖ جایگاه و اهمیت بحث معاد
- ❖ امکان و ضرورت معاد
- ❖ اثبات تجرد نفس
- ❖ حقیقت مرگ
- ❖ حیات برزخی: تجسم اعمال، سوال و فشار قبر، بهشت و جهنم برزخی
- ❖ قیامت: حوادث قبل از قیامت (ظهور، رجعت)، حوادث وقوع قیامت
- ❖ معاد جسمانی- روحانی
- ❖ نظام حسابرسی: حساب و شهود، میزان و صراط، شفاعت، احباط و تکفیر
- ❖ نظام جزا و پاداش: ثواب و عقاب، بهشت و جهنم، خلود

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. علامه حلی، حسن بن یوسف (۱۳۷۴)، کشف‌المراد فی شرح تجریدالاعتقاد، قم: دفتر نشر اسلامی
۲. جعفر، سبحانی (۱۳۷۲)، محاضرات فی‌الالهیات، تلخیص علی ربانی گلپایگانی، قم: دفتر نشر اسلامی

منابع فرعی:

۱. سعیدی مهر، محمد (۱۳۹۳)، آموزش کلام اسلامی، ج ۱ و ۲، قم: طه
۲. ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۹۶)، عقاید اسلامی، ج ۱ و ۲، قم: هاجر
۳. مطهری، مرتضی (۱۳۷۷)، زندگی جاوید یا حیات اخروی، تهران: صدرا
٤. جوادی آملی، عبدالله (۱۳۷۰)، یاد معاد، تهران: مرکز نشر فرهنگی رجاء
۵. جواد آملی، عبدالله (۱۳۸۸)، معاد در قرآن، قم: اسراء
٦. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۹۶)، آموزش عقاید ۳-۱ (مشکات) مجموعه آثار حضرت آیت‌الله مصباح، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمةالله‌علیه
۷. محمدحسن، قدردان قراملکی (۱۳۹۴)، پاسخ به شبهات کلامی، دفتر دوم و سوم و چهارم، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

کد درس: ۱۶۷

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی: تفسیر موضوعی قرآن کریم	**نام درس به انگلیسی:** *Thematic Interpretation of The Holy Quran*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی بیشتر با مباحث قرآنی با تأکید بر مبانی قرآن در روابط انسان
- ایجاد رغبت و انگیزه در دانشجویان درزمینه‌ی پژوهش‌های قرآنی

سرفصل درس:

- موقعیت‌شناسی انسان در قرآن: موقعیت کنونی(دنیا)، موقعیت نهایی(آخرت)
- جهان بینی(هست‌ها و نیست‌ها)، ارزشها و بایدها و نبایدها
- رابطه انسان با طبیعت(مادون) بر مبنای تسخیر

اسراء/۷۰ _ حجر/۲۹ _ بقره/۲۹ _ جاثیه/۱۳ _ ابراهیم/ ۳۳_ انعام/۹۷ _ نحل/۱۴ _ نمل/۶۱ _ هود/۶۱ _ انعام/۱۴۲-۱۴۱

- رابطه انسان با انسان(هم عرض) بر مبنای عدل و احسان

مروری کوتاه بر آیات انسان‌شناسی

سجده/۷۸ _ مؤمنون/۱۴-۱۲ _ علق/۵-۴ _ الرحمن/۳۴ _ نساء/۲۸ _ کهف/۲۹ و ۵۴_ اسراء/ ۱۰۰_ معارج/۲۱-۱۹_ اسراء/۱۱ _قیامت/۱۵-۱۴

- آیات عدل و احسان

نحل/۹۰ _ بقره/۱۹۴ _ فصلت/۳۵-۳۴ _ شوری/۴۰ و ۴۳ _ اسراء/ ۲۵-۲۳ _ نساء/۸۶ _ انعام/۱۵۲ _ اسراء/۲۸ _ نساء/ ۸۶ _ بقره/۲۸۰ _ بقره/ ۱۷۹-۱۷۸

- رابطه انسان با خدا(بر مبنای عبودیت)

آیات صفات الهی

حج/۷۳ _ بقره/۱۱۷ _ هود/۶ _ انعام/۱۸ _ احزاب/۱۷ _ انعام/ ۵۹ _ آل‌عمران/۲۹ _ زخرف/ ۸۰ _ مجادله/ ۱ _ علق/۱۴ _ طه/۴۶ _ ق/۱۶ _ بقره/۱۸۶ _ زمر/۵۳ _ انعام/۱۳۳ _ ابراهیم/۸ _ شوری/۲۵

- آیات عبودیت(آیات ربوبیت)

انعام/۱۵۳

- آیات مربوط به اطاعت از پیامبر

آل عمران/۳۲-۳۱ _ مائده/۵۶-۵۵ _ نساء/ ۱۱۵-۸۰-۶۴ _ احزاب/۳۳

- مراتب عبودیت

احزاب/۳۶ _ نساء/ ۶۵

- آیات مربوط به مصادیق عبودیت مانند توکل، ذکر، شکر، رضا، تسلیم و .... بنا به ضرورت و فرصت

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
×	به تشخیص استاد	✓	×

منابع:

۱. قرآن کریم
۲. طباطبائی، محمدحسین(۱۳۸۰). المیزان فی تفسیرالقرآن. مترجم: محمدباقر موسوی. قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم: دفتر انتشارات اسلامی. چاپ چهاردهم
۳. مکارم شیرازی، ناصر(۱۳۷۴)، تفسیر نمونه، تهران: دارالکتب‌الاسلامیه، چاپ اول
٤. جوادی آملی، عبدالله(۱۳۷۸). تسنیم: تفسیر قرآن کریم. قم: اسراء
٥. قرائتی، محسن(۱۳۷۴). تفسیر نور. قم: موسسه درراه حق
٦. کاشانی،فتح‌الله(۱۳۳۳).تفسیر کبیر منهج‌الصادقین فی إلزام‌المخالفین.تهران:کتابفروشی و چاپخانه محمدحسن علمی
۷. طوسی، محمد بن حسن(بی تا).التبیان فی *تفسیرالقرآن*.بیروت:دار احیاء تراث‌العربی
۸. الطبرسی، الفضل‌بن‌الحسن(۴۶۸ ق-۵۴۸ ق). مجمع‌البیان فی تفسیرالقرآن. تهران: ناصرخسرو. چاپ سوم(۱۳۷۲)
۹. عبدالحسین طیب(۱۳۹۰)، اطیب‌البیان فی تفسیرالقرآن. قم: موسسه جهانی سبطین(ع)

کد درس: ۱۶۸

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
متون تخصصی انگلیسی	*Philosophical Texts in English*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: مکاتب فلسفی جدید **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با متون فلسفی تخصصی به زبان انگلیسی و اصطلاحات کلیدی فلسفه غرب

سرفصل درس:

- Western Philosophy:
  - Augustine
  - Anselm
  - Aquinas
  - Descartes
  - Spinoza
  - Hume
  - Leibniz
  - Locke
  - Kant

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

1. M. Jahangiri,(2009/ 1388), A Selection of Philosophical Works, Tehran,The Cente for Studying and Compiling University Books in Humanities (SAMT)

منابع فرعی:

1. Edward Craig (General editor),Routledge Encyclopedia of Philosophy,(1998),
2. New York and England, Routledge
3. Paul Edwards (Editor in chief),(1972), Encyclopedia of Philosophy, New York,
4. London, Macmillan Publishing Co., Jnc.&The Free Press, Collier

کد درس: ۱۶۹

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: **متون فلسفی-کلامی به زبان عربی (۱)**			**نام درس به انگلیسی:** *Philosophical and Theological Texts in Arabic Language (1)*			
تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** وجودشناسی (۱) **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی به متون فلسفی-کلامی به زبان عربی
- خوانش کتاب‌های عربی فیلسوفان و متکلمان اسلامی

سرفصل درس:

❖ منتخبی از متون فلسفی- کلامی منطبق بر سرفصل‌های دروس وجودشناسی ۱، وجودشناسی ۲، وجودشناسی ۳، خداشناسی ۱و خداشناسی ۲

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع:

۱. ابن سینا، حسین بن عبدالله (۱۳۷۹)، النجاه، مقدمه و تصحیح محمدتقی دانش پژوه، تهران: دانشگاه تهران
۲. ابن سینا، حسین بن عبدالله (۱۴۰۴)، التعلیقات، تحقیق عبدالرحمن بدوی، قم: مکتب‌الاعلام‌الاسلامی
۳. ابن سینا، حسین بن عبدالله (۱۳۸۳)، الاشارات والتنبیهات، مع‌الشرح‌النصیرالدین‌الطوسی، قم: نشرالبلاغه
۴. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (۱۹۸۱م)، الحکمۀالمتعالیۀ فی‌الاسفارالاربعۀ. بیروت: دار احیاءالتراث‌العربی
۵. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (۱۳۸۱)، المبدا والمعاد، تصحیح و تحقیق و مقدمه محمد ذبیحی و جعفر شاه نظری، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا
۶. ملا هادی سبزواری،(بی‌تا)، شرح منظومه، انتشارات مصطفوی
۷. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۸۷)، بدایه‌الحکمه، تصحیح و تعلیق علی شیروانی، قم: انتشارات دارالفکر
۸. علامه حلی، حسن بن یوسف (۱۳۷۴)، کشف‌المراد فی شرح تجریدالاعتقاد، قم: دفتر نشر اسلامی

کد درس: ۱۷۰

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	**نام درس به انگلیسی:**
فلسفه دین (۱)	*Philosophy of Religion (1)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با فلسفه دین، تعریف، غایت و مسائل آن
- آشنایی با چالش‌های فلسفه دین در ارتباط با آموزه‌های الهیاتی ادیان

سرفصل درس:

- ❖ معرفی فلسفه دین و تفاوت آن با کلام جدید
- ❖ مفهوم خدا و اوصاف او: تعریف و چیستی خدا، ادراک پذیری او، مقایسه خدای دین، خدای فلسفه و خدای عرفان، اوصاف خدا: قائم بالذات، تشخص، قادر مطلق، عالم مطلق، خیر محض، سرمدیت
- ❖ براهین اثبات وجود خدا: برهان وجودی، برهان جهان‌شناختی، برهان غایت شناختی، برهان اخلاقی
- ❖ رابطه عقل و ایمان: عقل‌گرایی حداکثری و معتدل، ایمان‌گرایی حداکثری و معتدل، عقل‌گرایی انتقادی
- ❖ تجربه دینی: تعریف تجربه دینی و انواع آن، هسته مشترک تجارب دینی، تجربه دینی به عنوان توجیهی برای باور دینی
- ❖ مسئله شر و راه‌حل‌های آن: مسئله منطقی شر، تئودیسه، راه‌حل‌های مسئله شر (عدمی بودن شر، نسبی بودن شر، خیر کثیر و شر قلیل، شر ناشی از اختیار،...)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. مسائل جدید کلامی و فلسفه دین، عبدالحسین خسروپناه، جلد ۱، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشرالمصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم
۲. جستارهایی در کلام جدید، محمد محمدرضایی و دیگران، سمت

منابع فرعی:

۱. عقل و اعتقاد دینی، مایکل پیترسون، ترجمه ابراهیم سلطانی و احمد نراقی، طرح نو
۲. کلام جدید، حسن یوسفیان، سمت
۳. درآمدی بر کلام جدید، هادی صادقی، کتاب طه

کد درس: ۱۷۱

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
روش تحقیق	*Research Methodology*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با شیوه‌های تحقیق و منابع عمومی و تخصصی
- کسب مهارت مقاله نویسی و پیشنهاده تحقیق

سرفصل درس:

- تعریف پژوهش و ارکان آن: ویژگی‌های مطلوب یک محقق، مسأله‌یابی
- مؤلفه‌های پیشنهاده
  - موضوع، بیان مسأله، سؤالات، فرضیات، پیشینه نظری و عملی، اهمیت و ضرورت، جنبه نوآوری، روش پژوهش
  - دامنه پژوهش، ساختار فصول
- منابع و مأخذشناسی: شناخت کتب و سایت‌های علمی
- روش‌های گردآوری اطلاعات با تأکید بر روش کتابخانه‌ای: ویژگی‌های اطلاعات شایسته: کافی و کامل، مستند و مستدل و
- شیوه‌های یادداشت برداری: مستقیم، تلخیص، تحلیل و تدوین
- روش‌های پژوهش: تعریف، توصیف، تبیین (اثبات – دلیل آوری)، نقد و تحلیل، تطبیق
- آشنایی با ساختار مقاله یا پایان‌نامه: چکیده، متن اصلی، نتیجه گیری پایانی، ارجاعات و فهرست منابع
- سلامت و اخلاق پژوهش: چیستی سرقت علمی و اشکال مختلف آن، راه‌های جلوگیری از سرقت علمی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. پاکتچی، احمد، (۱۳۸۹)، روش تحقیق عمومی، ویرایش و تنظیم مصطفی فروتن تنها، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام
۲. پاکتچی، احمد، (۱۳۹۰). روش تحقیق تخصصی با تأکید بر حوزه علوم قرآن و حدیث، تهران: انجمن علمی دانشجویی الهیات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام
۳. فرامرز قراملکی، احد، (۱۳۸۰)، روش‌شناسی مطالعات دینی، مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی
٤. فرامرز قراملکی، احد، (۱۳۸۳)، اصول و فنون پژوهش در گستره دین‌پژوهی، قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت

منابع فرعی:

۱. حافظ نیا، محمدرضا (۱۳۸۲)، مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران: سمت
۲. منصوریان، یزدان، (۱۳۹۳)، روش تحقیق در علم اطلاعات و دانش‌شناسی، تهران: سمت
۳. محمودی، جلال؛ مهدوی، سیده خدیجه، (۱۳۹۳)، روش تحقیق(با تاکید بر نحوه تنظیم پروپوزال) تهران: سولار
٤. جعفری ولنی، علی اصغر، (۱۳۹۷)، روش‌شناسی پژوهش‌های فلسفی، تهران: ققنوس
۵. حسینی، حسین، (۱۳۹۹)، پرسش- نقد فلسفی، تهران: نقد فرهنگ

کد درس: ۱۷۳

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: کاربینی				**نام درس به انگلیسی:** *Job Survey*		
تعداد واحد: ۱ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

مشاهده و آشنایی با حوزه شغلی مرتبط با رشته تحصیلی

سرفصل درس:

- ❖ برگزاری جلسه اول با هدف تشریح درس، توضیحات کلی در خصوص رشته و برنامه اجرایی و آشنایی کاربینان با اصول اولیه کار و نیز چگونگی تهیه گزارش (۲ساعت)
- ❖ بازدید کاربینان از محیط واقعی کار به صورت گروهی با همراهی مدرس به مدت ۸الی۱۲ ساعت
- ❖ برگزاری جلسات کلاس درس به منظور: ارایه گزارش کاربینان و بحث و بررسی در مورد گزارش کاربینان

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✓

کد درس: ۱۷٤

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: کارآموزی			**نام درس به انگلیسی:** *Apprenticeship*			
تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۱۲۸ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- کسب تجربه و یادگیری مقدماتی شغل و حرفه‌ای مرتبط با رشته تحصیلی از طریق حضور دانشجو در محیط کار واقعی

سرفصل درس:

- ❖ معرفی برنامه کارآموزی و تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان (۲ ساعت)
- ❖ حضور دانشجویان در مراکز علمی- آموزشی همچون مدارس، پژوهشکده‌ها، دانشگاه‌ها
- ❖ بررسی گزارشات کارآموزی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	✓

سرفصل دروس اختیاری

کد درس: ۱۷۵

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
فلسفه اخلاق	*Philosophy of Ethics*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مبانی، اصول و مسائل فلسفه اخلاق
- نقد و بررسی مکاتب مهم اخلاقی
- مبانی نظام اخلاقی اسلام و مقایسه با سایر نگرش‌های اخلاقی

سرفصل درس:

- ❖ کلیات: تعریف فلسفه اخلاق و شاخه‌های آن
- ❖ مسائل فرا اخلاقی: نظرات شناختاری و ناشناختاری در اخلاق، عینیت‌گرایی و ذهنیت‌گرایی اخلاقی، نسبیت‌گرایی و مطلق‌گرایی اخلاقی
- ❖ اخلاق هنجاری
  - نتیجه گرایی
    - خودگرایی: نظریه اپیکور، هابز و نیچه
    - همه گرایی (سودگرایی): همه‌گرایی عمل‌نگر، سودگرایی عام، سودگرایی قاعده‌نگر
  - وظیفه‌گرایی
    - وظیفه‌گرایی عمل‌نگر
    - وظیفه‌گرایی قاعده‌نگر: امر الهی و نظریه کانت
  - فضیلت‌گرایی
- ❖ فلسفه اخلاق نزد فیلسوفان مسلمان
  - مفاهیم اخلاقی و ویژگی‌های آن‌ها
  - مطلوب نهایی اخلاق
  - ارزیابی افعال اختیاری
  - ویژگی‌های نظام اخلاقی اسلام
    - تحلیل علامه طباطبایی‌رحمۀالله‌علیه از گزاره‌های اخلاقی
    - تکمله استاد مطهری بر آراء علامه طباطبایی‌رحمۀالله‌علیه
    - تحلیل استاد مصباح یزدی از گزاره‌های اخلاقی
  - اطلاق یا نسبیت اخلاق

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. مصباح یزدی، محمدتقی، (۱۳۹۴)، فلسفه اخلاق، قم: مؤسسهٔ آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه

۲. مصباح یزدی، محمدتقی، (۱۳۸۴)، نقد و بررسی مکاتب اخلاقی، قم: مؤسسهٔ آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه

منابع فرعی:

۱. گنسلر، هری جی. (۱۳۸۷)، درآمدی جدید به فلسفه اخلاق، ترجمه حمیده بحرینی، تهران: نشر آسمان خیال

۲. کی فرانکنا، ویلیام (۱۳۹۲)، فلسفه اخلاق، ترجمه هادی صادقی، با مقدمه مصطفی ملکیان، قم: طه

۳. پالمر، مایکل (۱۳۸۸)، مسائل اخلاقی، متن آموزشی فلسفه اخلاق، ترجمه علی‌رضا آل بویه، تهران: سمت و قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

٤. داروال، استیون؛ گیبارد، آلن؛ ریلتن، پیتر (۱۳۸۱)، نگاهی به فلسفه اخلاق در سده بیستم، ترجمه مصطفی ملکیان، تهران: دفتر پژوهش و نشر سهروردی

٥. مک ناتن، دیوید (۱۳۸۳)، نگاه اخلاقی: درآمدی به فلسفه اخلاق، ترجمه حسن میانداری، تهران: سمت

٦. طباطبایی، محمد حسین (۱۳۸۹)، « ادراکات اعتباری»، اصول فلسفه و روش رآلیسم، با پاورقی‌های استاد مطهری مجموعه آثار استاد مطهری، جلد ۲۲، تهران: انتشارات صدرا

۷. سرائی، ناهید (۱۳۹۱)، علامه طباطبایی؛ ارزش و اخلاق، تهران: بصیرت

۸. مطهری، مرتضی (۱۳۹۰)، فلسفه اخلاق، تهران: انتشارات صدرا

۹. مطهری، مرتضی (۱۳۸۹)، تعلیم و تربیت در اسلام، مجموعه آثار استاد مطهری، جلد ۲۲، تهران: انتشارات صدرا

۱۰. مطهری، مرتضی (۱۳۶۰)، « جاودانگی و اخلاق»، یادنامه استاد شهید مطهری، کتاب اول، زیر نظر عبدالکریم سروش، تهران: سازمان انتشارات و آموزش اتقلاب اسلامی

۱۱. مصباح، مجتبی (۱۳۸۶)، فلسفه اخلاق، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه

کد درس: ۱۷۶

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
عرفان اسلامی	*Islamic Mysticism*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با عرفان نظری و مسائل آن
- ترغیب دانشجویان به یافتن ارتباط میان مباحث مطرح در عرفان نظری و مباحث فلسفی
- مهارت انجام تحقیقات موردی در موضوعات میان‌رشته‌ای(فلسفی و عرفانی)

سرفصل درس:

- ❖ شناخت کلی عرفان اسلامی: واژه‌شناسی عرفان، تفاوت عرفان و تصوف، اقسام عرفان (عرفان نظری، عرفان عملی)، پیشینه تاریخی عرفان، رابطه عرفان با عقل و دین، نسبت عرفان با سایر علوم: فلسفه، کلام و اخلاق
- ❖ عرفان نظری: موضوع عرفان نظری، مسائل عرفان نظری
  - ▪ خداشناسی عرفانی: وحدت شخصیه وجود، تبیین برداشت‌های نادرست از وحدت شخصیه وجود (حلول، اتحاد، همه خدایی، توهمی بودن عالم)
  - ▪ هستی‌شناسی عرفانی: تجلی و ظهور (فص یوسفی)، اسماء الهی(فص اسماعیلی)، تقسیمات اسماء، نفس رحمانی
  - ▪ انسان‌شناسی عرفانی: انسان کامل (فص آدمی)، خلافت انسان، واسطه فیض الهی
  - ▪ معادشناسی عرفانی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. امینی‌نژاد، علی، آشنایی با مجموعه عرفان اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه

منابع فرعی:

۱. فناری، حمزه، مصباح‌الانس یا پیوند استدلال و شهود در کشف اسرار وجود، ترجمه محمد خواجوی، مولی
۲. ابن عربی، محی‌الدین، فصوص‌الحکم، تعلیقات ابوالعلاء عفیفی، الزهراء
۳. آشتیانی، جلال‌الدین، شرح مقدمه قیصری بر فصوص‌الحکم، دفتر تبلیغات اسلامی
٤. خمینی، روح‌الله، مصباح‌الهدایهٔ الی‌الخلافهٔ والولایهٔ، مقدمه جلال‌الدین آشتیانی، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
٥. سجادی، ضیاءالدین، مقدمه‌ای بر عرفان و تصوف، سمت
٦. جوادی آملی، عبدالله، تحریر تمهیدالقواعد، صائن‌الدین علی ابن محمدالترکه، الزهراء
۷. چیتیک، ویلیام، درآمدی بر تصوف و عرفان اسلامی، ترجمه جلیل پروین، حکمت
۸. انزلی، عطا و یزدان‌پناه، یدالله، مبانی و اصول عرفان نظری، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه
۹. رحیمیان، سعید، مبانی عرفان نظری، سمت

کد درس: ۱۷۷

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
آشنایی با ادیان بزرگ	*Introduction to Major Religions*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با ادیان بزرگ ابراهیمی و غیرابراهیمی

سرفصل درس:

- ❖ کلیات: تعریف دین و دسته‌بندی ادیان
- ❖ ادیان غیر ابراهیمی
  - دین نزد انسان‌های ابتدایی: توتم، تابو، مانا، آنیمیسم، فیشیسم، اساطیر
  - ادیان ملل گذشته: مصر، بابل، یونان و روم
  - ادیان هند: هندوئیسم، جنیسم، بودیسم، آیین سیک
  - ادیان چین و ژاپن: کنفوسیانیسم، تائوئیسم، شینتو
  - ادیان ایران باستان: آیین مغان، مهرپرستی، زرتشت، مانویت، مزدک، صابئیان
- ❖ ادیان ابراهیمی
  - یهودیت
  - مسیحیت

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. آشنایی با ادیان بزرگ، حسین توفیقی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)

منابع فرعی:

۱. تاریخ ادیان، علی اصغر حکمت، ابن سینا
۲. تاریخ جامع ادیان، جان بایر ناس، ترجمه علی‌اصغر حکمت، انتشارات علمی و فرهنگی
۳. ادیان زنده جهان، رابرت هیوم، ترجمه عبدالرحیم گواهی، نشر فرهنگ اسلامی
۴. ادیان و مکتب‌های فلسفی هند، داریوش شایگان، دانشگاه تهران
۵. ادیان آسیایی، مهرداد بهار، نشر چشمه
۶. قاموس کتاب مقدس، ماکس آمریکایی، انتشارات اساطیر
۷. گنجینه ای از تلمود، ابراهام کهن، انتشارات اساطیر
۸. مسیحیت و ادیان جهان، آرنولد توین بی، ترجمه حسین توفیقی، مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب
۹. راهنمای ادیان زنده، جان راسل هینلز، ترجمه عبدالرحیم گواهی، بوستان کتاب
۱۰. تاریخ اندیشه‌های دینی، میرچا الیاده، جلد اول تا سوم، ترجمه مانی صالحی و بهزاد سالکی، نشر پارسه
۱۱. مقارنةالادیان، احمد شبلی، جلد اول و دوم، مکتبةالنهضةالمصریةالقاهرة
۱۲. تاریخ خداباوری، ۴۰۰۰ سال جستجوی یهودیت، مسیحیت و اسلام، کارت ارمسترانگ، ترجمه بهاءالدین خرمشاهی و بهزاد سالکی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

کد درس: ۱۷۸

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام						
برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»						
نام درس به فارسی: تفکر انتقادی				**نام درس به انگلیسی:** *Critical Thinking*		
تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با فنون منطقی و استدلالی تفکر انتقادی
- ایجاد رغبت و انگیزه در دانشجویان در نقد و بررسی آراء
- کسب مهارت جهت پاسخگویی به شبهات اعتقادی و کلامی

سرفصل درس:

❖ کلیات

- چیستی تفکر انتقادی، روش، غایت و هدف
- راه‌های کسب معرفت
- اقسام معرفت
  - معرفت گزاره‌ها
  - معرفت مباشر
  - معرفت مهارتی
- مفهوم نقد و مولفه‌های آن

❖ مراحل تفکر نقدی

- مفهوم‌شناسی واژه‌ها
  - روش‌شناسی تعریف
  - تعریف ذات گرایانه و غیرذات‌گرایانه
  - تعاریف مفهومی و مصداقی
  - تعاریف نظری، اقتناعی، بافتی، متنی، عملی، اجرایی، معجمی، لغوی
- کشف پیش‌فرض‌ها
  - معنای عرفی پیش‌فرض
  - معنای پیش‌فرض در مقام نقد
- مطالبه دلیل و ارزیابی آن:
  - روش‌شناسی مقام استدلال
  - لزوم توجیه و ارائه دلیل برای مقبولیت یک ادعا
  - قواعد راهبردی در مقام توجیه و دلیل‌آوری
  - بررسی کفایت و اعتبار دلیل
  - روش‌های استدلال (عقلی، نقلی، تجربی)
  - اقسام استدلال مباشر
  - اقسام استدلال غیر مباشر
  - اقسام تبیین (فیزیکی، روانی، کارکردی)
- نقد مبانی و لوازم یک ایده
- کشف مغالطات
  - مبارزه با مغالطات: خاستگاه منطق
  - تاریخچه مغالطات
  - انواع مغالطات: تبیین‌های مغالطی، ادعای بدون استدلال، مغالطات مقام نقد، مغالطات مقام دفاع، مغالطه در استدلال (مغالطات صوری، مغالطات ناشی از پیش‌فرض نادرست، مغالطات ربطی)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. خواص، امیر، درسنامه تفکر نقدی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمةالله‌علیه

منابع فرعی:

۱. مایرز، چت، آموزش تفکر انتقادی، مترجم: خدایار ابیلی، سمت
۲. صفایی‌پور، حامد و یوسفی، الهام، مهارت تفکر نقادانه: مهارت فهم و سنجش استدلال‌ها، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
۳. شریعتمداری، علی، نقد و خلاقیت در تفکر، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۴. صفایی حائری، علی، روش نقد: نقد هدف‌ها و نقد مکتب‌ها (جلد۱)، لیله‌القدر
۵. فرامرز قراملکی، احد، روش‌شناسی مطالعات دینی (تحریری نو)، دانشگاه علوم اسلامی رضوی
۶. به اهتمام خانه کتاب، کتاب نقد و نقد کتاب (مجموعه مقالات گروهی از نویسندگان)، خانه کتاب
۷. نبوی، لطف‌الله، مبانی منطق و روش‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس
8. Thomson, Anne, Critical Reasoning: A Practical Introduction, Routledge
9. Bowell, Tracy, Kemp, Gary, Critical Thinking: A Concise Guide, Routledge

کد درس: ۱۷۹

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی: **فلسفه علم**	**نام درس به انگلیسی:** *Philosophy of Science*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری عملی		کارگاه
			پایه	نظری عملی		سمینار
			تخصصی	نظری عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با کلیات فلسفه علم، مسائل فلسفی درباره علوم تجربی و روش آن‌ها

سرفصل درس:

- ❖ کلیات
  - تعریف فلسفه علم
  - تفاوت‌های علم درجه دوم با علم درجه اول
  - موضوع فلسفه علم
  - فایده فلسفه علم
- ❖ روش تحقیق در علوم تجربی
- ❖ نسبت سنجی و مقایسه متافیزیک و علوم تجربی
- ❖ پوزیتویسم (اثبات پذیری)
- ❖ تایید پذیری
- ❖ نقد مبنایی پوزیتویسم
- ❖ نظریه ابطال‌پذیری
- ❖ نقد ابطال‌پذیری
- ❖ ساختار انقلاب‌های علمی
- ❖ نقد نظریه ساختار انقلاب‌های علمی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. حبیبی، رضا، درآمدی بر فلسفه علم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمة‌الله‌علیه

منابع فرعی:

۱. کرباسی‌زاده، امیراحسان و شیخ رضایی، حسین، آشنایی با فلسفه علم، هرمس
۲. لیدیمن، جیمز، فلسفه علم، ترجمه حسین کرمی، حکمت

کد درس: ۱۸۰

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
آشنایی با فلسفه‌های مضاف	*Introduction to Additional Philosophies*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با برخی فلسفه‌های مضاف

سرفصل درس:

- ❖ کلیات فلسفه مضاف
  - تعریف
  - تقسیم و طبقه بندی
  - موضوع و قلمرو
  - مسائل
  - غایت
- ❖ معرفی اجمالی اقسام فلسفه مضاف
  - فلسفه اخلاق
  - فلسفه دین
  - فلسفه علم
  - فلسفه ذهن
  - فلسفه هنر

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع:

۱. مصباح یزدی، محمدتقی، (۱۳۹۴)، فلسفه اخلاق، قم: مؤسسهٔ آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمةالله‌علیه
۲. مصباح یزدی، محمدتقی، (۱۳۸۴)، نقد و بررسی مکاتب اخلاقی، قم: مؤسسهٔ آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمةالله‌علیه
۳. خسروپناه، عبدالحسین، (۱۳۹۶)، مسائل جدید کلامی و فلسفه دین، قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشرالمصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم
۴. محمدرضایی، محمد، و دیگران (۱۳۹۴)، جستارهایی در کلام جدید، تهران: سمت
۵. حبیبی، رضا، (۱۳۹۲)، درآمدی بر فلسفه علم، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمةالله‌علیه
۶. مسلین، کیت، (۱۳۸۸)، درآمدی بر فلسفه ذهن، ترجمه مهدی ذاکری، تهران: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۷. اعوانی، غلامرضا، (۱۳۷۵)، حکمت و هنر معنوی: مجموعه مقالات، تهران: گروس
۸. احمدی، بابک، (۱۴۰۱)، حقیقت و زیبایی، تهران: نشر مرکز

کد درس: ۱۸۱

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی: حکمت عملی	**نام درس به انگلیسی:** *Practical Wisdom*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت:** ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز:** ندارد **هم‌نیاز:** ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث حکمت عملی در آثار نوصدراییان (امام خمینی، علامه طباطبایی، شهید مطهری، آیه‌الله جوادی آملی، آیه‌الله مصباح یزدی)
- ایجاد انگیزه برای جستجوی مباحث حکمت عملی در آثار حکمای معاصر
- توانمندسازی دانشجو برای اخذ پایان نامه در مباحث حکمت عملی معاصر

سرفصل درس:

- تعریف حکمت و حکیم
- دانش حکمت عملی
  - چیستی و موضوع حکمت عملی
  - مبادی و روش حکمت عملی
  - غایت حکمت عملی
- سیر تطور تاریخی حکمت عملی
  - فلسفه یونان
  - فلسفه اسلامی
- مبانی حکمت عملی
  - مساله هست و باید
  - ادراکات اعتباری
- مسائل حکمت عملی در حوزه‌های مختلف
  - حوزه حکمت خلقی
    - فضائل و رذائل اخلاقی
    - ملکه اعتدال
  - حوزه حکمت منزلی
    - فلسفه ازدواج
    - عوامل تحکیم خانواده
    - نقش زن در خانواده و اجتماع
    - حقوق والد و فرزند
  - حوزه حکمت مدنی
    - رابطه حاکم و مردم
    - قوانین اجتماعی
    - قوانین اقتصادی
    - قوانین سیاسی و امنیتی
    - روابط بین‌الملل

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. چهل حدیث، امام خمینی، تهران: نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۲
۲. اصول فلسفه و روش رئالیسم، محمدحسین طباطبایی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۹۴
۳. کلیات علوم انسانی ۲، مرتضی مطهری، تهران: صدرا، ۱۳۸۵
٤. حکمت نظری و عملی در نهج‌البلاغه، عبدالله جوادی آملی، قم، انتشارات اسراء، ۱۳۷۵
٥. اخلاق در قرآن (۳جلد)، محمدتقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۷

منابع فرعی:

۱. مبارزه با نفس، امام خمینی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۷
۲. صحیفه امام، امام خمینی، تهران: نشر عروج، ۱۳۹۹
۳. تفسیر المیزان، محمدحسین طباطبایی، نشر رجا، ۱۳۷۸
٤. رسائل سبعه (رساله در اعتباریات)، محمدحسین طباطبایی، قم، نشر بنیاد علمی و فکری استاد علامه محمدحسین طباطبایی، ۱۳۶۲
٥. زن در قرآن، محمدحسین طباطبایی، قم، نشر هاجر، ۱۳۸۷
٦. روابط اجتماعی در اسلام، محمدحسین طباطبایی، قم، بوستان قم، ۱۳۸۷
۷. فلسفه اخلاق، مرتضی مطهری، تهران: صدرا، ۱۳۶۷
۸. مقدمه ای بر حکومت اسلامی، مرتضی مطهری، تهران: صدرا، ۱۳۹۶
۹. نظام حقوق زن در اسلام، مرتضی مطهری، تهران: صدرا، ۱۳۷۱
۱۰. مبادی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، انتشارات اسراء، ۱۳۷۸
۱۱. جامعه در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، انتشارات اسراء، ۱۳۸۸
۱۲. زن در آینه جلال و جمال، عبدالله جوادی آملی، قم، انتشارات اسراء، ۱۳۸۷
۱۳. فلسفه اخلاق، محمدتقی مصباح یزدی، تهران: نشر اطلاعات، ۱۳۷۴
۱٤. نقد و بررسی مکاتب اخلاقی، محمدتقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۷
۱٥. نظریه سیاسی در اسلام، محمدتقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۸
۱٦. حقوق و سیاست در قرآن، محمدتقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۷

کد درس: ۱۸۲

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
فلسفه دین (۲)	*Philosophy of Religion (2)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: فلسفه دین (۱) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با فلسفه دین، تعریف، غایت و مسائل آن
- آشنایی با چالش‌های فلسفه دین در ارتباط با آموزه‌های الهیاتی ادیان
- آشنایی با چالش‌های پیشرفت علوم و فنون در حوزهٔ الهیات

سرفصل درس:

- ❖ زبان دین
  - زبان انسان و امر نامتناهی
  - نظریهٔ تمثیل
  - الهیات سلبی و نظریهٔ تعطیل
  - معناداری و تحقیق پذیری
  - زبان دین (نمادین یا حقیقی)
- ❖ کثرت‌گرایی دینی (پلورالیسم دینی)
  - تنوع ادیان
  - انحصارگرایی و اشکالات آن
  - کثرت‌گرایی و اشکالات آن
  - شمول‌گرایی و اشکالات آن
- ❖ علم و دین
  - دیدگاه تعارض علم و دین
  - دیدگاه تمایز علم و دین
  - دیدگاه تعامل علم و دین
- ❖ جاودانگی
  - حقیقت مرگ و بقاء روح
  - انواع جاودانگی (شخصی و غیرشخصی)
  - هویت شخصی انسان و بقاء آن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. مسائل جدید کلامی و فلسفه دین، عبدالحسین خسروپناه، جلد ۲ و ۳، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشرالمصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم
۲. جستارهایی در کلام جدید، محمد محمدرضایی و دیگران، سمت

منابع فرعی:

۱. عقل و اعتقاد دینی، مایکل پترسون، ترجمه ابراهیم سلطانی و احمد نراقی، طرح نو
۲. کلام جدید، حسن یوسفیان، سمت
۳. درآمدی بر کلام جدید، هادی صادقی، کتاب طه

کد درس: ۱۸۳

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
فلسفه ذهن	*Philosophy of Mind*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: معادشناسی **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با مباحث فلسفه ذهن

سرفصل درس:

- ❖ کلیات: تعریف، چیستی و مسائل فلسفه ذهن
- ❖ مسئله ذهن و بدن
- ❖ دوگانه انگاری و تقریرهای مختلف آن
  - دیدگا ههای مختلف در باب نفس (روح)
  - دلایل فلسفی اثبات نفس
- ❖ نظریات یگانه انگار
  - نظریه ماتریالیستی
  - نظریه این همانی
  - نظریه رفتارگرایی
  - نظریه کارکردگرایی
- ❖ مسئلهٔ اذهان دیگر

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. درآمدی بر فلسفه ذهن. (۱۳۸۸)، کیت مسلین، مهدی ذاکری، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

منابع فرعی:

۱. آشنایی با فلسفه ذهن، مل تامپسون، ترجمه مهران داور و نیلوفر خو شزبان، نقش و نگار
۲. متفکران بزر گ فلسفه ذهن، اندرو بیلی، ترجمه یاسر پوراسماعیل، لگا منتشر
۳. درآمد ی کوتاه بر فلسفه ذهن، نیل کمبل، ترجمه محمد یوسفی، نشر نی
۴. فلسفه ذهن یک راهنمای مقدماتی، ایان ریونزکرافت، ترجمه حسین شیخ رضایی، صراط
۵. فلسفه ذهن و معنی، سیروس یونس ادیانی، نقش جهان
۶. نظریه کارکردگرایی در فلسفه ذهن: مجموعه مقالات، ترجمه یاسر پوراسماعیل، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۷. رابطه نفس و بدن از نظر ملاصدرا، احمد پهلوانیان، بوستان کتاب قم
۸. اسلام و مسئله نفس و بدن: مجموعه مقالات، جمعی از نویسندگان، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۹. بررسی رابطه نفس و بدن از منظر حکمت متعالیه و نوخاسته‌گرایی، محمدمهدی عموسلطانی فروشانی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

کد درس: ۱۸٤

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
فلسفه هنر	*Philosophy of Art*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: معادشناسی **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنایی با مباحث فلسفی در هنر و زیبایی‌شناسی

سرفصل درس:

- ❖ کلیات:
  - تعریف فلسفهٔ هنر، موضوع، غایت و هدف
  - معرفی اجمالی مسائل و تاریخچهٔ فلسفهٔ هنر
- ❖ چیستی هنر
  - نظریهٔ تقلید
  - نظریهٔ بیان
  - نظریهٔ فرم
  - نظریهٔ غیرذات‌گرا (نوویتگنشتاینی)
  - نظریه‌های نهاد و تاریخی
- ❖ تفسیر هنر
- ❖ نقد هنر
- ❖ بررسی و تحلیل نظر متفکران اسلامی در باب هنر و زیبایی‌شناسی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. حکمت و هنر معنوی، غلامرضا اعوانی، سوره مهر
۲. حقیقت و زیبایی، بابک احمدی، نشر مرکز

منابع فرعی:

۱. هنر، احساس و بیان، رابرت ویلکینسون، ترجمهٔ امیر مازیار، فرهنگستان هنر
۲. تاریخ و مسائل زیبایی‌شناسی، جان هسپرس و منرو بیردزلی، ترجمهٔ محمدسعید حانی کاشانی، هرمس
۳. فلسفه هنرها، گوردن گراهام، ترجمه مسعود علیا، ققنوس
۴. چیستی هنر، آزوالد هنفلینگ، ترجمه علی رامین، هرمس

کد درس: ۱۸۵

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
فلسفه برای کودک	*Philosophy for Children*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

هدف درس:

- آشنائی با مباحث فبک (فلسفه برای کودک) جهت استفاده در آموزش کودکان در مدارس و مهد کودک‌ها

سرفصل درس:

- ❖ کلیات
  - تعریف و چیستی فبک (فلسفه برای کودک)
  - اهداف، ضرورت‌ها، مبانی، تاریخچه و رویکردهای برنامه فلسفه برای کودکان
  - مروری به مباحث فلسفی حوزه کودک
- ❖ تسهیل‌گر و ویژگی‌های او در برنامه فبک
- ❖ ویژگی‌های ابزارهای فبک
- ❖ امکان فلسفه ورزی کودکان
- ❖ تفکر مراقبتی در حلقه کندوکاو
- ❖ آموزش تفکر خلاق
- ❖ مهارت‌های تسهیل‌گر در حلقه کندوکاو
- ❖ اجرای حلقه کندوکاو
- ❖ تفکر نقادانه: استدلال، مغالطه
- ❖ داستان‌های فلسفی برای کودکان

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منبع اصلی:

۱. کند و کاو فلسفی برای کودکان و نوجوانان، ج ۱و ۲، سعید ناجی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

منابع فرعی:

۱. قائدی، یحیی (۱۳۸۳)، بررسی مبانی نظری آموزش فلسفه به کودکان. تهران: انتشارات دواوین
۲. اسکندری، حسین و کیانی، ژاله (۱۳۸۶)، تأثیر داستان بر افزایش مهارت فلسفه ورزی و پرسشگری دانش آموزان، فصلنامه مطالعات برنامه درسی، شماره ۷
۳. اسمیت، فیلیپ (۱۳۸۲)، ذهنیت فلسفی در مدیریت آموزشی، ترجمه محمدرضا بهرنگی، تهران: کمال تربیت
۴. جهانی، جعفر، (۱۳۸۱)، نقد و بررسی مبانی فلسفی الگوی آموزشی تفکر انتقادی ماتیو لیپمن، فصلنامه علوم انسانی دانشگاه الزهرا سلام‌الله‌علیها، شماره ۴۲
۵. ستاری، علی، (۱۳۹۱)، بررسی مفهوم و نقش فلسفه در فلسفه برای کودکان با توجه به روش متیو لیپمن، فصلنامه پژوهشهای فلسفی -کلامی. شماره ۱
۶. سلیمانی، ابهری، (۱۳۹۱)، آموزش فلسفی کودکان در نظام تعلیم و تربیت اسلامی، فصلنامه پژوهش‌های فلسفی-کلامی. شماره ۱
۷. شریفی اسدی، محمدعلی، (۱۳۸۸)، نگاهی به آموزش فلسفه برای کودکان در ایران و چالش‌های فراروی آموزش فلسفه برای کودکان، فصلنامه معار ف عقلی، شماره ۱۰
۸. لیپمن، متیو، (۱۳۸۸۳)، فلسفه برای کودکان و نوجوانان، رویکردی جدید در فلسفه تعلیم و تربیت، ترجمه سعید ناجی، فصلنامه فرهنگ، شماره ۱

کد درس: ۱۸۶

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
روش‌شناسی گفتگوی فلسفی-کلامی	*Philosophical-Theological Parley Methodology*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: منطق استدلال (۱): موجهات **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی دانشجویان با روش‌شناسی در حوزه گفت‌وگو
- ایجاد رغبت در دانشجویان جهت کاربردی نمودن آموزه‌های فلسفی و کلامی
- ایجاد توانمندی در دانشجویان در به‌کارگیری آموخته‌های تخصصی خود در قالب مدل‌های مختلف گفت‌وگو

سرفصل درس:

- ❖ اصول گفت‌وگو: اصول عقلی، اصول اخلاقی، اصول تربیتی
- ❖ روش گفت‌وگو: روش استدلال، روش نقد، روش پاسخ به شبهه (بر اساس: نقاط مشترک، تبیین واژگان، طرح سؤال، پاسخ نقضی، طرح احتمال، محسوس‌سازی معقولات، رد مبنا و رد لوازم)
- ❖ مدل گفت‌وگو:
  - سخنرانی: اجزاء سخنرانی: طرح مساله، تبیین، نتیجه گیری، مولفه‌های سخنرانی معیار، ویژگی‌های سخنران، ویژگی‌های مخاطب
  - مناظره: چیستی مناظره، تفاوت مناظره با مذاکره، روش و آداب علمی مناظره، الگوی مناظره (شکلی و محتوایی)
  - پرسش و پاسخ: تفاوت پرسش و پاسخ با دیگر مدل‌های گفت‌وگو، وش و آداب علمی پرسش و پاسخ، الگوهای پرسش و پاسخ (شکلی و محتوایی)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع:

۱. اسد علیزاده، اکبر، (۱۳۹۵)، اصول و مهارت‌های مناظره، تهران: بصائر
۲. برنجکار، رضا، (۱۳۹۱)، روش‌شناسی علم کلام، اصول استنباط و دفاع در عقاید، قم: مؤسسه علمی فرهنگی دارالحدیث
۳. حسینی میلانی، علی، (۱۳۸۹)، آداب مناظره و گفتگو در اصول دین، قم: حقایق اسلامی
۴. غرویان، محسن؛ غرویان، حمیده، (۱۳۹۶)، فن مناظره، قم: دارالعلم
۵. فرامرزقراملکی، احد، (۱۳۸۸)، روش‌شناسی مطالعات دینی، مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی

کد درس: ۱۸۷

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی:	نام درس به انگلیسی:
حکمت در نهج‌البلاغه	*Wisdom in Nahj-al-Balaghe*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: ندارد **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:**	ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی		کارگاه
			پایه	نظری / عملی		سمینار
			تخصصی	نظری / عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی		سایر:

اهداف درس:

- آشنایی با مباحث حکمت نظری و عملی در نهج‌البلاغه
- ایجاد انگیزه برای جستجوی مباحث حکمی در متن نهج‌البلاغه
- توانمندی دانشجو در اخذ پایان نامه مقایسه ای موضوعات فلسفی با نهج‌البلاغه

سرفصل درس:

- ❖ آشنایی با نهج‌البلاغه
- ❖ معرفت (عقلی، شهودی) در نهج‌البلاغه
- ❖ حکمت نظری در نهج‌البلاغه
  - هستی‌شناسی، براهین اثبات وجود خدا، توحید و اقسام آن
  - حقیقت صفات الهی: علم: حکمت: عدالت
  - خلقت و مراتب عالم: سنن الهی: حقیقت انسان
    - ابعاد وجودی انسان
    - انسان کامل
- ❖ حکمت عملی در نهج‌البلاغه
  - حکمت خلقی: تربیت نفس: فضایل و رذائل اخلاق: حقیقت زهد در دنیا
  - حکمت منزلی: جایگاه زن، حقوق خانواده، عفاف
- ❖ حکمت مدنی: حکومت اسلامی: وظایف رهبر، والیان و مرد

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

۱. دانشنامه امام علی علیه‌السلام، جمعی از نویسندگان، زیر نظر علی‌اکبر رشاد، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۰.
۲. پیام امام، ناصر مکارم شیرازی، دارالکتب‌الاسلامیه، ۱۳۷۵.
۳. شرح نهج‌البلاغه، محمدتقی جعفری، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۹.

منابع فرعی:

۱. سیری در نهج‌البلاغه، مرتضی مطهری، انتشارات صدرا، ۱۳۶۶.
۲. حکمت نظری و عملی در نهج‌البلاغه، عبدالله جوادی آملی، انتشارات اسراء، ۱۳۷۵
۳. الهیات در نهج‌البلاغه، صافی گلپایگانی، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۲
٤. دنیاشناسی و دنیاگرایی در نهج‌البلاغه، عبدالله جوادی آملی، نشر اسراء، ۱۳۸۰
٥. انسان کامل در نهج‌البلاغه، حسن حسن‌زاده آملی، نشر الف.لام.میم. ۱۳۸۳
٦. اخلاق در نهج‌البلاغه، حسین هاشمی، بوستان کتاب، ۱۳۹۳.
۷. گزیده ای از تربیت و اخلاق در نهج‌البلاغه و غررالحکم، رحمت پوریزدی، انتشارات قدس، ۱۳۹۹.
۸. خانواده از دیدگاه امیرالمومنین، علی قائمی، نشر انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۸۰
۹. حاکمیت و حکمرانی در نهج‌البلاغه، محمدمهدی باباپور، نشرالمصطفی، ۱۴۰۱
۱۰. حکومت و رهبری در نهج‌البلاغه، غلامرضا معارفی، نشر دانشگاه شاهد، ۱۳۸۷

کد درس: ۱۸۸

دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

برنامه درسی رشته کارشناسی «فلسفه و کلام اسلامی»

نام درس به فارسی: **متون فلسفی-کلامی به زبان عربی (۲)**	**نام درس به انگلیسی:** *Philosophical and Theological Texts in Arabic Language (2)*

تعداد واحد: ۲ واحد **تعداد ساعت**: ۳۲ ساعت	**پیش‌نیاز**: وجودشناسی (۱) **هم‌نیاز**: ندارد	**نوع درس:**	معارف‌اسلامی و عمومی	نظری / عملی	**آموزش تکمیلی عملی:** ندارد
			زبان‌های خارجی	نظری / عملی	کارگاه
			پایه	نظری / عملی	سمینار
			تخصصی	نظری / عملی	سفر علمی
			اختیاری	نظری / عملی	سایر:

اهداف درس:

- آشنایی به متون فلسفی-کلامی به زبان عربی
- خوانش کتاب‌های عربی فیلسوفان و متکلمان اسلامی

سرفصل درس:

- منتخبی از متون فلسفی- کلامی منطبق بر سرفصل‌های دروس وجودشناسی(۴)، مبداشناسی، معادشناسی، راهنماشناسی و معادشناسی کلامی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	✓	به تشخیص استاد

منابع:

۱. ابن سینا، حسین بن عبدالله (۱۳۷۹)، النجاه، مقدمه و تصحیح محمدتقی دانش پژوه، تهران: دانشگاه تهران
۲. ابن سینا، حسین بن عبدالله (۱۴۰۴)، التعلیقات، تحقیق عبدالرحمن بدوی، قم: مکتب‌الاعلام‌الاسلامی
۳. ابن سینا، حسین بن عبدالله (۱۳۸۳)، الاشارات والتنبیهات، مع‌الشرح‌النصیرالدین‌الطوسی، قم: نشرالبلاغه
۴. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (۱۹۸۱م)، الحکمةالمتعالیة فی‌الاسفارالاربعة. بیروت: دار احیاءالتراث‌العربی
۵. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (۱۳۸۱)، المبدا والمعاد، تصحیح و تحقیق و مقدمه محمد ذبیحی و جعفر شاه‌نظری، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا
۶. ملا هادی سبزواری(بی‌تا)، شرح منظومه، انتشارات مصطفوی
۷. طباطبایی، محمدحسین (۱۳۸۷)، بدایه‌الحکمه، تصحیح و تعلیق علی شیروانی، قم: انتشارات دارالفکر
۸. علامه حلی، حسن بن یوسف (۱۳۷۴)، کشف‌المراد فی شرح تجریدالاعتقاد، قم: دفتر نشر اسلامی